

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2019 – Numri: 104

Tiranë – E enjte, 18 korrik 2019

PËRMBAJTJA

	Faqe
Dekret i Presidentit nr. 11219, datë 11.7.2019	Për lejimin e lënies së shtetësisë shqiptare..... 7627
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 488, datë 10.7.2019	Për miratimin e marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, të përfaqësuar nga ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, dhe Konfederatës Zvicerane, të përfaqësuar nga Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim, që vepron nëpërmjet Ambasadës Zvicerane në Shqipëri, dhe Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE), nëpërmjet prezencës së saj në Shqipëri për mbështetjen ndaj Kuvendit dhe projektin për edukimin qytetar (PACEP)..... 7627
Vendim i Entit Rregullator të Energjisë nr. 103, datë 26.6.2019	Mbi miratimin e transpozimit të rregullores 2017/459, të miratuar me vendimin nr. 2018/06/PHGL-ENC, “Mbi themelimin e kodit të rrjetit për mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit”..... 7660

DEKRET

Nr. 11219, datë 11.7.2019

**PËR LEJIMIN E LËNIES SË
SHTETËSISË SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, pika “c” dhe nenit 93 të Kushtetutës, si dhe të neneve 15 e 20 të ligjit nr. 8389, datë 5.8.1998 “Për shtetësinë shqiptare”, të ndryshuar, bazuar edhe në propozimin e Ministrisë së Brendshme

DEKRETOJ:**Neni 1**

U lejohet lënia e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, personave të mëposhtëm:

1. Rrezarta Riza Shpuza
2. Kirt Zamir Shpuza
3. Regis Kostika Lato

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Ilir Meta**

VENDIM

Nr. 488, datë 10.7.2019

**PËR MIRATIMIN E MARRËVESHJES,
NDËRMJET KËSHILLIT TË
MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË, TË PËRFAQËSUAR NGA
MINISTRI I SHTETIT PËR
MARRËDHËNIET ME PARLAMENTIN,
DHE KONFEDERATËS ZVICERANE,
TË PËRFAQËSUAR NGA AGJENCIA
ZVICERANE PËR ZHVILLIM DHE
BASHKËPUNIM, QË VEPRON
NËPËRMJET AMBASADËS ZVICERANE
NË SHQIPËRI, DHE ORGANIZATËS
PËR SIGURI DHE BASHKËPUNIM NË
EVROPË (OSBE), NËPËRMJET
PREZENCËS SË SAJ NË SHQIPËRI PËR
MBËSHTETJEN NDAJ KUVENDIT DHE
PROJEKTIN PËR EDUKIMIN QYTETAR
(PACEP)**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 19, të ligjit nr. 43/2016, “Për marrëveshjet ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e ministrit të Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, të përfaqësuar nga ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, dhe Konfederatës Zvicerane, të përfaqësuar nga Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim, që vepron nëpërmjet Ambasadës Zvicerane në Shqipëri, dhe Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE), nëpërmjet prezencës së saj në Shqipëri për mbështetjen ndaj Kuvendit dhe projektin për edukimin qytetar (PACEP), sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**KRYEMINISTËR
Edi Rama**

MARRËVESHJE

NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE
TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË TË
PËRFAQËSUAR NGA MINISTRI I SHTETIT
PËR MARRËDHËNIET ME PARLAMENTIN
DHE KONFEDERATËS ZVICERANE TË
PËRFAQËSUAR NGA AGJENCIA
ZVICERANE PËR ZHVILLIM DHE
BASHKËPUNIM QË VEPRON NËPËRMJET
AMBASADËS ZVICERANE NË SHQIPËRI
DHE ORGANIZATËS PËR SIGURI DHE
BASHKËPUNIM NË EVROPË (OSBE)
NËPËRMJET PREZENCËS SË SAJ NË
SHQIPËRI PËR MBËSHTETJEN NDAJ
KUVENDIT DHE PROJEKTIN PËR
EDUKIMIN QYTETAR (PACEP) 7f-09576

Faza fillestare dhe faza 1
(1 prill 2018–15 nëntor 2022)

Në përpjekje për të fuqizuar marrëdhëniet miqësore që ekzistojnë ndërmjet Shqipërisë, Zvicrës dhe OSBE-së,

Në vijim dhe në zbatim të Marrëveshjes Kuadër që lidhet me Bashkëpunimin Teknik, Financiar dhe Humanitar ndërmjet Këshillit Federal Zviceran dhe Qeverisë së Shqipërisë, të nënshkruar më 11 maj 2007 dhe të ratifikuar me anë të ligjit nr. 9801, të datës 13.9.2007,

Duke sjellë ndërmend se Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë ka mandatur Prezencën e OSBE-së në Shqipëri me anë të vendimit të Përhershëm të Këshillit të saj, nr. 588, të vitit 2003 për të asistuar përpjekjet e Republikës së Shqipërisë për të zhvilluar institucione efikase demokratike dhe për të promovuar shtetin ligjor dhe të drejtat e njeriut në përputhje me angazhimet e OSBE-së, standardet ndërkombëtare dhe praktikat më të mira,

Respektimi për parimet demokratike dhe të drejtat themelore të njeriut — siç janë përcaktuar në veçanti në Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut — frymëzon politikat e brendshme dhe të jashtme të të tri Palëve dhe përbën një element thelbësor të barabartë me objektivat e kësaj Marrëveshjeje,

Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (si në vijim e referuar si “AZZHB”-ja) dhe Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (si në vijim e referuar si “OSBE”-ja) kanë

rënë dakord mbi termat dhe kushtet siç janë përcaktuar më poshtë.

Neni I

Kushtet e përgjithshme dhe përkufizimet

Kudo që përdoret në këtë Marrëveshje, përveç kur konteksti e kërkon ndryshe, termat e mëposhtëm kanë kuptimin si në vijim:

a) “Palët” nënkupton Këshillin e Ministrave të Republikës së Shqipërisë, Konfederatën Zvicerane dhe Organizatën për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE);

b) Pala zvicerane nënkupton Konfederatën Zvicerane të përfaqësuar nga Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (AZZHB) e Departamentit Federal Zviceran të Punëve të Jashtme;

c) “AZZHB” nënkupton Agjencinë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim të Ministrisë së Jashtme të Zvicrës, që përfaqësohet në Shqipëri nga Ambasada e Zvicrës;

d) Pala shqiptare nënkupton Këshillin e Ministrave të Republikës së Shqipërisë, të përfaqësuar nga ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin;

e) Pala e OSBE-së nënkupton Organizatën për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë;

f) “Projekti” nënkupton “Projektin për mbështetjen e Kuvendit dhe edukimin qytetar” të financuar nga AZZHB-ja;

g) “Organizatë zbatuese” nënkupton Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE) dhe Instituti Kombëtar Demokratik (IKD).

Neni II

Përgjegjësia zbatuese

1. Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin do të jetë agjencia homologe e projektit në përgjithësi, përmes së cilës Kuvendi është homologu përgjegjës për zbatimin e pjesës së projektit të Kuvendit (që nënkupton kryesisht rezultatin 1 dhe 2), siç përshkruhet në shtojcat, e caktuar nga ministri i Shtetit nëpërmjet kësaj marrëveshjeje.

2. AZZHB-ja do të jetë Autoriteti Ekzekutiv për aplikimin e Marrëveshjes dhe zbatimin e projektit. AZZHB-ja do të delegojë përgjegjësinë e zbatimit tek Ambasada Zvicerane në Shqipëri.

3. AZZHB-ja do të sigurojë një kontribut buxhetor shtesë në pranimin e OSBE-së në Shqipëri dhe përveç kësaj, do t'i besojë IKD-së pjesën e zbatimit të projektit (shih shtojcën 2 — aktivitetet e OSBE-së dhe shtojcën 3 — aktivitetet e IKD-së).

Neni III

Qëllimet dhe objektivat

1. Qëllimi i përgjithshëm i këtij Projekti është: qytetarë më të ndërgjegjshëm e më të edukuar duke u fuqizuar të marrin pjesë aktive në procesin e vendimmarrjes në vend dhe të përfitojnë nga një Kuvend përfaqësues që funksionon më së miri.

2. Objektivat kryesorë të Projektit janë:

a) rezultati 1: administrata e Kuvendit i përmbush funksionet e saj në mënyrë efikase;

b) rezultati 2: parlamenti përmirëson funksionet e tij legislative, mbikëqyrëse dhe përfaqësuese me anë të përfaqësimit më të mirë të elektoratit, si dhe duke i kërkuar llogari degës ekzekutive;

c) rezultati 3: qytetarët bëhen pjesë e zhvillimeve demokratike në vend dhe përkatiten që t'u kërkojnë llogari deputetëve dhe të ushtrojnë ndikim te reformat.

Neni IV

Shtirja dhe kohëzgjatja e Marrëveshjes

1. Marrëveshja do të mbulojë aktivitetet e përcaktuara në Përshkrimin e Projektit (shtojcën 1), e cila përbën një pjesë integrale të Marrëveshjes, ku zhvillohen kryesisht në institucionet e mëposhtme të Shqipërisë:

- Kuvendi i Republikës së Shqipërisë; Administrata e Kuvendit, deputetët, komisionet dhe komitetet;

- Aktivitetet Zgjedhore Zyrtare që zhvillohen në Shqipëri;

- Organizatat e shoqërisë civile/joqeveritare.

- Marrëveshja mbulon periudhën e projektit midis datave 1 prill 2018 dhe 15 nëntor 2022 (faza fillestare dhe faza 1).

Neni V

Përgjegjësitë e AZZHB-së:

a) Kontributi zviceran është një grant dhe do të përdoret për zbatimin e aktiviteteve të projektit, siç janë përcaktuar në Përshkrimin e Projektit (shtojca 1);

b) Granti për fazën fillestare dhe fazën 1 arrin në maksimumin prej 6,350.000 frangash zvicerane (shtojcat 2 dhe 3);

c) Ky grant nuk mund të alokohet për ndonjë qëllim tjetër. Çdo pjesë e papërdorur e grantit në përfundim të projektit do të jetë objekt i rimbursimit në AZZHB;

d) Fondet e Projektit do të administrohen nëpërmjet Ambasadës Zvicerane në Shqipëri;

e) Sigurojë fonde për prokurimin dhe furnizimin e mallrave dhe shërbimeve në përputhje me aktivitetet siç kanë rënë dakord Palët.

Neni VI

Përgjegjësitë e ministrit të Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin

Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin do të:

a) mundësojë alokimin e nevojshëm të buxhetit për të rimbursuar tatimin mbi vlerën e shtuar (TVSH) të projektit në emër të IKD-së për shumën maksimale prej 60.000 frangash zvicerane (me fjalë gjashtëdhjetë mijë franga zvicerane).

Neni VII

Përgjegjësia e Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë

OSBE-ja do të:

a) sigurojë udhëheqje strategjike dhe mbështetje për Kuvendin për të arritur objektivat e mësipërm, në përputhje me standardet dhe procedurat ndërkombëtare;

b) dedikojë burime siç janë përshkruar në dokumentin e projektit për arritjen e objektivit në shtojcën 1;

c) lehtësojë dialogun politik dhe grupin tematik të asistencës së Kuvendit ndërmjet partnerëve të zhvillimit dhe Kuvendit.

Neni VIII

Menaxhimi i Projektit

Projekti është një ndërmarrje e përbashkët ndërmjet ministrit të Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, Kuvendit, AZZHB-së dhe OSBE-së.

Nga ana e palës zvicerane:

- AZZHB-ja është përgjegjëse për zbatimin e plotë të Projektit.

- AZZHB-ja mund të caktojë ekspertë të huaj dhe vendorë, afatgjatë dhe afatshkurtër, për të mbështetur zbatimin e Projektit.

- AZZHB-ja mund të caktojë edhe individë të tjerë dhe organizata vendore apo ndërkombëtare për të zbatuar pjesë të veçanta të Projektit.

Nga ana e palës shqiptare:

a) Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin:

- merr pjesë në Bordin Këshillimor të Projektit;

- siguron qasje në informacionin përkatës, duke përfshirë edhe të dhënat statistikore që çmohen të nevojshme dhe të dobishme për arritjen e objektivave të Projektit. Informacioni do të përdoret vetëm për qëllimet e Projektit. Çdo përdorim tjetër do të dorëzohet me lejen me shkrim të Ministrit të Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin.

b) Kuvendi i Shqipërisë:

- është përgjegjës për zbatimin e komponentëve të pjesës së Projektit të Kuvendit, sipas Përshkrimit të Projektit (shtojca 1);

- ndërmerr të gjitha veprimet e nevojshme për të lehtësuar zbatimin e aktiviteteve të pranuar të projektit;

- Mund të sigurojë informacione përkatëse për Ministrin.

Nga ana e OSBE-së:

- bashkëkryeson dhe merr pjesë në Bordin Këshillimor të Projektit;

- është përgjegjës për zbatimin e projektit të financuar nga kontributi buxhetor shtesë i fondeve zvicerane, siç janë përcaktuar në Memorandumin e Mirëkuptimit ndërmjet OSBE-së, AZZHB-së dhe Kuvendit të Shqipërisë, të nënshkruar më datën 23 maj 2018 (shtojca 3).

Neni IX

Mbështetja dhe koordinimi

1. Me qëllim që të sigurohet mbështetje e përgjithshme e Projektit, si dhe të trajtohen çështjet e politikave, do të themelohet Bordi Këshillimor i Projektit (BKP) që do të mbledhet dy herë në vit (në qershor dhe në nëntor). BKP-ja do të ketë kuorum vetëm atëherë kur do të jenë të pranishëm përfaqësuesit e të tri palëve dhe vendimet merren me konsensus.

2. BKP-ja do të përbëhet nga anëtarët e mëposhtëm me të drejtë vote:

a) një përfaqësues i kryetarit të Kuvendit (bashkëkryesues);

b) një përfaqësues nga ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin (bashkëkryesues);

c) një përfaqësues nga Ambasada Zvicerane në Shqipëri (bashkëkryesues);

d) një përfaqësues i Sekretarit të Përgjithshëm të Kuvendit;

e) një përfaqësues i OSBE-së në Shqipëri (bashkëkryesues).

f) një përfaqësues i IKD-së në Shqipëri

g) Të gjithë përfaqësuesit e grupeve parlamentare.

Sipas nevojës dhe temës së Diskutimit, nga një Bashkëkryesues mund të ftohen aktorë të tjerë, me pëlqimin e ndërsjellë të të gjithë bashkëkryesuesve për të marrë pjesë në rolin e vëzhguesit. Vëzhguesit nuk kanë të drejtë vote.

Sekretariati i BKP-së përbëhet nga Partnerët Zbatues (OSBE-ja dhe IKD-ja), me rotacion, së bashku me të paktën një anëtar të personelit nga administrata e Kuvendit.

3. BKP-ja do të kryejë detyrat e mëposhtme:

a) do të mbështesë Projektin dhe do të japë zgjidhje për problemet e rëndësishme të zbatimit;

b) do të lehtësojë gjetjen e zgjidhjeve miqësore të dallimeve të mundshme, në rast se ato dalin gjatë zbatimit të projektit;

d) do të diskutojë e do të shkëmbejë informacione për me politikën e projektit dhe çështjet që lidhen me të;

e) do të rishikojë rregullisht arritjet e projektit dhe do të japë komente në lidhje me zhvillimin e tij;

f) do të rishikojë dhe do të komentojë në lidhje me Termat e Referencës së vlerësimit të jashtëm të projektit apo misionëve rishikuese.

4. Mund të zhvillohet edhe ndonjë mbledhje e paparashikuar me kërkesën e njërit prej anëtarëve të BKP-së. Mbledhjet thirren nga Bashkëkryesuesi i Komisionit.

5. Nga ana e Parlamentit mund të mbledhet Komisioni Teknik në mënyrë ad-hoc (të posaçme, për të mbështetur dhe shoqëruar planifikimin dhe zbatimin e projektit.

Komisioni Teknik i Kuvendit përbëhet nga përfaqësues teknikë, si më poshtë:

a. 1 (një) përfaqësues nga Zyra e Kryetarit të Kuvendit;

b. 1 (një) përfaqësues nga Sekretari i Përgjithshëm i Kuvendit;

c. 1 (një) përfaqësues nga Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin;

d. 1 (një) përfaqësues nga Ambasada Zvicerane në Shqipëri

e. 1 (një) përfaqësues nga OSBE-ja

f. 1 (një) përfaqësues nga IKD-ja.

Komisioni Teknik i Kuvendit do të garantojë ndjekjen e projektit dhe do të kryejë detyrat e mëposhtme:

a) do të mbështesë në çdo hap procesin e zbatimit dhe planifikimit të projektit;

b) do të udhëheqë diskutimet teknike për të gjitha çështjet e rëndësishme;

c) do të miratojë rezultatet kryesore të projektit;

d) do të drejtojë zbatimin e projektit sipas prioritetëve të Kuvendit të Shqipërisë dhe do të koordinojë të gjitha aktivitetet e planifikuara.

Komisioni Teknik i Kuvendit mund të mbledhet mbi baza ad-hoc (të posaçme), sipas nevojës dhe me kërkesë të njërit prej anëtarëve të Komisionit Teknik të Kuvendit.

Sekretariati i Komisionit Teknik të Kuvendit përbëhet nga Partnerët Zbatues (OSBE-ja dhe IKD-ja), mbi bazë rotacioni me të paktën një anëtar të personelit të administratës së parlamentit.

Neni X

Raportimi dhe informacioni

Partnerët zbatues (OSBE-ja dhe IKD-ja) do të përgatisin raporte progresi çdo 6 muaj për AZZHB-në.

Palët do të informojnë menjëherë njëra-tjetrën në lidhje me çdo problem që identifikohet dhe që mund të ndikojë në zbatimin e projektit.

Neni XI

Monitorimi dhe vlerësimi

AZZHB-ja do të monitorojë zbatimin e projektit. Planifikohet një vlerësim i jashtëm për fazën përfundimtare të tij.

Neni XII

Prokurimi

Është mirëkuptimi reciprok i Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe

AZZHB-së që kjo e fundit do t'i akordojë zbatimin e pjesëve të projektit drejtpërdrejtë IKD-së.

Në parim, organizatat zbatuese (OSBE dhe IKD) janë përgjegjëse për prokurimin e mallrave, shërbimeve dhe punimeve ndërtimore që janë të nevojshme për zbatimin e projektit, duke zbatuar parimet e konkurrencës së drejtë (të lirë dhe të paanshme) ndërmjet ofertuesve potencialë, me qëllim që të arrihet efikasiteti në përdorimin e fondeve publike.

IKD-ja do të japë çdo nënkontratë në përputhje me ligjin zviceran të prokurimit, siç specifikohet në kontratën ndërmjet IKD-së dhe AZZHB-së. Në rastet kur organizata zbatuese do të japë grante për institucionet shqiptare, të cilat prodhojnë mallra dhe shërbime, këto institucione do të japin nënkontrata të tilla në përputhje me ligjin shqiptar.

Neni XIII

Mallrat

1. Për kohëzgjatjen e projektit, mallrat që sigurohen nga fondet e AZZHB-së për përdorim në projekt do të mbeten në varësinë e pakufizuar të projektit dhe nuk do të devijohen nga projekti pa marrë më parë miratimin me shkrim të Ambasadës Zvicerane në Shqipëri, nëse kjo ka lidhje me ato pjesë të projektit që zbatohen nga IKD-ja.

2. Në rast se për ndonjë arsye projekti duhet ndërprerë, për përdorimin e mallrave të siguruar me kontributin zviceran do të vendoset me shkrim nga palët. Në këtë rast, AZZHB-ja nuk do të mbajë asnjë përgjegjësi lidhur me këto mallra.

3. Në përfundim të projektit, të gjitha palët do të bien dakord me shkrim lidhur me sendet dhe mallrat që janë prodhuar me fondet e projektit.

Neni XIV

Ndërprerja e Marrëveshjes

1.1 Secila palë gëzon të drejtën të ndërpresë këtë Marrëveshje, duke dhënë gjashtë muaj para njoftim me shkrim për ndërprerjen e saj.

1.2 Në rast se secila palë konsideron se qëllimet e kësaj Marrëveshjeje nuk mund të arrihen më ose që njëra nga palët e tjera nuk po i përmbush detyrimet e saj, atëherë pala tjetër gëzon të drejtën të pezullojë ose të ndërpresë këtë Marrëveshje, duke dhënë tre muaj përpara njoftim me shkrim. Pavarësisht nga sa më sipër, secila palë mund të

ndërpresë këtë Marrëveshje me efekt të menjëhershëm në rastet e shkeljeve flagrante të Marrëveshjes. Shkelje flagrante do të thotë shkelje e rëndë e njërit prej objektivave kryesorë të kësaj Marrëveshjeje.

1.3 Në rast se si rrjedhojë e forcave madhore (fatkeqësi natyrore etj.) parandalohet ekzekutimi i marrëveshjes, secila palë mund të ndërpresë marrëveshjen me efekt nga momenti kur bëhet e pamundur përmbushja e saj.

2. Në rastin e ndërprerjes së parakohshme të kësaj Marrëveshjeje ose në përfundim të projektit, çdo fond i pashpenzuar brenda kuadrit të projektit do ri kthehet AZZHB-së.

Neni XV

Modifikimet dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Çdo modifikim apo përmirësim i kësaj Marrëveshjeje do të bëhet me shkrim dhe me pëlqimin e të gjitha palëve. Modifikimet hartohen në protokolle të veçanta dhe hyjnë në fuqi sipas parashikimeve të nenit XIX të kësaj marrëveshjeje.

Mosmarrëveshjet në lidhje me interpretimin apo zbatimin e dispozitave të kësaj Marrëveshjeje aktuale do të zgjidhen me anë të negociatave diplomatike ndërmjet palëve.

Neni XVI

Dispozita të përgjithshme

Brenda kontekstit të kësaj marrëveshjeje, palët nuk do të propozojnë as në mënyrë të drejtpërdrejtë as në mënyrë të tërthortë ndonjë përfitim të çfarëdo lloji natyre. Ata nuk do pranojnë propozime të tilla. Çdo sjellje korruptive ose e paligjshme përbën shkelje të rëndë të marrëveshjes në fjalë dhe e justifikon ndërprerjen e saj, dhe/ose edhe të çdo mase korrigjuese shtesë për rekurs në përputhje me legjislacionin e zbatueshëm.

Duke u bazuar në performancën e projektit dhe në rezultatet e vlerësimit të jashtëm të përbashkët, Palët Kontraktuese do të vendosin nëse dhe në çfarë forme do të vazhdojnë bashkëpunimin përtej kësaj faze të projektit.

Neni XVII

Privilegjet dhe imuniteti

Asgjë në këtë apo në lidhje me këtë marrëveshje nuk përbën heqje dorë, në formë të shprehur ose të nënkuptuar, nga ndonjë prej privilegjeve dhe imunitetit që gëzon OSBE-ja, Ambasada e Zvicrës dhe personeli përkatës.

Neni XVIII

Shtojcat

Përshkrimet e Projektit (shtojca 1 — Përmbledhje e Projektit; shtojca 2 — Aktivitetet e OSBE-së dhe shtojca 3 — Aktivitetet e IKD-së) përbëjnë pjesë integrale të kësaj Marrëveshjeje.

Neni XIX

Kohëzgjatja dhe hyrja në fuqi

Kjo Marrëveshje mbulon periudhën nga data 1 prill 2018 deri më 15 nëntor 2022.

Kjo marrëveshje hyn në fuqi pas përfundimit të procedurave të brendshme të nevojshme për hyrjen në fuqi të marrëveshjes nga pala shqiptare, si dhe pas nënshkrimit nga të gjitha Palët pasi të jenë përmbushur të gjitha detyrimet kontraktuale.

Kjo Marrëveshje është hartuar në gjashtë kopje origjinale në gjuhën angleze dhe shqipe. Në rast dallimesh mbi mënyrën e interpretimit, versioni në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

Palët konfirmojnë dhe nënshkruajnë këtë Marrëveshje në Tiranë, më 2019.

Për Këshillin e Ministrave të Republikës
së Shqipërisë

Elisa Spiropali

Ministër Shtetit

Ministri i Shtetit për Marrëdhëniet me
Parlamentin

Për Qeverinë e Zvicrës

Ambasadori

Ambasada e Zvicrës në Shqipëri

Për Organizatën e Sigurisë dhe Bashkëpunimit
në Evropë

Kryetari i Prezençës

Prezenca e OSBE-së në Shqipëri

Shtojca 1

Përmbledhje e Projektit të Mbështetjes së Kuvendit dhe Edukimit Qytetar (PACEP)

1. Orientimi strategjik

1.1 Konteksti i Shqipërisë

Sipas Kushtetutës së saj, Shqipëria ka një Kuvend njëdhomësh të zgjedhur nëpërmjet listave të mbyllura partiake me 140 anëtarë. Shqipëria ka nevojë për institucione politike përgjegjëse, transparente dhe përfaqësuese për tranzicionin e saj demokratik dhe synimin afatgjatë të saj për t'u futur në Bashkimin Evropian (BE). Duke pasur parasysh konfliktet e nivelit të lartë, Kuvendi i Shqipërisë është përpjekur gjatë viteve të fundit të ofrojë një forum për një dialog konstruktiv dhe të qëndrueshëm mes qeverisë dhe partive opozitare, bojkoteve parlamentare dhe protestave, të cilat i kanë bllokuar zhvillimin dhe kompromiset politike. Kapacitetet e Kuvendit në krijimin e ligjeve dhe rolin mbikëqyrës të tij janë të ulëta për shkak të sistemit të pafuqishëm që ekziston në administrimin e tij (të Kuvendit). Mungojnë të dhënat e paanshme e të bazuara në prova, si dhe dispozita e kërkimit për deputetët, pavarësisht se këto janë mjaft të rëndësishme për mirëfunksionimin e këtij të fundit. Për këtë arsye, deputetët mbështeten kryesisht vetëm në analizat e qeverisë, të cilat shërbejnë për të vlerësuar ligjet dhe politikat e saj, duke u dhënë kështu më shumë shkas polarizimeve politike në punën e tyre.

Raporti i Komisionit Evropian për Shqipërinë i vitit 2018, thekson se: “kërkohen më shumë përpjekje për të arritur një mbikëqyrje efektive, për të forcuar lidhjet me zonat elektorale, për të rritur transparencën dhe kodin etik, si dhe për të forcuar kapacitetin kërkimor të Kuvendit”¹. Mekanizmat e kapacitetit të Kuvendit dhe mbikëqyrjes efektive konsiderohen si treguesit kryesorë në përmbushjen e pjesës legjislative të kriterëve politike të BE-së për anëtarësimin (Kriteret e Kopenhagën-it), ndërkohë që rritja e kapacitetit legjislativ është një faktor themelor për mundësinë e Shqipërisë në harmonizimin e legjislacionit vendor me legjislacionin *acquis Communautaire* të BE-së.

Për sa i përket funksionit përfaqësues të Kuvendit, ekziston një hendek i madh mes qytetarëve dhe këtij organi. Me qëllim që të

përmbushë funksionin e tij përfaqësues, Kuvendi ka nevojë të përfaqësojë me efikasitet të gjithë qytetarët, duke i kushtuar vëmendjen e duhur edhe nevojave të veçanta të minoriteteve dhe grupeve në nevojë. Kontributi i organizatave të shoqërisë civile (OSHC-ve) në procesin legjislativ është i kufizuar. Në aspektin gjinor, 29% e të gjithë deputetëve janë gra, duke shënuar kështu edhe numrin më të lartë të grave deputete, në historinë post-totalitare të Kuvendit të Shqipërisë. Pavarësisht nga këto, faktet tregojnë se nevojitet më shumë punë për të fokusuar çështjet gjinore në procesin legjislativ dhe për të fuqizuar deputetët, në mënyrë që ata të kryejnë më mirë funksionin e tyre përfaqësues.

Pjesëmarrja e qytetarëve në procesin e vendimmarrjes është tejet i kufizuar për realitetin shqiptar. Qytetarët vështirë se marrin informacion të qëndrueshëm lidhur me zhvillimet legjislative në shtyp, kontaktet me deputetët janë të kufizuara, dhe instrumentet e demokracisë së drejtpërdrejtë, të tilla si: referendumet apo peticionet nuk ekzistojnë pothuajse fare, ose pengohen nga barrierat administrative.

1.2. Shtrirja strategjike dhe rëndësia e asistencës zvicerane

Kjo asistencë vjen në një kohë mjaft kritike për të gjithë zhvillimin e vendit drejt integritetit në BE dhe nevojës për një rol më aktiv e më kuptimplotë të Kuvendit në zhvillimet e vendit. Projekti do të asistojë në adresimin e mangësive aktuale të Kuvendit dhe do të japë kontributin e tij në krijimin e një vizioni afatgjatë. Kjo është pikërisht koha e duhur për të punuar me Kuvendin, meqë kjo legjislaturë filloi vjet, pas zgjedhjeve të qershorit të vitit 2017, duke krijuar kështu një mundësi për të punuar me të njëjtin grup parlamentarësh deri në zgjedhjet e vitit 2021.

Projekti përputhet me kornizën strategjike gjithëpërfshirëse të Shqipërisë, që e përcakton integritetin në BE si një prioritet kryesor të qeverisë, pikërisht aty ku funksionimi i përgjithshëm i Kuvendit përbën edhe një kërkesë politike të përcaktuar nga BE-ja. Përveç kësaj, projekti është koherent edhe me Informacionin mbi Bashkëpunimin Ndërkombëtar Zviceran 2017-2020. Projekti jep kontributin e tij në përmbushjen e synimit të përgjithshëm të Strategjisë së Bashkëpunimit Zviceran për Shqipërinë (2018-2021), dhe në veçanti synon në përmbushjen e Rezultatit 2, “Kuvendi kombëtar dhe këshillat

¹ Raporti Vjetor i KE-së për Shqipërinë 2018, fq.8.

bashkiakë e kryejnë më mirë funksionin e tyre mbikëqyrës dhe përfaqësues” dhe Rezultatit 3, “Qytetarët dhe shoqëria civile angazhohen në procesin e vendimmarrjes dhe i kërkojnë llogari qeverisë. Projekti është në përputhje me Synimin 16 të listës së Synimeve të Zhvillimit të Qëndrueshëm (SZHQ-ve) lidhur me institucionet efikase dhe të qëndrueshme, si dhe me SZHQ 5, që lidhet me barazinë gjinore dhe fuqizimin e rolit të grave.

Ky projekt kërkon të përdorë më së miri përvojën zvicerane përmes ekspertizës që ka parlamenti zviceran nëpërmjet Shërbimeve Parlamentare Zvicerane (SHPZ-ve). Tashmë janë vendosur edhe lidhjet me projektet për parlamentin të financuara nga AZZHB-ja (Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim) në Maqedoni dhe Serbi, që do të fuqizohen edhe më tej gjatë fazës së zbatimit të projektit. Këtu nuk është parashikuar bashkëpunimi me sektorin privat, meqenëse fokusi i programit është një sektor që nuk menaxhohet nga aktorët privatë. Projekti parashikon një ndërhyrje në dy faza (8 vjet). Në përfundim të periudhës 8 vjeçare Kuvendi do t'i ushtrojë më mirë funksionet e tij legjislative, përfaqësuese dhe mbikëqyrëse. Një Kuvend i fuqishëm është çelësi i përparimit të parimeve dhe kulturës demokratike përmes shoqërisë, dhe veçanërisht, kur ai ofron një kontribut të vërtetë drejt hyrjes së vendit në strukturat e BE-së. Qytetarët dhe organizatat e shoqërisë civile do kenë instrumente të reja dhe më shumë hapësirë për të ushtruar rolet e tyre në procesin e zhvillimit të vendit.

Përfituesit e drejtpërdrejtë të projektit janë të 140 deputetët (29% gra) — administratat e tyre (mbi 220 punonjës, 64% gra), qytetarët shqiptarë të cilët përfitojnë duke marrë pjesë në veprimtaritë e edukimit qytetar, organizatat e shoqërisë civile që angazhohen, si dhe institucionet e pavarura. Përfituesit jo të drejtpërdrejtë janë të 2.8 milionë qytetarët e vendit, të cilët përfundimisht do të përfitojnë nga një Kuvend më i mirë përfaqësues e më funksional, dhe nga një shoqëri civile më aktive.

1.3. Rezultatet kryesore të fazës fillestare

Gjatë fazës fillestare u bënë një sërë vlerësimesh që synonin edhe natyrën dhe përcaktimin e ndërhyrjes². Rezultatet kryesore janë si në vijim:

Perspektiva e deputetëve: Deputetët ngritën një mori shqetësimesh të përgjithshme. Që të gjithë ata cituan mungesën e kapacitetit të mjaftueshëm të personelit administrativ, si pengesë të punës së tyre. Shumë prej tyre përmendën teknologjinë e vjetërsuar, veçanërisht lidhur me punën e tyre legjislative dhe qasjen ndaj informacionit. Përveç këtyre aspekteve, një temë tjetër që u ngrit me forcë nga opozita (pavarësisht se nuk u ngrit ekskluzivisht prej saj), ishte edhe mungesa e transparencës së procesit legjislativ. Shqetësime të tjera të ngritura prej tyre përfshinë edhe mungesën e kompetencës së shtypit në trajtimin e çështjeve parlamentare, mungesën e angazhimit të OSHC-ve me Kuvendin, nevojën e trajtimit të legjislacionit përmes këndvështrimit gjinor, si dhe nevojën e Kuvendit për të angazhuar mendimet e ekspertëve lidhur me çështjet gjithnjë në rritje të natyrës teknike gjatë debateve të komisioneve për të vlerësuar ndikimin (ekonomik) të vendimeve. Perspektiva e administratës parlamentare: Hendeqet e identifikuar çuan në nevojën e pasjes së një plani strategjik gjithëpërfshirës e afatgjatë për Kuvendin, që do të ketë edhe një koncept menaxhimi korrespondues të burimeve njerëzore të modernizuara. Fuqizimi i Komisioneve parlamentare dhe puna me institucionet e pavarura do të përfshijnë domosdoshmërisht edhe përmirësimin e aftësive të personelit parlamentar, duke theksuar këtu edhe kapacitetet e pavarura dhe profesionale të kërkimit. Puna dhe performanca e administratës vështirësohet nga mangësitë teknologjike të infrastrukturës parlamentare, atëherë kur flasim për shërbimet arkivore apo legjislative.

Perspektiva e shoqërisë civile dhe e qytetarëve: 80% e shtetasve shqiptarë që u pyetën besojnë se deputetët duhet të marrin përsipër përgjegjësitë e qytetarëve për t'u dhënë formë politikave publike. Këto rezultate flasin për një nivel shqetësues apatie. Meqenëse deputetët i përgjigjen kryesisht udhëheqësve të partive të tyre, dhe më pak qytetarëve e shqetësimeve të tyre, kjo ka çuar në krijimin e një niveli të lartë mosbesimi të qytetarëve ndaj Kuvendit. Përveç kësaj, informacionet e qëndrueshme lidhur me zhvillimet legjislative përmes medias dhe qasja në procesin e

² Vlerësimi përfshin: Vlerësimin parlamentar, Vlerësimin e Riskut, Vlerësimin gjinor, Sistemin e E-legjislacionit në Kuvend, Reformën administrative dhe Burimet Njerëzore në Kuvend, Faqe | 7634

Nevojën e arsimimit të votuesve në Shqipëri, të Drejtat e Njeriut dhe Dialogun kombëtar.

vendimarrjes janë një element që mungon për qytetarët. Kuvendi ka prezantuar një mekanizëm që shoqëria civile të angazhohet dhe të paraqesë gjetjet e saj në komisionet parlamentare dhe në proceset e hartimit të ligjeve. Megjithatë, përdorimi i një mekanizmi nuk është në nivel të kënaqshëm. Qytetarët nuk kanë instrumente të demokracisë së drejtpërdrejtë” në duart e tyre, me anë të të cilave ata do të mund të ushtronin presion te qeveria ose vendimet e Kuvendit.

2. Vlerësimi i palëve të interesuara

Udhëheqja politike dhe administrative e Kuvendit ka filluar një proces reforme që do të formalizohet me pasjen e një plani strategjik gjithëpërfshirës dhe me një autonomi më të rëndësishme financiare. Si rrjedhojë, projekti paraqet një interes mjaft të madh për ta. Përcaktimi i prioritetit kryesor për fazën kryesore të projektit është tërësisht në përputhje me prioritetet e Kuvendit. Personeli administrativ është i motivuar që të luajë një rol më të rëndësishëm, në sajë të sistemit të përmirësuar (e-ligjet, biblioteka, arkivi, kërkimi), në vend, si dhe fuqizimit të kapaciteteve që ata do të përfitojnë nga projekti. Megjithatë, mbingarkesa potenciale e tyre për sa i përket kapaciteteve kohore do të kërkojë vëmendje të vazhdueshme, meqë administrata është relativisht e vogël në numër (1.87 personel për deputet).

Partitë politike janë palët e interesuara më të rëndësishme dhe ata do të përpiqen që deputetët t’u përgjigjen atyre. Prandaj, ata mund të mos jenë të interesuar të përmirësojnë transparencën dhe cilësinë e legjislacionit, si dhe lidhjet me elektoratin. Për deputetët e partisë qeverisëse mund të jetë e vështirë të luajnë një rol më të rëndësishëm, sidomos kur bëhet fjalë për proceset e mbikëqyrjes dhe hetimeve.

Nuk pritet të ketë rezistencë nga partitë politike opozitare, meqenëse projekti do të adresojë kryesisht çështje teknike, ashtu siç kërkohet edhe nga programi i BE-së, i cili shkon përtej politikave partiake. Po ashtu, organizatat zbatuese kanë një mandat të fortë dhe përvojë në punën e tyre me parlamentin dhe do t’i përdorin ato në funksion të zbatimit të saktë të projektit. Aktorët e shoqërisë civile (OSHC-të) do të përfitojnë në mënyrë të dyfishtë nga ky projekt: 1) Ata do të përfshihen më shumë në debatet dhe proceset parlamentare. 2) OSHC-të do të mbështeten edhe në arsimin e tyre qytetar dhe veprimtaritë zgjedhore, duke

prezantuar aspekte të demokracisë së drejtpërdrejtë në sistemin politik shqiptar dhe duke kërkuar më shumë përgjegjësi.

OSBE-ja ka qenë partneri më i rëndësishëm ndërkombëtar i Kuvendit të Shqipërisë në 25 vitet e fundit. Ajo ka mbështetur Kuvendin në mandatin e saj dhe koordinon të gjithë aktorët e këtij nënsektori. OSBE-ja ka mbështetur krijimin e Aleancës Shqiptare të Grave Deputete dhe Kodin e Sjelljes së Deputetëve, në bashkëpunim me ODIHR-in. OSBE-ja po koordinon grupin e punës për zgjedhjet në Shqipëri. BE-ja e ka mbështetur Kuvendin përmes një projekti binjakëzimi gjatë dy viteve të fundit. BE-ja është një aleate e rëndësishme në mbështetjen e reformës, ashtu siç kërkohet edhe nga programi i hyrjes në BE. Që nga viti 2008, IKD)-ja (Instituti Kombëtar Demokratik) ka mbështetur iniciativën fuqizuese legjislative rajonale, duke ndarë përvojat krahasuese dhe praktikat më të mira për të ndihmuar Kuvendin të përdorë privilegjet institucionale dhe burimet e tij për të fuqizuar procedurën parlamentare dhe procesin legjislativ. Agjencitë e OKB-së, të tilla si: Gratë e OKB-së, kanë dhënë kontributin e tyre me ndërhyrje në objektiva të veçantë dhe në shkallë të vogël.

3. Objektivat

Ky projekt synon të ndjekë vizionin e mëposhtëm: Është tejet e rëndësishme për demokracinë në Shqipëri që të ketë një Kuvend që përfaqëson qytetarët, që përgatit ligje cilësore dhe që mbikëqyr ekzekutivin. Qytetarë të autorizuar dhe aktivë do të ndërveprojnë me Kuvendin dhe nivelet e tjera të qeverisë.

Qëllimi i përgjithshëm (ndikimi): Kur qytetarët janë më të ndërgjegjësuar e më të arsimuar, atëherë ata janë të autorizuar të marrin pjesë aktivisht në proceset e vendimarrjes në vend, duke përfutur kështu edhe nga një Kuvend që funksionon më së miri e që është përfaqësues i tyre.

Rezultati 1: Administrata e Kuvendit i përmbush funksionet e saj në mënyrë efikase.

Rezultati 2: Kuvendi përmirëson funksionet e tij legjislative, mbikëqyrjen e ekzekutivit dhe përfaqësimin e qytetarëve duke përfaqësuar më mirë elektoratin dhe duke i kërkuar llogari organeve ekzekutive.

Rezultati 3: Qytetarët kanë hapësirën e tyre në zhvillimet demokratike të vendit dhe përgatiten t’u kërkojnë llogari deputetëve, si dhe të ndikojnë në

reformat e vendit. Teoria e ndryshimit të këtij projekti “është që Kuvendi do të fitojë besimin dhe besueshmërinë e qytetarëve, dhe do të riafirmojë legjitimitetin e tij duke pasur një administratë më profesioniste dhe një transparencë më të madhe. Ai do të ketë funksione më të fuqizuara dhe do të ketë një ndërveprim më të përmirësuar e më sistematik me qytetarë të informuar. Një Kuvend më i përfaqësuar e më funksional do të japë kontributin e tij në zvogëlimin e polarizimit partiak, do të përmirësojë strukturën kaq të nevojshme të kontrollit dhe ruajtjes së ekuilibrit mes degëve të ndryshme të qeverisë, do të sigurojë një ekzaminim më të kujdesshëm për degën e ekzekutivit, do të prodhojë legjislacion cilësor e afatgjatë dhe do të përmirësojë demokracinë në vend në përgjithësi.

4. Strategjia e ndërhyrjes

PACEP-i do të ndërhyjë në tri fushat e mësipërme që janë përmendur në seksionin e objektivave. Lidhur me objektivin e parë dhe të dytë, është parashikuar përdorimi i qasjes së fuqizimit të sistemit, nën udhëheqjen e Kuvendit, ku projekti luan rolin e lehtësuesit dhe ku të gjitha aktivitetet do të jenë pjesë e sistemit zyrtar. Fokusi i projektit do të jetë kryesisht në këto dy fusha të para, në fuqizimin e administratës së Kuvendit dhe në përmirësimin e funksioneve të tij bazë. Objektiva e tretë, ose ajo që ka të bëjë me edukimin qytetar, do të jetë pjesërisht në bashkëpunim me Kuvendin dhe pjesërisht nëpërmjet mbështetjes së organizatave të shoqërisë civile për edukimin e votuesve të grupeve në nevojë dhe në çuarjen e programit të tyre për instrumentet e demokracisë së drejtpërdrejtë më përpara.

5. Fokusi në personelin administrativ.

PACEP-i do të mbështesë Kuvendin në përkufizimin e kuadrit të tij strategjik të përmirësuar, operacional dhe financiar. Ky kuadër dhe ndryshimet sistematike³ do të garantojnë qëndrueshmërinë e projektit përtej zhvillimit të kapacitetit. Projekti adreson hendeqet dhe mangësitë e identifikuara gjatë Fazës Fillestare, të tilla si: autonomia e dobët financiare, plani strategjik, e-legjislacioni dhe modernizimi i sistemit teknologjik, fuqizimi i shërbimeve kryesore, të tilla si: kërkimi, biblioteka dhe sistemi arkivor, i cili

përfundimisht do të shkrihet në një Institut Kërkimor Parlamentar të mirëfilltë (IKP)⁴.

Për sa i përket adresimit të autonomisë së dobët financiare, projekti do të ngrejë kapacitetet mbi rezultatet e arritura nga projekti IPA i BE-së për asistencën e parlamentit, i cili sapo ka përfunduar. “Është miratuar edhe një ligj mbi autonominë financiare dhe zbatimi i këtij ligji do të mbështetet nga projekti.

Digjitalizimi i arkivave të Kuvendit dhe zbatimi i planit afatgjatë profesional për personelin e Kuvendit do të adresohen nga ky komponent.

6. Fokusi te deputetët. Këtu do të synohet fuqizimi i rolit të deputetit në monitorimin e aplikimit dhe vlerësimin e legjislacionit, që do të çojë në një metodologji më specifike të Vlerësimit Postlegjislativ (VPL) në Shqipërisë⁵. Sistemi e-Legjislacion meriton vëmendje duke pasur parasysh rolin qendror të tij si “shtyllë” e projektit. “E-Legjislacioni” i referohet paradigmës së kalimit të procesit të ligjbërjes nga një proces i bazuar në letra në një sistem të digjitalizuar të ligjbërjes. Projekti parashikon kontaktin me institucione të shumta përgjatë punës legjislative për të krijuar ndërfaqe mes tyre, me qëllim që të sigurohet menaxhimi i duhur i dokumenteve dhe ndarja e të dhënave me ta. PACEP-i do të fuqizojë dhe do të mbështesë marrëdhënien e Kuvendit me institucionet e pavarura dhe agjencitë rregullatore, që lidhen me mbikëqyrjen, përgjegjësinë dhe ruajtjen e pavarësisë së institucioneve. PACEP-i do të mbështesë komisionet “model” dhe do t’i ndihmojë deputetët me burime të reja dhe mjete që do të përmirësojnë efikasitetin e tyre.

7. Edukimi qytetar. PACEP-i do të fuqizojë angazhimin e shoqërisë civile me Kuvendin dhe do të mbështesë aktivitetet në terren dhe punën me median. Ai do të japë kontributin e tij në programet e veçanta që lidhen me edukimin e votuesve sipas programeve edukative të komisionit qendror të zgjedhjeve, duke e vënë theksin në veçanti në grupet në nevojë dhe grupet e marzhinalizuara, si edhe te gratë. Qytetarët do të përmirësojnë kuptueshmërinë e tyre për Kuvendin përmes medias dhe do të angazhohen drejtpërdrejtë në të. PACEP-i do të mbështesë përpjekjet e udhëhequra

³ Sistemet e reja do të ngrihen ose do të lidhen me ato ekzistuese: E-ligji, arkivimi dhe kërkimi (sistemet e dokumentacionit), për shembull.

⁴ Modeluar sipas IKP-së në Maqedoni me financim të AZZHB-së dhe zbatuar nga IKD-ja.

⁵ Modeli zviceran mund të jetë një model që mund të merret në konsideratë.

nga qytetarët për të përmirësuar integritetin e zgjedhjeve dhe për të zgjeruar pikat e qasjes në Kuvend nga ana e qytetarëve, në mënyrë që këta të fundit të marrin pjesë e të shprehin vullnetin e tyre të drejtpërdrejtë në procesin e vendimmarrjes, duke përfshirë këtu edhe “demokracinë e drejtpërdrejtë” dhe referendumet. Projekti do të zbatohet nëpërmjet kontributit të programeve të OSBE-së, duke mbështetur kështu përpjekjet plotësuese të mandatit të tyre në Shqipëri (shih shtojcën 11). Një mandat (përmes një çmimi të drejtpërdrejtë, lutemi shihni shtojcën 10) do t’i jepet IKD (Instituti Kombëtar Demokratik).

Të dyja organizatat kanë fuqi politike dhe përvojë për t’u angazhuar me Kuvendin dhe edukimin qytetar, dhe Kuvendi i ka kërkuar zyrtarisht të dyja organizatat të zbatojnë projektin PACEP. Ndërhyrjet e planifikuara nga të dyja organizatat do të plotësojnë njëra-tjetrën. OSBE-ja dhe IKD-ja do të jenë kryesisht përgjegjëse për aktivitetet sipas:

Rezultatit 1 & 2. Fokusi kryesor i ndërhyrjes së OSBE-së do të jetë në lehtësimin e hartimit të planit strategjik për Kuvendin, në fuqizimin e punës së komisioneve dhe në ngritjen e sistemit e-legislacion. Ndërsa fokusi i ndërhyrjes së IKD-së do të jetë fuqizimi i kapaciteteve të kërkimit për administratën e parlamentit dhe promovimi i edukimit qytetar. IKD do të nënkontrakttojë me anë të dhënies së një granti një OJQ vendore, e cila do të jetë përgjegjëse për aktivitetet e edukimit qytetar, mbështetjen për zgjedhjet dhe mekanizmin e demokracisë së drejtpërdrejtë.

Rezultatit 3. Do të përdoret përvoja zvicerane përmes Shërbimeve Parlamentare Zvicerane (SHPZ). Fushat e mundshme të punës janë identifikuar si Vlerësimet Post-legislative (VPL- të), Edukimi dhe Puna me Publikun në Terren ose mbikëqyrja e saj. Projekti do të përcaktojë shkëmbime të rregullta me financime të qeverisë zvicerane për projektet në Shqipëri, veçanërisht me projektin “Bashki të Forta”, dhe me komponentin e mbulimit të këshillave lokalë me projektin “Lëviz Shqipëri”, që kanë si objektiv organizatat e shoqërisë civile dhe qytetarët.

Qëndrueshmëria: Prioriteti i parë i udhëheqjes së parlamentit në PACEP është zhvillimi i një Plani Strategjik gjithëpërfshirës e shumëvjeçar. Pasja e një Plani Strategjik që i adreson të gjitha shërbimet dhe funksionet e Kuvendit e që drejtohet nga vetë ai

(Kuvendi), do të jetë një instrument i rëndësishëm për qëndrueshmërinë e gjithë ndërhyrjeve të tjera të financuara. Ekziston një angazhim i fuqishëm e i qartë nga nivelet më të larta të Kuvendit, që përfshijnë Kryetarin e Kuvendit, Zëvendëskryetarin e Kuvendit, Sekretarin e Përgjithshëm dhe partitë politike që kanë qenë edhe homologë aktivë në përgatitjen e kësaj faze. Mbështetja e njësisë së projektit të Kuvendit ka funksione qëndrueshmërie, meqë është kjo njësi që do të ngrejë fondet për Kuvendin në fushën ndërkombëtare⁶. Partitë kryesore politike që përfaqësohen në parlament do të angazhohen në nivele të ndryshme të zbatimit dhe drejtimit të projektit. Asistenca që do t’i ofrohet komisioneve të përhershme do të përfshijë anëtarë të të gjitha partive politike. Kryetari i grupit kryesor opozitar në Kuvend do të jetë pjesë e Komisionit Drejtues. Mbështetja për edukimin qytetar do të bëhet përmes qendrës së re të trajnimit të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

Temat transversale: Të dyja organizatat kanë kryer analiza të veçanta me baza gjinore dhe, për këtë arsye, i kanë hartuar ndërhyrjet mbi baza respektueshmërie. Përkatësia gjinore dhe përfshirja sociale janë diskutuar edhe më tej si pjesë integrale e dy protokolleve dhe janë reflektuar në kuadrin e (shtojcës 3). Përveç përkatësisë gjinore mbi baza normale, projekti do të promovojë edhe mënyra se si parlamenti mund të adresojë çështjet e barazisë gjinore duke punuar drejtpërdrejtë me strukturat përkatëse që tashmë ekzistojnë. Projekti do të promovojë legjislacionin përmes fokusit gjinor dhe atij të përfshirjes sociale, përveç mbështetjes për Aleancën e Grave Deputete.

5. Burimet

Buxheti i përgjithshëm për Fazën 1 arrin deri në 6.35 milionë franga zvicerane (duke përfshirë edhe 0.35 milionë për kredinë hapëse). Kostot e rezultatit 1, 2 dhe 3 do të ndahen mes kontributit të OSBE-së (2.67 milionë franga zvicerane) dhe mandatit të IKD-së (3.3 milionë franga zvicerane). Po ashtu, parashikohet edhe një rishikim i jashtëm për vitin 2021 — që do të bëhet nga AZZHB-ja në shumën prej 30.000 frangash zvicerane.

⁶ Kuvendi do të përcaktojë në planin strategjik të tij se në cilat fusha do të zhvillohen projektet. Deri më tani njësi e projekteve munda të merrte vetëm një projekt (binjakëzimi) IPA. Janë parashikuar më shumë projekte, megjithëse duhen fuqizuar kapacitetet e menaxhimit të projektit.

6. Monitorimi dhe Drejtimi

OSBE-ja dhe IKD-ja do të bëjnë monitorimin e bazuar në rezultate, vlerësimin dhe raportimin duke iu referuar kuadrit të projektit, planeve të punës dhe buxhetit përkatës. Mënyra e zbatimit të projektit është përcaktuar në përputhje me udhëzimet e OSBE-së dhe do të plotësohet nga kërkesat e AZZHB-së lidhur me raportimin/monitorimin. Do të përcaktohet më tej edhe një bord këshillues dhe një mekanizëm koordinues, që do të përfshijë të gjithë partnerët përmes marrëveshjes bilaterale të projektit.

Shtojca 3 - Projekti PACEP, për mbështetjen e Kuvendit dhe edukimin qytetar aktivitetet e IKD-së dhe kostot

Kuvendi i Republikës së Shqipërisë (Kuvendi), si një institucion kryesor në procesin e integritit ka nevojë për një fazë të re reformash, që do të bëjnë të mundur që ai të përballet me sfidat e hyrjes në Bashkimin Evropian (BE). Raporti vjetor i Komisionit Evropian për Shqipërinë, për vitin 2018, thekson se kërkohej më shumë përpjekje për të arritur një mbikëqyrje efektive, për të forcuar lidhjet me elektoratin, për të rritur transparencën dhe kodin etik, si dhe për të forcuar kapacitetin kërkimor të parlamentit⁷. Kuvendi përballet me një sërë sfidash, të cilat e pengojnë atë të ekzekutojë funksionet e tij legjislativ, përfaqësuese dhe mbikëqyrëse në një mënyrë efektive. Me pritshmërinë e rritjes së aktivitetit të Kuvendit për shkak të harmonizimit në vijim të legjislacionit me atë të *acquis communautaire*, numri i proceseve dhe procedurave të brendshme nevojitet të fuqizohet për të garantuar kështu suksesin e këtij procesi. Në të njëjtën kohë, parlamenti ka nevojë të ekuilibrojë nevojat për modernizim të teknologjisë dhe atyre investimeve në fushën e burimeve njerëzore, që janë të domosdoshme për ta sjellë Kuvendin më pranë qytetarëve të tij.

Strategjia afatgjatë e Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim (AZZHB) për Projektin e PACEP-it për Mbështetjen e Kuvendit dhe Edukimin Qytetar, përfaqëson një mundësi historike për Kuvendin, e cila nuk duhet humbur. Me anë të programit të saj të parë e të plotë parlamentar në Shqipëri, IKD-ja është e kënaqur të kryejë mbështetjen teknike që rrjedh si pasojë e punës së saj të gjatë të bashkëpunimit me

parlamentet e mbi 60 vendeve në botë.

Aktivitetet kryesore

Në dy vitet e para, IKD-ja do ta fokusojë asistencën e saj në shërbimet e kërkimit, bibliotekës, kontaktit me publikun dhe botimeve, si dhe Sektorit të Projekteve, duke modernizuar shërbimet, duke përditësuar proceset e punës dhe duke rritur kapacitetet për punonjësit aktualë, duke prokuruar pajisjet elektronike, programet kompjuterike dhe mobilimin e nevojshëm. IKD-ja do të krijojë një program praktike për administratën për të zbutur mangësitë aktuale të kapacitetit të personelit dhe do të marrë pjesë në një ushtrim të përgjithshëm për planifikimin strategjik, që do të bëhet nga OSBE-ja, për të planifikuar në përputhje me rrethanat themelimin e Institutit Parlamentar. Do t'i jepet mbështetje e gjerë edhe Këshillit Drejtues, me qëllim që të përgatitet për themelimin e këtij instituti, që do të përcaktojë procesin pjesëmarrës të planifikimit strategjik të Institutit Parlamentar. Për të matur zhvillimin e arritur përmes projektit PACEP, IKD-ja do të drejtojë edhe një sondazh për të konstatuar mendimin e publikut lidhur me transparencën për organin legjislativ dhe për të parë se sa i hapur është ky organ në lidhje me publikun. Do të sigurohet asistencë e përditshme në vend për shërbimet e identifikuar.

Aktivitetet kryesore përfshijnë:

1. Shërbimin kërkimor: programi mbikëqyrës për kërkuesit aktualë me drejtuesit e Instituteve Parlamentare nga Sllovakia/Republika Çeke/Maqedonia; Bursë kërkimore në Sllovaki; zhvillimin e Sistemit të Menaxhimit të Kërkimit, asistencë e dhënë gjatë punës.

2. Shërbimin bibliotekar: program mbikëqyrës; vizitë studimore në parlamentin sllovak dhe maqedonas; zhvillimin e Sistemit të Menaxhimit të Bibliotekës, prokurimin e pajisjeve për skanimin e barkodeve dhe pajisjeve të sigurisë, pajisje elektronike (pajisje fotokopjimi/skaner me shumë funksione, server për të ruajtur LMS/RMS), libra dhe abonime, asistencë e dhënë gjatë punës

3. Edukimi/Kontakti me Publikun: program mbikëqyrës; Bashkëpunim në Parlamentet e Mbretërisë së Bashkuar dhe Maqedonisë; plani për kontaktin me publikun (shumëllojshmëria e turneve parlamentare dhe materiale për edukimin qytetar), prokurimin e hartimit të programeve kompjuterike, zhvillimi dhe përgatitja e materialeve

⁷ Raporti Vjetor i KE-së për Shqipërinë 2018, f. 8.

të ndryshme edukative, blerje projektori/ekrani dhe sistemit rrethues me audio, asistencë e dhënë gjatë punës.

4. Sektori për Projektet: trajnime/asistencë e dhënë gjatë punës, trajnime mbi menaxhimin e ciklit të projektit, mbështetje në zbatimin e dokumenteve strategjike.

5. Administrimi i programit të Praktikës (stazhi): 5 stazhierë (vitin e parë) dhe 7 stazhierë (vitin e dytë) të rekrutuar çdo vit për të mbështetur sektorët e kërkimit, bibliotekës, kontaktit me publikun/shërbimeve edukative, asistencë e dhënë gjatë punës

6. Planifikimi strategjik i përgjithshëm: angazhimin që do të marrë pjesë në procesin e planifikimit strategjik të udhëhequr nga OSBE-ja, për të siguruar themelimin afatgjatë të Institutit Parlamentar.

d) Këshilli Drejtues⁸: vizita studimore në parlamentin maqedonas, çek, Kongresin amerikan; angazhimi i ekspertit për të zhvilluar procedurat e brendshme, asistencë e dhënë gjatë punës

e) Planifikimi Strategjik për Institutin Parlamentar: angazhimi i ekspertit(-ëve), seminare; mbështetje për grupin e punës; asistencë e dhënë gjatë punës (pas miratimit të Planit Strategjik për Administratën);

f) Transparenca legislative dhe qasja e publikut: sondazh publik, ngritja e grupit të punës për transparencën dhe mbështetja e tij, asistencë në zhvillimin e planit të veprimit për transparencën, asistencë e dhënë gjatë punës;

g) Qendra e vizitorëve: adaptimi dhe rinovimi i ambientit të përzgjedhur, prokurimi pajisjeve dhe mobilie, zhvillimi dhe përgatitja e materialeve promovuese, asistencë e dhënë gjatë punës

Duke supozuar që janë vënë themelet për ngritjen e Institutit Parlamentar, gjatë vitit të tretë e të katërt, IKD-ja do të fokusojë asistencën e saj në themelimin dhe zhvillimin e Institutit Parlamentar, që do të ketë edhe qendrën kërkimore, bibliotekën, kontaktin me publikun dhe personelin e edukimit.

⁸ Modeluar sipas Institutit Parlamentar në Maqedoni. IKD-ja propozon të formohet Këshilli Drejtues për të mbikëqyrur themelimin dhe zhvillimin e IP-së së Shqipërisë duke ndihmuar në formimin e politikave dhe duke monitoruar zhvillimin me synime dhe etapat e themelimit të tij. Ai përbëhet nga përfaqësues të shumicës së partive politike në parlament — duke përfshirë si opozitën ashtu edhe qeverinë — si dhe zyrtarët e administratës parlamentare, Këshilli Drejtues do të sigurohet që Kuvendi të informohet lidhur me zhvillimin e IP-së, si ofruar shërbimesh.

Kjo do të përfshijë zhvillimin e përshkrimeve të punës, zhvillimin e procesit rigoroz të rekrutimit, monitorimit dhe procedurave vlerësuese, rekrutimin dhe trajnimin e personelit. Programet e mbikëqyrjes do të vazhdojnë të angazhojnë personel të rekrutuar së fundmi dhe do të zhvillojnë edhe më tej cilësinë e produkteve dhe shërbimeve. Për personelin e rekrutuar së fundmi do të organizohen vizita studimore për t'ju dhënë atyre një ekspozim ndaj operacioneve, produkteve dhe shërbimeve të instituteve të ndryshme parlamentare. Do të jepet edhe asistencë e përditshme gjatë procesit të punës.

Aktivitetet kryesore gjatë vitit të tretë e të katërt do të përfshijnë:

Instituti Parlamentar

2. Shërbimin kërkimor: program mbikëqyrës; bursë kërkimore në parlamentin maqedonas; përmirësimin e programeve kompjuterike; prokurimin e pajisjeve elektronike (kompjuterëve për IP-në, pajisjet me shumë funksione printer/fotokopje/skaner, server), mobilie; prokurimi i abonimeve, asistencë e dhënë gjatë punës.

3. Shërbimin bibliotekar: përmirësimin e programeve kompjuterike, prokurimin e librave, asistencë e dhënë gjatë punës.

4. Edukimi/kontakti me publikun: program mbikëqyrës, zhvillimi dhe përgatitja e materialeve të ndryshme edukative, asistencë e dhënë gjatë punës.

5. Planifikimi Strategjik për Institutin Parlamentar: angazhimi i ekspertit/-ëve, mbështetje për grupin e punës, takime vjetore.

6. Programi i Stazhierëve për Administratën (stazhi): 10 stazhierë çdo vit që do të mbështesin sektorët e kërkimit, bibliotekës, kontaktin me publikun/shërbimet edukative.

7. Këshilli drejtues/Bordi Këshillues: angazhimi i ekspertit për të mbështetur punën e Këshillit Drejtues, dhe themelimin e Bordit Këshillues.

8. Aktivitete të përgjithshme për personelin e IP-së: vizita studimore në parlamentet sllovaqe, çeke dhe maqedonase, sigurimi i ekspertëve të ndryshëm, asistencë e dhënë gjatë punës.

9. Qendra e vizitorëve: zhvillimi dhe përgatitja e materialeve promovuese, asistencë e dhënë gjatë punës

Aktivitete të tjera

5. Sektori për Projektet: program mbikëqyrjeje, trajnime.

6. Transparenca legislative dhe qasja e publikut: sondazh publik, asistencë për grupin e punës, zhvillimi i Planit të Veprimit për Transparencën Legislative, konferencë kombëtare për qasjen legislative dhe transparencën

Personeli

IKD-ja do të angazhojë një ekspert ndërkombëtar për zhvillimin e parlamentit, i cili do të menaxhojë këtë program dhe do të sigurojë asistencën ditore gjatë punës për shërbimet e zgjedhura parlamentare në vitin e dytë të zbatimit të projektit. Menaxheri i programit parlamentar do të mbështetet nga dy anëtarë vendorë të personelit, që do të caktohen për të mbështetur aktivitetet e përgjithshme të projektit. Personeli i projektit do të asistohet nga kolegët e IKD-së në rajon, si dhe nga një mori kolegësh parlamentarë dhe ekspertësh nga parlamentet e Sllovakisë, Republikës Çeke, Polonisë, Malit të Zi dhe Maqedonisë, si edhe nga ekspertë vendorë. Drejtori i IKD-së do të mbikëqyrë zbatimin e përgjithshëm të projektit dhe do të sigurojë bashkëpunimin dhe partneritetet me homologët vendorë e të huaj që punojnë me parlamentin.

Metodologjia

Gjatë zhvillimit dhe zbatimit të programeve të saj, IKD-ja e vë theksin në qasjen përfshirëse dhe pjesëmarrëse për të ngritur partneritetet dhe për të krijuar një qëndrueshmëri afatgjatë. IKD-ja mbështet zhvillimin e partnerëve të saj duke asistuar që ata të përfitojnë aftësi dhe njohuri të nevojshme për zbatimin e suksesshëm të aktiviteteve të pranura dhe për një qëndrueshmëri

graduale. Duke përdorur një kombinim të përshtatshëm të mbikëqyrjes, bursave dhe programeve të stazhierëve, asistencën e dhënë gjatë punës dhe bashkëpunimin me parlamentet që tashmë i kanë themeluar institutet e tyre parlamentare, si dhe me një planifikim të mirë organizuar dhe procedura vlerësimi, të gjitha aktivitetet do të zbatohen në bashkëpunim të ngushtë me Kuvendin në Shqipëri dhe në koordinim me praninë e OSBE-së në Shqipëri.

Rezultatet e pritshme

Meqenëse asistencën gjatë dy viteve të para të zbatimit të projektit fokusohet kryesisht në shërbimet ekzistuese dhe burimet njerëzore, rezultatet e pritshme përfshijnë përmirësimin e cilësisë së produkteve dhe shërbimeve të ofruara nga Shërbimi Kërkimor dhe ai Bibliotekar; shumëllojshmëria e produkteve dhe shërbimeve të ofruara për deputetët, personelin parlamentar dhe qytetarët, dhe rritjen e kontaktit parlamentar duke hapur edhe një Qendër për Vizitorët, zgjerimin/shumëllojshmërinë e tureve me guidë dhe vënien e themeleve ligjore e operacionale për ngritjen me sukses të Institutit Shqiptar Parlamentar.

Vitet tre dhe katër do të rezultojnë me një performancë pilot për Institutin Parlamentar, produktet dhe shërbimet e të cilit do të vlerësohen me rigozitet nga kolegët e tyre të parlamenteve të tjera për të siguruar cilësinë më të mirë të mundshme. Pas themelimit të IKD-ja do të blejë pajisjet e nevojshme dhe mobilet për të mobiluar plotësisht mjediset e Institutit Parlamentar.

AKTIVITETET KRYESORE TË PROGRAMIT

AZZHB Rezultati 1: Administrata e Kuvendit aftësinë e saj për të përmbushur funksionet e Kuvendit në mënyrë efikase.

- IKD rezultati 1:** Kuvendi përcakton dhe ndjek një plan strategjik për të ngritur Institutin Parlamentar që kryen shërbime të pavarura e të paanshme kërkimore, bibliotekare dhe arkivore, dhe
- IKD rezultati 2:** Rritet kapaciteti i shërbimeve administrative parlamentare (Kërkimi, Biblioteka, Media/Kontakti me Publikun, Sektori për Projektet, Shërbimi Botues, etj..) në përputhje me planin strategjik.

<u>Fushat e Ndërhvies</u>	<u>Aktivitetet</u>	<u>Rezultatet</u>	<u>Buxheti³ në dollarë amerikanë (dhjetor 2018-2022)</u>
Shërbimi Kërkimor dhe i Analizës Gjatë vitit të parë dhe të dytë të programit asistencë ndaj shërbimit kërkimor do të fokusohet kryesisht në përmirësimin e cilësisë dhe llojeve të produkteve kërkimore në dispozicion të deputetëve, në planin afatshkurtër, përmes mbështetjes së personelit, trajnimeve individuale dhe trajnimeve lidhur me rritjen e kapaciteteve të personelit ekzistues. Projekti do të sigurojë mbështetje dhe trajnime gjatë punës për kërkuesit, si ata ekzistues, dhe për ata që do të rekrutohen, si dhe për stazhierët për të gjithë kohëzgjatjen e projektit. Gjatë vitit të tretë dhe të katërt, IKD-ja do ta fokusojë asistencën në themelimin dhe zhvillimin e Institutit Parlamentar,	- Program mbikëqyrës për personelin ekzistues kërkimor nga Drejtorët e IP-ve të vendeve të Evropës Lindore dhe Ballkanit - Perëndimor (Republika Çeke, Sllovakia, Maqedonia/Mali i Zi) - Hartimi i planeve të performancës individuale për secilin kërkues për të rritur mbështetjen - Bursa në IP-të e vendeve të Evropës Lindore dhe parlamentet e Ballkanit - Perëndimor për kërkuesit - Abonimet për të zgjedhur bazat e të dhënave⁴-të tillas - Rishikime të rregulloreve të shërbimit të brendshëm, përmirësim	- Plan zhvillimi profesional për të gjashtë kërkuesit aktualë - Kërkuesit thellojnë aftësitë e tyre kërkimore përmes ekspozimit ndaj një sërë teknikash kërkimore, produkteve kërkimore, dhe shkrimit analitik e të paanshëm - Kërkuesit përdorin të dhëna të besueshme nga baza zyrtare të dhënash/abonimes h - Fusha e shërbimit kërkimor zgjerohet, me një ndarje të përmirësuar të punës që mundëson specializimin mes tyre dhe krijon më pak mbivendosje	300,571

3. Sipas komponentit të PACEP-it për shoqërinë civile, IKD-ja do të japë një grant për një organizatë të shoqërisë civile që do t'i përgjigjet Rezultatit 3 të PACEP-it: Qytetarët janë të përgatitur më mirë për t'ju kërkuar llogari deputetëve dhe për të ndikuar te reformat. Shuma e përgjithshme e grantit dhe administrimit të saj arrin në 768,134 dollarë amerikanë.

që do të përbëhet nga sektorët e kërkimit, bibliotekës, kontaktit me publikun, botimeve dhe personelit edukativ. Kjo do të përfshijë hartimin e përshkrimeve të punës, zhvillimin e rekrutimit rigoroz dhe procedurat e monitorimit e vlerësimit, rekrutimin dhe trajnimin e personelit, përcaktimin e proceseve të punës dhe procedurave institucionale. Programet e mbikëqyrjes do të vazhdojnë të angazhojnë personelin e ri të rekrutuar dhe rritjen e cilësisë së produkteve dhe shërbimeve. Do të organizohen vizita studimore për rekrutët e rinj, që ata të ekspozohen ndaj operacioneve, produkteve dhe shërbimeve të institucioneve të ndryshme parlamentare. Do të sigurohet asistencë ditore gjatë punës. Shërbimi bibliotekar Shërbimi bibliotekar i Kuvendit duhet të modernizohet për të pasur një shumëllojshmëri shërbimesh dhe produktesh që i ofron deputetëve dhe administratës parlamentare, si dhe duhet përmirësuar siguria e fondit.	dhe qartësim të rregullave për përgatitjen e dokumenteve kërkimore dhe përshkrime pune për të shmangur mbivendosjen me departamente të tjera - Zhvillimin e një sistemi menaxhimi për kërkesat dhe bazës së brendshme të të dhënave për projektet kërkimore - Ngrihet sistemi i menaxhimit të kërkesave dhe sistemi i menaxhimit të bibliotekës - Përmirësohet katalogimi i bibliotekës dhe procesi i indeksimit sipas versionit më të fundit të thesarit shumëgjuhësh të BE-së	- Shërbimi Kërkimor zgjeron fushën e kërkimit me një fokus në procesin e hyrjes në BE - Cilësia e kërkimit monitorohet dhe rishikohet duke u bazuar në vlerësimet reaguese - Shërbimi Kërkimor organizon diskutime mbi politikat dhe konferenca mbi tema të zgjedhura, në bashkëpunim me komisionet parlamentare - Shërbime të shumëllojshme dhe produkte në dispozicion të deputetëve, komisioneve dhe shërbimit kërkimor, duke përfshirë sistemin më të ri të tërheqjes, qasjen në bazat elektronike të të dhënave, informacionin dhe	159,077
--	--	--	----------------

⁴Abonimet mund të përfshijnë Oxford Reference, Oxford Analytica, Sitewise, Bazën e të dhënave të BE-së për Shkëmbimet Ndërparlamentare (IPEX), Kërkime në shkencat Shoqërore(SSRNetwork), Economist Intelligence Unit, EU Prelex1 dhe Prelex2, OECD e të ngjashme

	(EuroVoc) dhe ruajtjen e bazës elektronike të të dhënave për materialet e bibliotekës • Prezantohet teknologjia e skanimit të barkodit për mbrojtjen e fondit të librit • Bursë në bibliotekat e parlamentit sllovak dhe maqedonas (2 javë/person), në mënyrë që bibliotekarët të mësojnë rreth procesit të punës dhe menaxhimit të platformave RMS dhe LMS • Zgjerim i fondit të bibliotekës • Abonime në revistat periodike dhe bazat shtesë të të dhënave, të tilla si: LexisNexis, Federata Ndërkombëtare e Shoqatave të Bibliotekave (IFLA), IPU, Britannica e të tjera. • 5 stazhierë në vitin e parë dhe 7 në vitin e dytë, që zgjidhen përmes një aplikimi meritore dhe procesit të intervistës • Trajnim për menaxhimin e ciklit të projektit • Trajnim për planifikimin strategjik • Mbështetje për zhvillimin e projektit dhe ngritjen e fondeve • Ngritjen e sistemit të monitorimit dhe	shërbimet e referencës • Koleksion i sigurt bibliotekar dhe zgjerim i fondit të bibliotekës me libra • Menaxhim i përmirësuar i koleksionit dhe mbështetje për kërkesat e deputetëve • Stazhierët përfitojnë afësi dhe njohuri përmes mbikqyrjes së rregullt të personelit të projektit dhe ekspertit dhe mund t'u japin deputetëve shërbime të nivelit të lartë • Personeli i sektorit i mirë trajnuar dhe i përgatitur për të kryer detyrat e tij • Monitorimi i brendshëm lidhur me projektin dhe zbatimin e sistemit të vlerësimit • Sektori koordinon punën e grupeve të ndryshme të punës që kanë detyrën për të zhvilluar dhe zbatuar dokumentet e ndryshme strategjike • Sektori përgatit të në mënyrë efektive	41,685 79,780 170,160
Programi i stazhit në Administratë (Stazhi) Duke pasur parasysh nevojat e Kuvendit për personel të kualifikuar shtesë, IKD-ja do të lehtësojë një program vjetor stazhi, për stazhierët që do të shërbejnë kryesisht në sektorin e kërkimit, bibliotekës, edukimit të publikut dhe shërbimeve botuese. Mbështetja për Sektorin e Projekteve Sektori për projektet është një sektor kyç në zhvillimin dhe koordinimin e zbatimit të dokumenteve të parapara strategjike, si dhe koordinimit të aktiviteteve të ndryshme të donatorëve dhe partnerëve. Mbështetja për sektorin e projekteve do të përfshijë mbikëqyrjen në punë për zhvillimin e propozimeve të projektit, ndihmën në hartimin e kuadrit për koordinimin e asistencës së donatorëve, përgatitjen e udhëzimeve për raportimin e donatorëve, mbikëqyrjen e zbatimit të projektit, udhëzime lidhur me ngritjen e grupeve të brendshme të punës; mbështetje për planin vjetor të sektorit të kontaktit me publikun dhe të tjera. Këshilli Drejtues dhe			

Bordi Këshillimor i Projektit Këshilli Drejtues do të udhëheqë dhe mbikëqyrë themelimin dhe zhvillimin e Institutit Parlamentar të Shqipërisë. Mbështetja e Kuvendit për themelimin e Institutit Parlamentar Duke pasur parasysh miratimin e planit strategjik të Kuvendit, duhet ngritur një grup pune që do të ndërmarrë planifikimin strategjik për themelimin e IP-së përmes një procesi disa vjeçar duke filluar që në fillim të vitit të dytë të projektit e në vazhdim, sipas udhëzimeve të Këshillit Drejtues.	vlerësimit - Trajnim për ngritjen e fondeve dhe raportimin - Themelimi i Këshillit Drejtues - Përcaktimi i rregullave të punës, procedurave dhe planeve vjetore - Përvojat e të mësuarit krahasues nëpërmjet shkëmbimeve dhe vizitave studimore (Vizitë studimore në Shërbimin e Kongresit Amerikan, Institutin Parlamentar çek, Institutin Parlamentar maqedonas) - Mbështetje për hartimin e Memorandumit të Mirëkuptimit mes Kuvendit të Shqipërisë dhe AZZHB-së/IKD (i nënshkruar) - Themelimi i Bordit Këshillimor për Projektet³ që do të këshillojë dhe do të sigurojë orientim strategjik për Këshillin Drejtues - Ngritja e grupit të punës që do të ndërmarrë planifikimin strategjik për themelimin e IP-së dhe koordinimin e tij të mëtejshëm - Seminar trajnues mbi planifikimin strategjik dhe takimet vijuese të grupit të punës për të përcaktuar	propozime projekti dhe ngritje fondesh - Këshilli Drejtues funksionon si një organ qeverisës ndër-partiak që në fillim të projektit - KD-ja siguron mbështetjen e gjerë politike për IP-në dhe qëndrueshmërinë e tij - Memorandum Mirëkuptimi mes Kuvendit të Shqipërisë dhe AZZHB-së/IKD-së (i nënshkruar) - Identifikimi i anëtarëve të Bordit Këshillimor dhe formimi i grupit të punës në 2021 - Miratimi i Planit Strategjik për fazën e parë të IP-së miratuar nga udhëheqja e Kuvendit, përfshirë këtu edhe sistemin rigoroz të monitorimit dhe vlerësimit - Ndryshimi i një sërë rregulloresh të brendshme që nevojiten për themelimin e IP-së - Përgatitjen e përshkrimeve të reja të punës për personelin e IP-së - Rekrutimi i personelit cilësor e të motivuar të IP-së sipas sistemit merit	234,973
--	--	--	----------------

	fushën dhe funksionet e IP-së dhe llojin e produkteve/shërbi meve të tij • Takimet gjysmë-vjetore të vlerësimit për të vlerësuar zhvillimet rreth IP-së • Krijimi i përshkrimeve të punës për personelin e IP-së • Zhvillimi i sistemit rekrutues rigoroz e meritor • Hartimi i procedurave dhe protokolleve të brendshme të IP-së • Rekrutimi i personelit • Trajnime gjatë punës • Pas themelimit, vizita studimore në Maqedoni, Sllovaki, Republikën Çeke, bursë në parlamentin maqedonas	• Personeli i IP-së punon sipas standardeve më të larta profesionale • Hartimi dhe zbatimi i planeve të rregullta vjetore	
--	---	--	--

Fushat e Ndërhyrjes	Aktivitetet	Rezultatet	Buxheti në dollarë amerikanë (dhjetor 2018-2022)
Edukimi dhe Shërbimet e Kontaktit me Publikun Si pjesë integrale e Institutit të ardhshëm Parlamentar, IKD-ja do të ndihmojë në fushën e kontakteve me publikun dhe atë të botimeve, lidhur me përmirësimin e dhe zgjerimin e llojit të mundësive edukative dhe materialeve që ata përgatisin për qytetarët dhe personelin.	• IKD-ja do të bëjë konsultime ekspertësh për të zhvilluar një plan operacional për kontaktin me publikun • Përgatitja e dokumenteve për llojet e ndryshme të guidave parlamentare (legjislative, historike, artistike, etj...) në bashkëpunim me institucionet e ndryshme • Përgatitja e materialeve për edukimin qytetar (broshura, postera, fletë-palosje, video klipe, etj...) për audiencat e ndryshme për të promovuar punën dhe rolin e Kuvendit • Promovimi i guidave parlamentare • Vizitat studimore dhe bursave për personelin që të familjarizohet me shembuj	• Guidat turistike dhe botimet i përshtaten audiencave të ndryshme – fëmijëve, studentëve universitarë, publikut të përgjithshëm, turistëve, etj që zbatohen duke përdorur dokumentet standarde të përgatitura • Materiale trajnuese për deputetët, personelin parlamentar, aktivitete të kontaktit me publikun, duke u bazuar në modelet e përdorura nga Shërbimi Parlamentar Zviceran, Instituti Parlamentar maqedonas, dhe parlamentet skoceze/angleze, sllovaqe dhe çeke	162,969

5. Për qëllimet e marrjes së këshillave nga ekspertët për Këshillin Drejtues (KD), Bordi Këshillimor i Projektit mund të ngrihet pas konsultimeve me KD-në. Një model i mundshëm mund të përfshijë përfaqësuesit e Grupit të Punës për Donatorët e Kuvendit, përfaqësuesit e parlamentit sllovak, dhe çek, atij maqedonas dhe parlamentit të Konfederatës Zvicerane

6. Parashikohet që Plani Strategjik të hartohet dhe miratohet në korrik 2019, që do të mundësojë menjëherë fillimin e planifikimit strategjik për IP-në.

AZZHB Rezultati 2: Parlamenti i përfaqëson më mirë zgjedhësit dhe i kërkon llogari degës ekzekutive duke përmirësuar funksionet e tij legjislative, mbikëqyrëse dhe përfaqësuese

- **IKD rezultati 1:** Deputetët janë të pajisur më mirë për të ushtruar funksionet e tyre legjislative dhe mbikëqyrëse përmes përdorimit në kohë, e të paanshëm të kërimit objektiv dhe analizës së sigurtuar, dhe
- **IKD rezultati 2:** Shërbimet administrative (media/kontakti me publikun, zyra e projekteve dhe botimet) kontribuojnë në rritjen e transparencës së operacioneve të parlamentit.

	të edukimit parlamentar dhe veprimtaritë e kontaktit me publikun (Mbretëri e Bashkuar, Skoci, Zvicër me bashkëpunimin e Shërbimit Parlamentar zviceran) Zhvillimi i seminareve orientuese/konsultim eve për deputetët e rinj, personelin parlamentar, grupin e këshilltarëve parlamentarë, asistentët e elektoratit	Shërbimi edukativ organizon seanca orientimi dhe informimi për deputetët e rinj, personelin parlamentar, ekspertët e jashtëm, grupin e asistentëve parlamentarë, stazhierët, si dhe organizon trajnime për çështje të caktuara për personelin administrativ	
Qendra e Vizitorëve IKD-ja ka identifikuar një mjedis potencial ngjitur me Sallën Plenare të parlamentit, që do të shërbejë si një qendër shumë-funksionale për vizitorët, për ekspozita, edukim, trajnime, dhe evente të tjera. IKD-ja do të kërkojë miratimin e Kuvendit për adaptimin e kësaj hapësire.	- IKD-ja do të kontrakttojë projektuesit për të shfrytëzuar maksimalisht mjedisin fizik, dhe pas miratimit nga parlamenti, do ta mobiltojë atë me teknologjinë dhe mobilitet e nevojshme që të përdoret gjatë guidave parlamentare dhe ditëve të hapura - Mbështetja për ngritjen e grupit parlamentar të punës për transparencën legjislativë	- Qendra operacionale për vizitorët, për pritjen e qytetarëve gjatë guidave parlamentare, organizimi i ekspozitave me tematikë të caktuar dhe zhvillimi i aktiviteteve për edukimin qytetar - Ngritja dhe funksionimi i grupit të punës ndër-partiak dhe ndër-sektorial	51,120
Grupi i Punës për Transparencën e Hapur Legjislativë Duke pasur parasysh përvojën rajonale dhe ndërkombëtare të IKD-së në mbështetjen e transparencës së hapur legjislativë parlamentare, dhe në varësi të interesit të Kuvendit të Shqipërisë, IKD-ja do ta mbështesë Kuvendin e Shqipërisë që të fillojë	- Hartimi i një plan veprimi të hapur parlamentar në përputhje me standardet ndërkombëtare për transparencën e hapur - Konferencë kombëtare për transparencën legjislativë të hapur që do të diskutojë me grupet e	Plani i Veprimit për parlamentin e hapur që do të plotësojë standardet ndërkombëtare për transparencën e hapur legjislativë, të miratuar e të promovuar nga udhëheqja e parlamentit.	75,346

hartimin e një plani veprimi për transparencën e hapur legjislativ sipas standardeve ndërkombëtare. Shërbimi Parlamentar Zviceran (SHPZ)	shoqërisë civile dhe qytetarët për strategjitë e reja, mjetet, apo praktikat për parlamentin e hapur • IKD-ja do të sponsorizojë një sondazh publik për të marrë mendimet e qytetarëve mbi punën e Kuvendit, dhe transparencën e hapur legjislativ, që do të ndihmojnë administratën të caktojë edhe fushat prioritare për përmirësimin e Kuvendit të hapur. Sondazhi publik do të bëhet vitin e parë dhe të tretë. Aktivitetet e SHPZ-së në IKD do të zhvillohen nga SHPZ-ja në bashkëpunim të ngushtë me Kuvendin e Shqipërisë.		48,564
---	---	--	---------------

IKD-ja do të sigurohet që të promovohen parimet e barazisë gjinore nga deputetët dhe personeli parlamentar. Ato do të integrohen gjatë të gjithë procesit të themelimit dhe zhvillimit të Institutit Parlamentar, në shërbimet e këtij instituti.

7. IKD-ja ka bashkë-kryesuar Grupin e Punës për Partneritetin e Qeverisjes së Hapur Legjislativ për të mbështetur parlamentet partnere nëpër botë, në mënyrë që të përcaktohet apo zbatohen angazhimet lidhur me parlamentin e hapur sipas planeve kombëtare të veprimit të vendeve të tyre. IKD-ja ka lehtësuar formimin e e- Rrjetit për Parlamentin e Hapur (OPeN), një shoqëri me shumë partnerë që punon me grupin e punës për qeverisjen e hapur për të siguruar mundësi të vazhdueshme në angazhimin e transparencës së hapur parlamentare.

Përmbledhja e Projektit

Projekti për Asistencën e Kuvendit dhe Edukimin Qytetar
(PACEP)

Struktura e Projektit

Pajisja 2		Rezultat		Aktivitet	
Administrata e Kuvendit i pambushur		Kuvendi i pambushur funksionon si një funksion i ligjial, mbikëqyrës dhe përfaqësues		Kuvendi i pambushur funksionon si një funksion i ligjial, mbikëqyrës dhe përfaqësues	
Rezultati 1A Përmirësimi i funksioneve administrative të Kuvendit sipas një kundi të përmirësuar strategjik operacional dhe buxhetor	Rezultati 1A	Rezultati 1B	Rezultati 2A	Aktiviteti 1A.1	Aktiviteti 1A.2
	Përmirësimi i funksioneve administrative të Kuvendit sipas një kundi të përmirësuar strategjik operacional dhe buxhetor	Puna e integruar, transparente, ligjshme dhe përmirësuar-qasjen në ligjet e konsoliduara dhe të ofruara parlamentare	Deputetët kanë më shumë njohuri për të kryer funksionet e tyre ligjorë dhe mbikëqyrës dhe përfaqësues	Promovimi i autonomisë financiare dhe administrative të Kuvendit	Hartimi i Planit Strategjik për Kuvendin
	Aktiviteti 1A.1	Aktiviteti 1B.1	Aktiviteti 2A.1	Aktiviteti 1A.2	Aktiviteti 1A.3
	Promovimi i autonomisë financiare dhe administrative të Kuvendit	Mbështetja e sistemit të integruar e-Legjislacion	Promovimi i madësive të praktikave më të mira për Komisionet parlamentare	Aktiviteti 1B.2	Mbështetja e disponueshmërisë së legjislacionit të konsoliduar
Rezultati 1B Përmirësimi i funksioneve administrative të Kuvendit sipas një kundi të përmirësuar strategjik operacional dhe buxhetor	Rezultati 1B	Rezultati 1C	Rezultati 2B	Aktiviteti 1B.1	Aktiviteti 1B.2
	Përmirësimi i funksioneve administrative të Kuvendit sipas një kundi të përmirësuar strategjik operacional dhe buxhetor	Puna e integruar, transparente, ligjshme dhe përmirësuar-qasjen në ligjet e konsoliduara dhe të ofruara parlamentare	Deputetët kanë më shumë njohuri për të kryer funksionet e tyre ligjorë dhe mbikëqyrës dhe përfaqësues	Aktiviteti 1C.1	Aktiviteti 1C.2
	Aktiviteti 1B.1	Aktiviteti 1C.1	Aktiviteti 2B.1	Aktiviteti 1B.2	Aktiviteti 1B.3
	Promovimi i autonomisë financiare dhe administrative të Kuvendit	Mbështetja e sistemit të integruar e-Legjislacion	Promovimi i madësive të praktikave më të mira për Komisionet parlamentare	Aktiviteti 1C.2	Aktiviteti 1C.3
Rezultati 1C Përmirësimi i funksioneve administrative të Kuvendit sipas një kundi të përmirësuar strategjik operacional dhe buxhetor	Rezultati 1C	Rezultati 1D	Rezultati 2C	Aktiviteti 1C.1	Aktiviteti 1C.2
	Përmirësimi i funksioneve administrative të Kuvendit sipas një kundi të përmirësuar strategjik operacional dhe buxhetor	Puna e integruar, transparente, ligjshme dhe përmirësuar-qasjen në ligjet e konsoliduara dhe të ofruara parlamentare	Deputetët kanë më shumë njohuri për të kryer funksionet e tyre ligjorë dhe mbikëqyrës dhe përfaqësues	Aktiviteti 1D.1	Aktiviteti 1D.2
	Aktiviteti 1C.1	Aktiviteti 1D.1	Aktiviteti 2C.1	Aktiviteti 1C.2	Aktiviteti 1C.3
	Promovimi i autonomisë financiare dhe administrative të Kuvendit	Mbështetja e sistemit të integruar e-Legjislacion	Promovimi i madësive të praktikave më të mira për Komisionet parlamentare	Aktiviteti 1D.2	Aktiviteti 1D.3

OSCE

Organization for Security and
Co-operation in Europe

KOSTOJA E PERGJITHSHME E PROJEKTTË € 2,298,466

Rezultati 1

Administrata e kuvendit i përmbush funksionet e saj në mënyrë efektive dhe bindëse

Rezultati 2

Kuvendi përmbush funksionet e tij legjislativ, mbikqyrës dhe përfaqësues duke i përfaqësuar më mirë zgjedhësit dhe duke i kërkuar llogari degës ekzekutive

Rezultati 3

Qytetarët fitojnë vendin e tyre në zhvillimet demokratike të vendit, janë të përgatitur t'u kërkojnë llogari deputetëve dhe luajnë rol aktiv për të ndikuar tek reformat

Organization for Security and
Co-operation in Europe

Rezultati 1A

Personeli administrativ i kuvendit punon sipas kuadrit të përmirësuar strategjik, operacional dhe buxhetor të punës

Aktiviteti 1A.1

Promovon autonominë financiare dhe administrative të Kuvendit

Aktiviteti 1A.2

Zhvillon Planin Strategjik për Kuvendin

Aktiviteti 1A.3

Mbështet përmirësimin e menaxhimit më të mirë të burimeve njerëzore të administratës së Kuvendit

Aktiviteti 1A.4

Mbështet mundësitë e të mësuarit nga kolegët nëpër parlamentet evropiane lidhur me shërbimet administrative

Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	TOTALI
€ 94,280	€ 47,140	€ 38,700	€ 30,700	€ 210,820

OSCE
Organization for Security and
Co-operation in Europe

Rezultati 1B

Një proces pune i integruar dhe transparent legjislativ përmirëson qasjen në ligjet e konsoliduara dhe të dhënat e kuvendit

Aktiviteti 1B.1

Mbështet një sistem të integruar e-Legjislacion

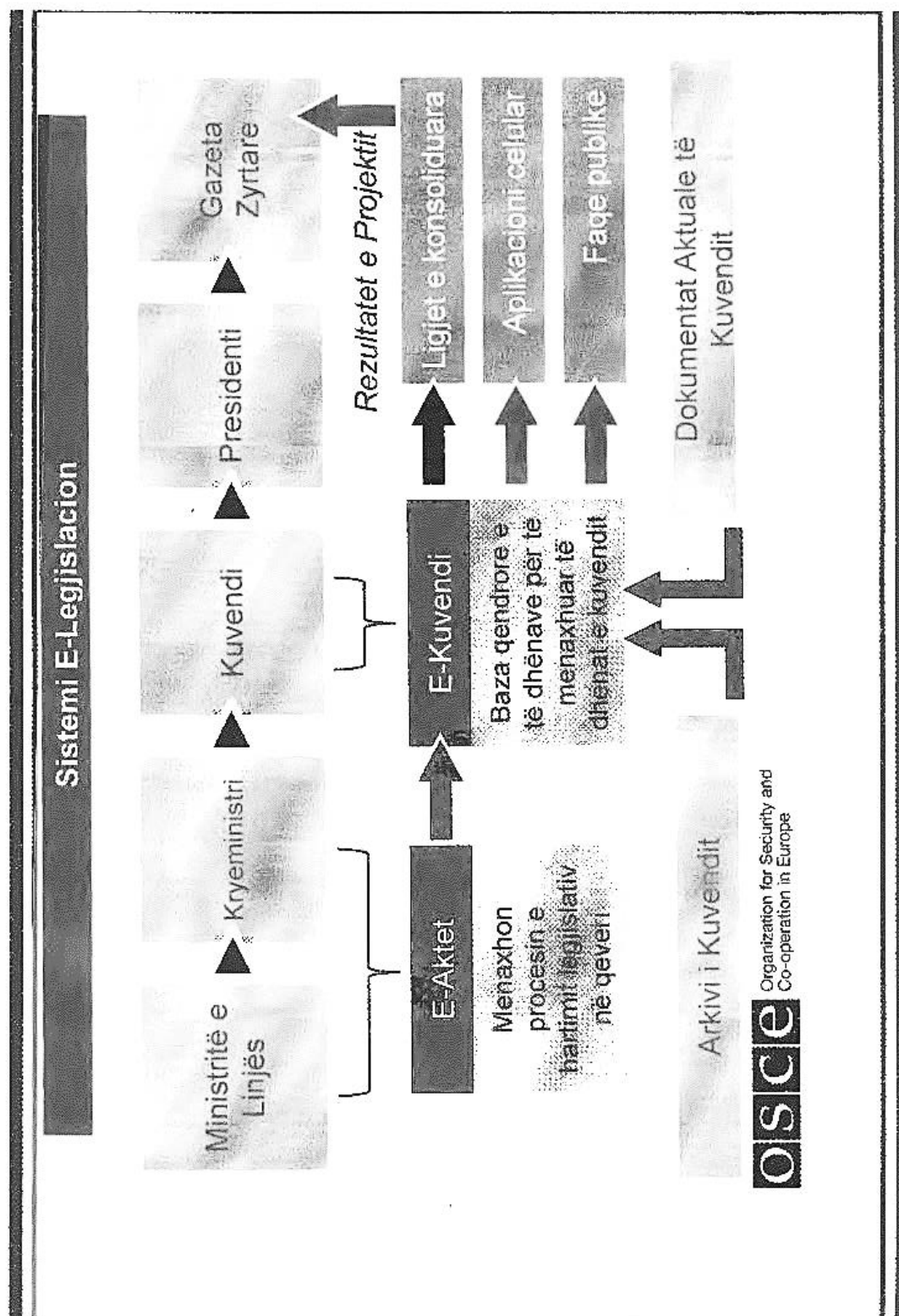
Aktiviteti 1B.2

Mbështet disponueshmërinë e legjislacionit të konsoliduar

Aktiviteti 1B.3

Dixhitalizon të dhënat e shkuara të kuvendit dhe i integron në sistemin e-Legjislacion

Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	TOTALI
€ 171,260	€ 206,360	€ 83,860	€ 78,500	€ 539,980
 Organization for Security and Co-operation in Europe				

Rezultati 2A

Deputetët kanë më shumë njohuri për përmbushjen e funksioneve të tyre legjislative, mbikqyrëse dhe përfaqësuese

Aktiviteti 2A.1

Promovon modelet e praktikave më të mira për komisionet

Aktiviteti 2A.2

Forcon bashkëpunimin e Kuvendit me Institucionet e Pavarura

Aktiviteti 2A.3

Forcon rolin e Kuvendit në monitorimin dhe vlerësimin e legjislacionit

Aktiviteti 2A.4

Forcon rolin e kuvendit në punën me çështjet gjinore

Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	TOTALI
€ 63,944	€ 80,764	€ 42,940	€ 40,760	€ 228,408
 Organization for Security and Co-operation in Europe				

Rezultati 2B

Deputetët përfitojnë burime dhe mjete të reja për të përmirësuar efikasitetin e tyre legjislativ

Aktiviteti 2B.1

Zhvillimi i e-Legjislatiorit për deputetët nëpërmjet aplikacionit në telefonin celular

Aktiviteti 2B.2

Mbeshtetja për gatitjen e fizibilitetit për sistemin e ri të votimit në sallën plenare

Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	TOTALI
€ 20,000	€ 40,000	€ 21,960	€ 11,960	€ 93,920

Organization for Security and
Co-operation in Europe

Rezultati 3A

Grupet e shtyllara të shoqërisë civile kanë rifitur kuptueshmërinë e tyre dhe qasjen në kuvend dhe proceset demokratike

Aktiviteti 3A.1

Fuqizimi i angazhimit të shoqërisë civile me Kuvendin dhe mbështetja e aktiviteteve me publikum për demokracinë dhe të drejtat e njeriut

Aktiviteti 3A.2

Përmirësimi i mundësive për edukimin e votuesve

Aktiviteti 3A.3

Zhvillimi i jushëve të Kuvendit dhe atyre qeveritare të brezit të ardhshëm

Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	TOTALI
€ 43,400	€ 26,940	€ 26,960	€ 26,960	€ 124,260

Organization for Security and
Co-operation in Europe

Rezultati 3B

Kuvendi rrit kontaktin me qytetarët nëpërmjet medias

Aktiviteti 3B.1

Mbeshtet disponueshmërinë e përmbajtjes së programit lidhur me çështjet parlamentare

Aktiviteti 3B.2

Zgjeron kapacitetin e medias për të ndërrëpruar e për të raportuar për Kuvendin

Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	TOTALI
€ 48,060	€ 23,060	€ 19,000	€ 19,000	€ 109,120

OSCE

Organization for Security and
Co-operation in Europe

Organigrama për Menaxhimin e Projektit PACEP

Prania e OSBE-së

Menaxhimi dhe Administrimi

Njësia e Administrimit të Fondit

Njësia e Koordinimit të Projektit

Njësia e Çështjeve Politike dhe Publike

Sekretariati i OSBE-së

Prania e OSBE-së

Programet Tematike

Departamenti i Sundimit të Ligjit dhe
Të Drejtave të NjeriutDepartamenti i Qeverisjes në Çështjet
Ekonomike dhe MjedisoreDepartamenti i Bashkëpunimit dhe
SigurisëZyra e OSBE-së për Institucione
Demokratike dhe të Drejtat e NjeriutAsambleja Parlamentare e OSBE-së
Parlamentet Evropiane dhe Institucione
të Tjera

DEPARTAMENTI I DEMOKRATIZIMIT TË PRANISË SË OSBE-së (Fondet UB)

Njësia Mbështetëse e Asamblesë

Oficeri Kombëtar i Programit

MENAXHERI I PROJEKTIT PACEP

Asistenti i Programit

Njësia e Reformës Zgjedhore

Njësia e Zhvillimit të Medias

Njësia e Shoqërisë Civile dhe
Çështjeve Gjimore

MENAXHIMI I PROJEKTIT PACEP (ExB Fonde zvicerane)

ADMINISTRATA

Asistenti Kryesor i Financave

Asistenti Administrativ/Përkthyesi

AKTIVITETET E PROJEKTIT

Specialisti Ligjor

Specialisti i IT-së

Specialisti i Burimeve Njerëzore

Specialisti i Kontaktit me Publikun/
MedianKëshilltarët e Jashtëm dhe Ekspertët
Afatshkurtër

Legjenda:

Drejtikëndësh i kuq: Zyra e Menaxhimit të Projektit	Linja e drejtpërdrejtë e kontrollit menaxherial
Drejtikëndësh i bardhë:	Linja e administratës apo mbështetjes së programit
Drejtikëndëshi blu:	Struktura e Pranisë së OSBE-së në Shqipëri
Drejtikëndëshi gri:	Mbështetja e Menaxhimit për Projektin
Drejtikëndëshi bojë qielli:	Mbështetja Tematike për Projektin

VENDIM
Nr. 103, datë 26.6.2019

**MBI MIRATIMIN E TRANSPOZIMIT TË
RREGULLORES 2017/459 TË MIRATUAR
ME VENDIMIN NR. 2018/06/PHGL-ENC
“MBI THEMELIMIN E KODIT TË
RRJETIT PËR MEKANIZMAT E
ALOKIMIT TË KAPACITETEVE NË
SISTEMET E TRANSMETIMIT
TË GAZIT”**

Në mbështetje të nenit 16 dhe nenit 44, të ligjit nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, i ndryshuar, parashikimeve të vendimit nr. 2018/06/PHGL - EnC datë 28.11.2018 të Grupit të Përhershëm të Nivelit të Lartë të Komunitetit të Energjisë, si dhe nenit 26 të “Rregullave të organizimit, funksionimit dhe procedurave të ERE-s”, miratuar me vendimin e bordit të ERE-s, nr. 96, datë 17.6.2016, bordi i ERE-s, në mbledhjen e datës 26.6.2019, mbasi shqyrtoi relacionin e për gatitur nga drejtoritë teknike mbi miratimin e transpozimit të rregullores 2017/459 të miratuar me vendimin nr. 2018/06/PHGL-ENC “Mbi themelimin e kodit të rrjetit për mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit”.

Konstatohet se:

- Operatori i Kombinuar i Gazit Natyror “ALBGAZ” sh.a., me shkresën nr. 18 prot., datë 18.2.2019, ka paraqitur për shqyrtim dhe miratim në ERE “Kodin e Rrjetit për mekanizmat e ndarjes së kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit”, të përditësuar dhe të përkthyer në gjuhën shqip.

- Ky kod vjen për shqyrtim dhe miratim në ERE në përputhje me ligjin nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror” i ndryshuar, konkretisht neni 19, pika 5 dhe pika 8, neni 44, pika 1.

- Ky kod paraqitet e strukturuar në tetë seksione kryesore të parashikuara me dispozitat përkatëse në 38 nene dhe një shtojcë. Në mënyrë të përgjithshme ky kod krijon një kod të rrjetit që vendos mekanizmat e alokimit të kapaciteteve, duke pasur parasysh rregullat e përgjithshme tregtare, si dhe teknike lidhur me mekanizmat e alokimit të kapaciteteve. Pjesë integrale e kësaj rregulloreje për themelimin e kodit është edhe shtojca, e cila nëpërmjet tabelës përkatëse

përcakton faktorët e konvertimit midis kushteve referencë.

- Bazuar në autoritetin që i është dhënë dhe në përputhje me përcaktimet e nenit 44, të ligjit nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, ERE ka kompetencën të miratojë propozimin për krijimin e “Kodit të rrjetit për mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit”.

- Ky draft është përshtatur në respektim të parashikimeve të dispozitave të ligjit nr. 102/2015 “Për sektorin e gazit natyror”, si dhe parashikimeve të vendimit nr. 2018/06/PHGL -EnC datë 28.11.2018 të Grupit të Përhershëm të Nivelit të Lartë të Komunitetit të Energjisë, duke dhënë orientim në lidhje me mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit natyror.

- Në referencë të vendimeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë PHLG- ENC, ky kod do të bëhet i detyrueshëm për të gjithë pjesëmarrësit e tregut. Transpozimi do të bëhet pa ndryshime në strukturën e tekstit të rregullores të Bashkimit Evropian (EU) nr. 2017/460, përveç përkthimit dhe përshtatjes të bëre sipas këtij vendimi.

- Në kontekst të zbatimit të përgjegjësi të monitorimit të zbatimit, Sekretariati do të monitorojë dhe analizojë, se si operatorët e sistemit të transmetimit, kanë zbatuar këtë rregullore:

1. Operatorët e sistemit të transmetimit duhet t'i dorëzojnë Sekretariatit të gjitha informacionet e kërkuara nga Sekretariati për të përmbushur detyrimet e tij sipas paragrafit 1, jo më vonë se 9 muaj pas skadimit të afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje

2. Konfidencialiteti i informacionit komercialisht të ndjeshëm ruhet nga Sekretariati

3. Jo më vonë se dy vjet pas skadimit të afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të raportojë mbi kushtet e parashikuara në kontratat për produkte të kapacitetit standard për kapacitetin e garantuar, duke pasur parasysh efektet e tyre në përdorimin efikas të rrjetit dhe integrimin e tregjeve të gazit të Komunitetit të Energjisë. Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të mbështetet në vlerësimin e tij nga autoritetet kombëtare rregullatore dhe operatorët e sistemit të transmetimit.

- Me shkresën me nr. 32/14, datë 5.4.2019, ERE publikoi në median e shkruar njoftimin lidhur

me fillimin e procedurave për shqyrtim të këtij akti nga ERE në mënyrë që t'i mundësohej palëve të interesuara dhënien e komenteve apo opinioneve të mundshme lidhur me këtë akt, sipas afateve të përcaktuara në procedurën përkatëse.

- Gjithashtu, me shkresën nr. 298 prot, datë 11.4.2019, ERE i dërgoi palëve të interesit, Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë; Autoritetit të Konurrencës; Albpetrol sh.a.; Albgaz sh.a. vendimin e bordit të ERE-s nr. 56, datë 3.4.2019 për të shprehur opinionet mbi këtë draft brenda afateve të përcaktuara. Në përfundim të afateve për pritjen e komenteve apo opinioneve nga palët e treta rezultoi se nuk ka pasur asnjë të tilla nga këto të fundit.

- Neni 1, pika 3 e vendimit nr. 2018/06/ PHGL - EnC datë 28.11.2018, të Grupit të Përhershëm të Nivelit të Lartë të Komunitetit të Energjisë, përcaktohet se “Ky vendim do të bëhet i detyrueshëm për të gjithë pjesëmarrësit e tregut. Transpozimi do të bëhet pa ndryshime në strukturën e tekstit të rregullores të Bashkimit Evropian (EU) nr. 2017/460 përveç përkthimit dhe përshtatjes të bëra sipas këtij vendimi”.

Për gjithë sa më sipër cituar bordi i ERE-s,

VENDOSI:

1. Transpozimin e rregullores 2017/459 të miratuar me vendimin nr. 2018/06/PHGL-ENC “Mbi themelimin e kodit të rrjetit për mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit”.

2. Versioni në gjuhën e origjinës (anglisht), ka përparësi në rast mosdakordësie nga palët në interpretim të versionit shqip.

3. Drejtoria Juridike dhe e Mbrojtjes së Konsumatorit të njoftojë palët e interesit për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Për këtë vendim mund të kërkohet rishikim brenda 7 ditëve kalendarike, si dhe mund të bëhet ankimi në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 45 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Petrit Ahmeti

RREGULLORJA E KOMISIONIT (EU) 2017/459 e 16 marsit 2017 për krijimin e një kodi të rrjetit për mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit dhe shfuqizimin e Rregullores (BE) nr. 984/2013

Version i përshtatur sipas nenit 24 të Traktatit të Komunitetit të Energjisë për miratim nga Grupi i Përhershëm i Nivelit të Lartë

KREU I DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1 Qëllimi

Kjo rregullore krijon një kod të rrjetit që vendos mekanizmat e alokimit të kapaciteteve në sistemet e transmetimit të gazit për kapacitetet ekzistuese dhe në rritje. Kjo rregullore përcakton se si bashkëpunojnë operatorët e sistemit të transmetimit, në mënyrë që të lehtësojnë shitjet e kapaciteteve, duke pasur parasysh rregullat e përgjithshme komerciale si dhe teknike lidhur me mekanizmat e alokimit të kapaciteteve.

Neni 2 Fusha e veprimit

1. Kjo rregullore zbatohet për pikat e interkonjeksionit midis Palëve Kontraktore. Pikat hyrëse dhe dalëse të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian dhe pikat e hyrjes dhe daljes në vende të treta mund të konsiderohen pikat e interkonjeksionit për qëllimet e kësaj rregullore, sipas vendimit të autoritetit kombëtar rregullator përkatës. Kjo rregullore nuk zbatohet për pikat e daljes në konsumatorët fundorë dhe rrjetet e shpërndarjes, pikat e hyrjes nga terminalët e termocentralit të lëngëzuar të gazit natyror (LNG) dhe objektet gjeneruese, si dhe pikat e hyrjes ose daljes në objektet e depozitimit.

2. Mekanizmat e standardizuar të alokimit të kapaciteteve të krijuara në përputhje me këtë rregullore do të përfshijnë një procedurë ankandi për pikat relevante të interkonjeksionit brenda Komunitetit të Energjisë dhe produktet standarde të kapacitetit që do të ofrohen dhe alokohen. Aty ku ofrohet kapacitet rritës, mund të përdoren edhe

mekanizmat alternativë të alokimit, sipas kushteve të përcaktuara në nenin 30 (2).

3. Kjo rregullore zbatohet për të gjitha kapacitetet teknike dhe të ndërprerë në pikat e interkonjeksionit, si dhe për kapacitetin e shtesë në kuptim të pikës 2.2.1 të aneksit I të rregullores (KE) nr. 715/2009 dhe kapacitetit rritës.

4. Kur zbatohet një mekanizëm alternativ i alokimit të kapaciteteve sipas nenit 30, nenet 8 (1) deri në (7), nenet 11 deri 18, neni 19 (2) dhe neni 37 nuk do të zbatohen në nivelet e ofertave, përveç nëse vendoset ndryshe nga autoritetet kombëtare rregullatore përkatëse.

5. Aty ku nënkupthohet aplikimi i metodave të alokimit të kapacitetit, autoritetet kombëtare rregullatore mund të vendosin të mos zbatojnë nenet 8 deri në 37.

6. Për të parandaluar mbylljen e tregut të distribucionit, autoritetet kombëtare rregullatore, pas konsultimit me përdoruesit e rrjetit, mund të vendosin të marrin masa proporcionale për të kufizuar ofertën paraprake për kapacitet nga çdo përdorues i vetëm i rrjetit në pikat e interkonjeksionit brenda territorit të një pale kontraktore.

Neni 3 Përkufizimet

Për qëllimet e kësaj rregulloreje, neni 2 i rregullores (KE) nr. 715/2009, neni 3 dhe neni 24 i rregullores së Komisionit (BE) 2017/460 dhe neni 2 direktiva 2009/73 / EC do të zbatohen. Përveç kësaj, do të zbatohen përkufizimet e mëposhtme:

1. “Kapaciteti rritës” do të thotë rritje e mundshme në të ardhmen e kapacitetit teknik ose kapacitet i ri i krijuar aty ku ai nuk ekziston, i cili krijohet duke ndjekur procedura të bazuara në kërkesat e tregut. Ky kapacitet mund të ofrohet duke u bazuar në investime, në infrastrukturë fizike apo optimizim afatgjatë të kapaciteteve, dhe më tej mund t’i ofrohet tregut pas rezultatit pozitiv të një testi ekonomik, në rastet si vijon:

- a) në pikat ekzistuese të interkonjeksionit;
- b) duke krijuar një pikë ose pika të reja të interkonjeksionit;
- c) si kapacitet fizik të rrjedhjes së kundërt në një pike ose pika interkonektimi, e cila nuk është ofruar më parë;

2. “Pika e interkonjeksionit” nënkupton një pikë fizike ose virtuale që lidh sistemet hyrëse-dalëse ngjitur ose që lidh një sistem hyrje-dalje me një interkonektor, përderisa këto pika i nënshtrohen procedurave të rezervimit nga përdoruesit e rrjetit;

3. “Mekanizmi alternativ i alokimit” do të thotë një mekanizëm alokimi për nivelin e ofertës ose kapacitetin rritës të hartuar rast pas rasti nga operatorët e sistemit të transmetimit dhe të miratuar nga autoritetet kombëtare rregullatore, për të akomoduar nevojat e kushtëzuara të kërkesës;

4. “Produkti i kapacitetit standard” nënkupton një sasi të caktuar të kapacitetit të transportit gjatë një periudhe të caktuar kohore, në një pikë të specifikuar të interkonjeksionit;

5. “Niveli i ofertës” do të thotë shumën e kapacitetit në dispozicion dhe niveli përkatës i kapacitetit rritës të ofruar për secilin nga produktet vjetore të kapacitetit standard në një pikë interkonjeksioni;

6. “Metoda implicite e alokimit” nënkupton një metodë të alokimit të kapacitetit, ku, ndoshta me anë të një ankandi, edhe kapacitetet transmetuese edhe një sasi përkatëse të gazit ndahen në të njëjtën kohë;

7. “Raundi i ofertimit” do të thotë periudha kohore gjatë së cilës përdoruesit e rrjetit mund të paraqesin, ndryshojnë dhe tërheqin ofertat;

8. “Hapi i çmimit të madh (*large price step*)” nënkupton një sasi fikse ose të ndryshueshme që është përcaktuar për pikën e interkonjeksionit dhe produktin e kapacitetit standard;

9. “Projekti për rritjen e kapacitetit” do të thotë një projekt për të rritur sasinë e kapacitetit teknik në një pikë ekzistuese të interkonjeksionit ose për të krijuar një pikë të re të interkonjeksionit bazuar në alokimin e kapaciteteve në procesin e mëparshëm të kapacitetit rritës;

10. “Test ekonomik” nënkupton një test të zbatuar për të vlerësuar qëndrueshmërinë ekonomike të projekteve të kapaciteteve në rritje;

11. “Procesi i kapacitetit rritës” do të thotë një proces për të vlerësuar kërkesën e tregut për kapacitet në rritje që përfshin një fazë jo detyruese (*non-binding*), në të cilën përdoruesit e rrjetit shprehin dhe caktojnë kërkesën e tyre për kapacitet në rritje dhe një fazë detyruese, në të cilën kërkohen angazhime të detyrueshme për kapacitetin kontraktues nga përdoruesit e rrjetit nga

një ose më shumë operatorë të sistemit të transmetimit;

12. “Kapaciteti i lidhur (*bundled*)” nënkupton një produkt të kapacitetit standard i garantuar i ofruar që përbëhet nga kapaciteti përkatës i hyrjes dhe daljes në të dyja anët e çdo pike të interkonjeksionit;

13. “Marrëveshja e interkonjeksionit” nënkupton një marrëveshje të lidhur nga operatorët e sistemit të transmetimit kufitare sistemet e të cilave janë të lidhura në një pikë të veçantë interkonjeksioni, e cila specifikon termat dhe kushtet, procedurat operative dhe dispozitat, në lidhje me lëvrimin dhe/ose tërheqjen e gazit në pikën e interkonjeksionit me qëllim lehtësimin e ndërveprimit efikas të rrjeteve të transmetimit të ndërlidhur, siç përcaktohet në kreun II të rregullores (BE) 2015/703;

14. “Kapacitetet konkurruese” do të thotë kapacitetet për të cilat kapaciteti në dispozicion në një pikë të rrjetit nuk mund të ndahet pa e reduktuar plotësisht ose pjesërisht kapacitetin në dispozicion në një pikë tjetër të rrjetit;

15. “Kalendari i ankandit” do të thotë një tabelë që shfaq informacione në lidhje me ankandet specifike të cilat publikohen nga ENTSOG çdo vit kalendarik për ankandet që zhvillohen gjatë periudhës mars deri në shkurt të vitit të ardhshëm kalendarik dhe që përbëhen nga të gjitha afatet përkatëse për ankand, duke përfshirë datat e fillimit dhe produktet standarde të kapacitetit për të cilat ato adresohen;

16. “Dita e gazit” do të thotë periudha nga ora 5.00 deri në 5.00 UTC e ditës tjetër për kohën e dimrit dhe nga 4.00 deri 4.00 UTC e ditës tjetër kur zbatohet kursimi i ditës;

17. “Kapaciteti brenda ditës” do të thotë kapaciteti i ofruar dhe alokuar pas mbylljes së ankandeve të kapaciteteve të ditës së ardhshme në lidhje me atë ditë;

18. “Ankand i çmimit në rritje (*ascending clock auction*)” – do të thotë një ankand në të cilin një përdorues i rrjetit vendos sasinë e kërkuara kundrejt hapave të përcaktuar të çmimeve, të cilat shpallen në vijimësi;

19. “Ankand me çmime të uniformizuara” nënkupton një ankand në të cilin përdoruesi i rrjetit në një raund të vetëm të ofertimit të çmimeve ofron si çmimin dhe sasinë, dhe të gjithë përdoruesit e rrjetit, të cilët janë të suksesshëm në

fitimin e kapacitetit, paguajnë çmimin e ofertës më të ulët të suksesshme;

20. “Çmimi i rezervimit” – do të thotë çmimi minimal i kualifikuar (*floor price*) në ankand;

21. “Hapi i çmimit të vogël (*small price step*)” nënkupton një sasi fikse ose të ndryshueshme që përcaktohet për pikë të interkonjeksionit dhe produkt të kapacitetit standard që është më i vogël se hapi i çmimit të madh;

22. “Kërkesa me e ulet se oferta (*first-time undersell*)” nënkupton një dukuri ku kërkesa agregate për të gjithë përdoruesit e rrjetit është më e vogël se kapaciteti i ofruar në fund të raundit të dytë të ofertimit ose në një raund tjetër të ofertimit;

23. “Pika virtuale e interkonjeksionit” nënkupton dy ose më shumë pika të interkonjeksionit që lidhin dy sistemet hyrëse-dalje kufitare, të integruara së bashku për qëllime të ofrimit të një shërbimi të vetëm kapaciteti;

24. “F-faktor” – nënkupton pjesën e vlerës aktuale të rritjes së parashikuar në të ardhurat e lejuara ose të synuara të operatorit të sistemit të transmetimit i lidhur me kapacitetin rritës të përfshirë në nivelin e ofertës përkatëse siç përcaktohet në nenin 22 (1) (b) të mbulohet nga vlera aktuale e angazhimeve të detyrueshme të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin kontraktues të llogaritur siç përcaktohet në nenin 22 (1) (a);

25. “Mbinominim” nënkupton të drejtën e përdoruesve të rrjetit që përmbushin kërkesat minimale për dorëzimin e nominimeve për të kërkuar kapacitet të ndërprerë në çdo kohë brenda ditës duke paraqitur një nominim që e rrit totalin e nominimeve të tyre në një nivel më të lartë se kapaciteti i tyre i kontraktuar.

26. “Konsumatorët e mbrojtur” do të thotë të gjithë konsumatorët shtëpiak që janë të lidhur me rrjetin e shpërndarjes së gazit dhe, përveç kësaj, kur Pala Kontraktore në fjalë vendos, gjithashtu mund të nënkuptojë një ose më shumë nga këto, me kusht që ndërmarrjet ose shërbimet sipas pikave “a” dhe “b” nuk përfaqësojnë më së shumti 20% të konsumit të përgjithshëm vjetor të gazit në atë të Palës Kontraktore:

a) ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, me kusht që ato të jenë të lidhura me rrjetin e shpërndarjes së gazit; b) një shërbim social thelbësor, me kusht që ajo të jetë e lidhur me një rrjet shpërndarjeje ose transmetimi të gazit;

b) një instalim të ngrohjes qendrore në masën që ajo furnizon ngrohje për konsumatorët familjarë, ndërmarrjet e vogla ose të mesme ose shërbime të domosdoshme sociale, me kusht që instalimi i tillë të mos jetë në gjendje të kalojë në lëndë djegëse të tjera përveçse gazit.

KREU II PARIMET E BASHKEPUNIMIT

Neni 4

Koordinimi i mirëmbajtjes

Kur mirëmbajtja e një tubacioni ose një pjese të një rrjeti të transmetimit ndikon në sasinë e kapacitetit transmetues që mund të ofrohet në pikat e interkonjeksionit, operatori i sistemit të transmetimit do të bashkëpunojë plotësisht me operatorin/ët e afërt të sistemit/eve të transmetimit në lidhje me planet e mirëmbajtjes për të minimizuar ndikimin në rrjedhat e mundshme të gazit dhe kapacitetin në një pikë interkonektimi.

Neni 5

Standardizimi i komunikimit

1. Operatorët e sistemit të transmetimit duhet të koordinojnë zbatimin e procedurave standarde të komunikimit, sistemet e koordinuara të informacionit dhe komunikimeve elektronike të përshtatshme në internet, të tilla si formatet dhe protokollet e përbashkëta të shkëmbimit të të dhënave, si dhe pajtohen parimet se si trajtohen këto të dhëna.

2. Procedurat standarde të komunikimit përfshijnë, në veçanti, ato që kanë të bëjnë me aksesin e përdoruesve në sistemin e ankandit të operatorëve të sistemit të transmetimit ose një platformë përkatëse rezervimi dhe shqyrtimin e informacionit të ofruar në ankand. Koha dhe përmbajtja e të dhënave që duhet të shkëmbehet duhet të jenë në përputhje me dispozitat e përcaktuara në kreun III.

3. Procedurat standarde të komunikimit të miratuara nga operatorët e sistemeve të transmetimit përfshijnë një plan zbatimi dhe kohëzgjatjen e zbatueshmërisë, i cili duhet të jetë në përputhje me zhvillimin e platformës së rezervimeve siç përcaktohet në nenin 37. Operatorët e sistemeve të transmetimit do të

sigurojnë konfidencialitetin e informacionit komercialisht të ndjeshëm.

Neni 6

Llogaritja e kapaciteteve dhe maksimizimi

1. Kapaciteti maksimal teknik duhet të vihet në dispozicion për përdoruesit e rrjetit, duke marrë parasysh integritetin e sistemit, sigurinë dhe funksionimin efikas të rrjetit.

a) Për të maksimizuar ofertën e kapacitetit të lidhur nëpërmjet optimizimit të kapacitetit teknik, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të marrin masat e mëposhtme në pikat e interkonjeksionit, duke u dhënë përparësi atyre pikave të interkonjeksionit, kur ka konxhension kontraktual sipas pikës 2.2.3 (1) të shtojcës I në rregulloren (KE) nr.715/2009: operatorët e sistemit të transmetimit përcaktojnë dhe zbatojnë një metodë të përbashkët, ku përcaktohen hapat e veçantë që duhet të ndërmerren nga operatorët përkatës të sistemit të transmetimit për të arritur optimizimin e kërkuar:

1. Metoda e përbashkët do të përfshijë një analizë të thellë të kapaciteteve teknike, duke përfshirë çdo mospërputhje në to në të dyja anët e një pike të interkonjeksionit, si dhe veprimet specifike dhe orarin e detajuar – përfshirë implikimet e mundshme dhe që përmbajnë miratimet rregullatore të kërkuara për të mbuluar kostot dhe të përshtatet regjimi rregullator – i nevojshëm për të maksimizuar ofertën e kapacitetit të lidhur. Veprimet e tilla specifike nuk do të dëmtojnë ofertën e kapaciteteve në pikat e tjera relevante të sistemeve përkatëse dhe i referohen rrjeteve shpërndarëse të rëndësishme për sigurinë e furnizimit për konsumatorët fundorë, siç janë ato për sistemet e depozitimit, терминалет e LNG dhe konsumatorët e mbrojtur;

2. Metodologjia e llogaritjes dhe rregullat e vënies në dispozicion të kapacitetit, të miratuara nga operatorët e sistemit të transmetimit, adresojnë situata specifike ku kapacitetet konkurruese në gjithë sistemet përfshijnë pikat e interkonjeksionit dhe pikat e daljes në sistemet e depozitimit;

3. Kjo analizë e thelluar do të marrë në konsideratë supozimet e bëra në planin 10-vjeçar të zhvillimit të rrjetit aty ku është e aplikueshme, planet kombëtare të investimeve, obligimet

përkatëse sipas ligjeve të zbatueshme kombëtare dhe çdo detyrimi kontraktual përkatës;

4. Operatorët përkatës të sistemit të transmetimit duhet të zbatojnë një qasje dinamike për rillogaritjen e kapacitetit teknik, kur është e përshtatshme, në lidhje me llogaritjen dinamike të aplikuar për kapacitet shtesë në bazë të pikës 2.2.2.2 të aneksit I të rregullores (KE) nr. 715/2009, duke identifikuar së bashku frekuencën e duhur për rillogaritjen për pikë interkonjeksioni dhe duke pasur parasysh specifikat e veçanta të tyre;

5. Në metodën e përbashkët, operatorët e sistemit të transmetimit fqinjë do të konsultojnë operatorë të tjerë të sistemit të transmetimit të prekur në mënyrë specifike nga pika e interkonjeksionit;

6. Operatorët e sistemit të transmetimit duhet të kenë parasysh informacionin që përdoruesit e rrjetit mund të ofrojnë në lidhje me flukset e pritshme të ardhshme kur të rillogarisin kapacitetin teknik.

b) operatorët e sistemit të transmetimit duhet së bashku të vlerësojnë të paktën parametrat e mëposhtëm dhe sipas nevojës t'i përshtatin ato:

1. Angazhimet sipas presionit;

2. Të gjithë skenarët relevantë të kërkesës dhe furnizimit, duke përfshirë detajet mbi kushtet klimatike referuese dhe konfigurimet e rrjetit të lidhura me skenarë ekstremë;

3. Vlera kalorifike.

2. Kur optimizimi i kapacitetit teknik shkakton kosto për operatorët e sistemit të transmetimit, sidomos kostot që ndikojnë në mënyrë të pabarabartë operatorët e sistemit të transmetimit në secilën anë të një pike interkonjeksioni, operatorët e sistemit të transmetimit lejohen të rikuperojnë kostot e tilla në mënyrë efikase nëpërmjet kuadrit rregullator të përcaktuar nga autoritetet rregullatore në përputhje me nenin 13 të rregullores (KE) nr. 715/2009 dhe nenin 42 të direktivës 2009/73 / EC.

a. Për infrastrukturën ndërkufitare, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të vendosë mbi ato çështje rregullatore që janë kompetencë e autoriteteve kombëtare rregullatore:

a) ku autoritetet rregullatore kombëtare kompetente nuk kanë qenë në gjendje të arrijnë një marrëveshje brenda një periudhe gjashtë mujore nga data kur rasti i është referuar për here të fundit autoriteteve rregullatore; ose

b) me kërkesë të përbashkët nga autoritetet rregullatore kombëtare kompetente.

Autoritetet rregullatore kombëtare kompetente mund të kërkojnë bashkërisht që periudha e përmendur në pikën (a) të zgjatet për një periudhë deri në gjashtë muaj.

Gjatë përgatitjes së vendimit, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të konsultohet me autoritetet kombëtare rregullatore dhe operatorët e sistemit të transmetimit dhe do të informohet për propozimet dhe vëzhgimet e të gjithë operatorëve të sistemit të transmetimit në fjalë.

Kur një rast i është referuar Bordit Rregullator të Komunitetit të Energjisë sipas paragrafit 2a, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë:

a) do të sigurojë vendimin e tij brenda një periudhe prej 6 muajsh nga dita e referimit; dhe

b) do të mundet nëse është e nevojshme, të sigurojë një vendim të përkohshëm për të siguruar që siguria e furnizimit ose siguria operative e infrastrukturës në fjalë është e mbrojtur.

3. Aty ku është e përshtatshme, autoritetet kombëtare rregullatore do të konsultojnë përdoruesit e rrjetit mbi metodën e llogaritjes së aplikuar dhe qasjen e përbashkët.

4. Ndryshimet në sasinë e kapacitetit të ofruar në pikat e interkonjeksionit si rezultat i procesit sipas paragrafit 1 do të përfshihen në raportin e Bordit Rregullator të Komunitetit të Energjisë të publikuar në përputhje me pikën 2.2.1 (2) të aneksit I të rregullores (EC) nr. 715/2009.

Neni 7

Shkëmbimi i informacionit ndërmjet operatorëve të sistemit të transmetimit fqinjë

1. Operatorët e sistemit të transmetimit afër do të shkëmbejnë rregullisht nominimin, rinominimin, përputhjen dhe konfirmimin e informacionit në pikat relevante të interkonjeksionit në mënyrë periodike.

2. Operatorët e sistemit të transmetimit në afërsi do të shkëmbejnë informacion rreth mirëmbajtjes së rrjetit të tyre individual të transmetimit me qëllim që të kontribuojnë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me përdorimin teknik të pikave të interkonjeksionit. Procedurat për shkëmbimin e të dhënave ndërmjet operatorëve të sistemit të transmetimit duhet të integrohen në marrëveshjen përkatëse të interkonjeksionit.

KREU 3
ALOKIMI I PRODUKTEVE TË
KAPACITETIT TË GARANTUAR

Neni 8
Metodologjia e alokimit

1. Ankandet do të përdoren për alokimin e kapaciteteve në pikat e interkonjeksionit, përveç rasteve kur zbatohet metodologjia alternative e alokimit sipas nenit 30.

2. Në të gjitha pikat e interkonjeksionit aplikohet projektimi i njëjtë i ankandit. Proceset relevante të ankandit duhet të fillojnë njëkohësisht për të gjitha pikat e interkonjeksionit përkatës. Çdo proces ankandi, që lidhet me një produkt me kapacitet të vetëm standard, duhet të alokojë kapacitetin në mënyrë të pavarur nga çdo proces tjetër i ankandit, përveç kur ofrohet kapacitet shtesë ose kur, sipas marrëveshjes së operatorëve të sistemit të transmetimit të përfshirë drejtpërdrejtë dhe miratimit të autoriteteve përkatëse kombëtare rregullatore, alokohet kapaciteti konkurrues. Autoriteti kombëtar rregullator i çdo Pale Kontraktore ose shtet anëtar të afërt dhe të prekur mund të sigurojë një pozicion që do të konsiderohet nga autoriteti përkatës kombëtar rregullator. Në rast të ofrimit të kapacitetit rritës, alokimi i pavarur nuk zbatohet për proceset e njëkohshme të ankandit për nivelin e ofertës përkatëse, pasi këto janë të varura nga njëra-tjetra, mund të ndahet si vetëm një nivel oferte.

3. Produktet e kapacitetit standard do të ndjekin një rend logjik me të cilin do të ofrohen së pari produktet që mbulojnë kapacitetin vjetor, dhe pastaj produkti me kohëzgjatjen më të shkurtër të afërt për përdorim gjatë së njëjtës periudhë. Koha e ankandëve të parashikuara në nenet 11 deri në 15 duhet të jetë në përputhje me këtë parim.

4. Rregullat për produktet e kapacitetit standard të përcaktuara në nenin 9 dhe ankandet e përcaktuara në nenet 11 deri në 15 do të zbatohen për kapacitetin e lidhur dhe kapacitetin e ndare (*unbundled*) në një pikë interkonjeksioni.

5. Për një ankand të caktuar, disponueshmëria e produkteve përkatëse të kapacitetit standard do të komunikohet në përputhje me nenet 11 deri në 15 dhe sipas kalendarit të ankandit.

6. Një shumë të paktën e barabartë me 20% të kapacitetit ekzistues teknik në secilën pikë të

interkonjeksionit duhet të lihet mënjane dhe ofrohet në përputhje me paragrafin 7. Nëse kapaciteti në dispozicion është më pak se sa proporcioni i kapacitetit teknik të lënë mënjane, i gjithë kapaciteti në dispozicion do të lihet mënjane. Ky kapacitet do të ofrohet në përputhje me pikën (b) të paragrafit 7, ndërsa çdo kapacitet i mbetur i lënë mënjane do të ofrohet në përputhje me pikën (a) të paragrafit 7.

7. Çdo kapacitet i lënë mënjane sipas paragrafit 6 do të ofrohet, në përputhje me dispozitat e mëposhtme:

a) një shumë minimale e barabartë me 10% të kapacitetit teknik ekzistues në secilën pikë të interkonjeksionit do të ofrohet jo më herët se në ankandin e kapacitetit vjetor, siç parashikohet në nenin 11 të mbajtur në përputhje me kalendarin e ankandit gjatë vitit të pestë të gazit para fillimit të vitit përkatës të gazit; dhe

b) një sasi tjetër, të paktën e barabartë me 10% të kapacitetit ekzistues teknik në secilën pikë interkonjeksioni, së pari do të ofrohet jo më herët se ankandi vjetor i kapaciteteve tremujore, siç parashikohet në nenin 12, të mbajtur në përputhje me kalendarin e ankandit gjatë vitit të gazit që i parapriu fillimi i vitit përkatës të gazit.

8. Në rastin e kapacitetit rritës, një shumë të paktën e barabartë me 10% të kapacitetit teknik në rritje në pikën përkatëse të interkonjeksionit do të mënjanohe dhe ofrohet jo më herët se ankandi vjetor i kapaciteteve tremujore, siç parashikohet në nenin 12, të mbajtur në përputhje me kalendarin e ankandit gjatë vitit të gazit para fillimit të vitit relevant të gazit.

9. Përqindja e saktë e kapacitetit që duhet lënë mënjane në pajtim me paragrafët 6 dhe 8 do të jetë subjekt i një konsultimi të palëve të interesuara, rënia dakord ndërmjet operatorëve të sistemit të transmetimit dhe miratimit nga autoritetet kombëtare rregullatore në secilën pikë të interkonjeksionit. Autoritetet kombëtare rregullatore në veçanti do të konsiderojnë vendosjen mënjane të aksioneve më të larta të kapacitetit me një kohëzgjatje më të shkurtër për të shmangur mbylljen e parakohshme të tregut të shpërndarjes.

10. Kapaciteti i krijuar nëpërmjet procedurave që nuk janë bazuar në treg dhe për të cilat është marrë vendimi përfundimtar i investimit pa angazhime paraprake nga përdoruesit e rrjetit,

duhet të ofrohet dhe alokohen si produkte të kapacitetit standard të disponueshëm, siç përcaktohet në këtë rregullore.

Neni 9

Produkte të kapacitetit standard

1. Operatorët e sistemit të transmetimit ofrojnë produkte të kapacitetit standard vjetore, tremujore, mujore, ditore dhe brenda ditës.

2. Produktet vjetore të kapacitetit standard do të jetë kapaciteti që mund të aplikohet në një sasi të caktuar nga një përdorues i rrjetit për të gjitha ditët e gazit në një vit të veçantë të gazit (duke filluar nga 1 tetori).

3. Produktet e kapacitetit standard tremujor do të jetë kapaciteti që mund të aplikohet në një sasi të caktuar nga një përdorues i rrjetit për të gjitha ditët e gazit në një tremujor të caktuar (duke filluar më 1 tetor, 1 janar, 1 prill ose 1 korrik respektivisht).

4. Produktet e kapaciteteve standarde mujore do të jetë kapaciteti që mund të aplikohet në një sasi të caktuar nga një përdorues rrjeti për të gjitha ditët e gazit në një muaj të veçantë kalendarik (duke filluar nga dita e parë e çdo muaji).

5. Produktet e kapaciteteve standarde të përditshme do të jetë kapaciteti i cili mund të aplikohet në një sasi të caktuar nga një përdorues rrjeti për një ditë të vetme të gazit.

6. Produktet e kapaciteteve standarde brenda ditës do të jetë kapaciteti i cili mund të aplikohet në një sasi të caktuar nga një përdorues rrjeti nga një kohë fillestare brenda një dite të gazit të veçantë deri në fund të së njëjtës ditë të gazit.

Neni 10

Njësia e aplikuar e kapacitetit

Kapaciteti i ofruar do të shprehet në njësi të energjisë për njësi të kohës. Do të përdoren njësitë e mëposhtme: kWh / h ose kWh / d. Në rastin e kWh / d do supozohet një normë rrjedhëse e sheshtë gjatë ditës së gazit.

Neni 11

Ankandet vjetore të kapacitetit

1. Ankandi i kapaciteteve vjetore do të mbahet një herë në vit.

2. Kapaciteti për çdo produkt vjetor të kapacitetit standard do të hidhet në ankand përmes ankandit vjetor të kapacitetit duke përdorur algoritmin e ankandit të çmimit në rritje në përputhje me nenin 17.

3. Procesi i ankandit do të ofrojë kapacitet të paktën për 5 vitet e ardhshme të gazit dhe jo më shumë se 15 vitet e ardhshme të gazit për kapacitetin ekzistues. Kur ofrohet kapacitet rritës, nivelet e ofertave mund të ofrohen në ankand të kapaciteteve vjetore për një maksimum 15 vjet pas fillimit të përdorimit operacional.

4. Që nga viti 2020, ankandet vjetore të kapacitetit vjetor fillojnë nga e hëna e parë e korrikut çdo vit, përveç nëse specifikohet ndryshe në kalendarin e ankandit.

5. Gjatë përdorimit vjetor të rrjetit të ankandit të kapacitetit përdoruesit duhet të jenë në gjendje të marrin pjesë në një ose disa ankande në lidhje me secilën pikë interkonjeksioni, në mënyrë që të aplikojnë për produkte të kapacitetit standard.

6. Kapaciteti që do të ofrohet gjatë ankandit vjetor të kapacitetit vjetor është i barabartë me:

$$A - B - C + D + E - F$$

Ku:

A është kapaciteti teknik i operatorit të sistemit të transmetimit për secilin nga produktet e kapacitetit standard;

B për ankandet vjetore të përvitshme që ofrojnë kapacitet për 5 vitet e ardhshme, është sasia e kapacitetit teknik (A) të caktuar në pajtim me nenin 8 (7); për ankandet vjetore të përvitshme për kapacitet përtej 5 viteve të para, është sasia e kapacitetit teknik (A) të caktuar në përputhje me nenin 8 (7);

C është kapaciteti teknik i shitur më parë, i axhustuar nga kapaciteti i cili riefrohet në përputhje me procedurat e zbatueshme të menaxhimit të kongestionit;

D është kapacitet shtesë, për një vit të tillë, nëse ka;

E është kapaciteti rritës për një vit të tillë të përfshirë në nivelin përkatës të ofertës, nëse ka;

F është shuma e kapacitetit rritës (E), nëse ka, të lënë mënjanë në përputhje me nenin 8 (8) dhe (9).

7. Kapaciteti që do të ofrohet mund të jetë ose kapacitet i lidhur ose kapaciteti i ndare në përputhje me nenin 19. Kjo vlen edhe për të gjitha ankandet e tjera të përcaktuara në nenet 12 deri në 15.

8. Së paku 1 muaj para fillimit të ankandit, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të njoftojnë përdoruesit e rrjetit për sasinë e kapacitetit të garantuar që do të ofrohet për çdo vit për ankandin e ardhshëm vjetor të kapacitetit.

9. Raundet e ofertave të secilit ankand do të zhvillohen në orën 8.00 UTC deri në 17.00 UTC (koha e dimrit) ose nga ora 7.00 UTC deri në orën 16.00 UTC (ora dimërore) për të gjitha ditët përkatëse të gazit. Raundet e ofertave duhet të hapen dhe të mbyllen brenda çdo dite të gazit, siç përcaktohet në nenin 17 (2).

10. Rezultatet e alokimit të ankandit do të vihen në dispozicion, sa më shpejt të jetë e mundur dhe jo më vonë se dita e ardhshme e punës pas mbylljes së raundit të ofertimit, në të njëjtën kohë për përdoruesit individual të rrjetit që marrin pjesë në ankandin përkatës.

Në rast të kapacitetit në rritje, angazhimet e detyrueshme të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin e kontraktuar, duke përfshirë nëse kushtet për një ankand të përsëritur sipas nenit 29 (3) janë plotësuar, duhet të vihen në dispozicion jo më vonë se ditën tjetër të punës pas mbylljes së raundit të ofertave, njëkohësisht për përdoruesit e rrjetit individual që marrin pjesë në ankandin përkatës. Rezultatet e testeve ekonomike duhet të vihen në dispozicion jo më vonë se 2 ditë pune pas mbylljes së raundit të ofertave, njëkohësisht për përdoruesit individual të rrjetit që marrin pjesë në ankandin përkatës.

11. Informacioni i grumbulluar për rezultatet e ankandit duhet të publikohet në treg.

Neni 12

Ankandet vjetore për kapacitete tremujore

1. Katër ankande tremujore vjetore të kapaciteteve do të mbahen gjatë çdo viti gazi.

2. Kapaciteti për secilin produkt tremujor të kapacitetit standard do të vihet në ankand përmes ankandit tremujor vjetor të kapaciteteve duke përdorur algoritmin e ankandit të çmimit në rritje, në përputhje me nenin 17.

3. Kapaciteti për tremujorët e vitit të ardhshëm të gazit do të vihen në ankand nëpërmjet ankandeve konkurrues për çdo tremujor dhe në lidhje me secilën pikë të interkonjeksionit si vijon:

a) për tremujorin e parë (tetor–dhjetor) deri në të katërtin (korrik–shtator) në ankandin e parë tremujor të kapaciteteve vjetore;

b) për tremujorin e dytë (janar–mars) deri në katër (korrik–shtator) në ankandin e dytë tremujor të kapacitetit vjetor;

c) për tremujorin e tretë (janar–mars) deri në katër (korrik–shtator) në ankandin e tretë tremujor të kapacitetit vjetor;

d) për tremujorin e fundit (korrik–shtator) në ankandin e katërt tremujor të kapacitetit tremujor

4. Çdo vit i gazit ankandit tremujor vjetor i kapaciteteve fillon në ditët në vijim, përveç nëse specifikohet ndryshe në kalendarin e ankandit:

a) ankandit i parë tremujor vjetor i kapaciteteve fillon të hënën e parë të muajit gusht;

b) ankandit i dytë tremujor i kapaciteteve fillon të hënën e parë të nëntorit;

c) ankandit i tretë tremujor i kapaciteteve fillon të hënën e parë të shkurtit;

d) ankandit i katërt tremujor i kapaciteteve fillon të hënën e parë të muajit maj.

5. Kapaciteti që do të ofrohet në të gjitha ankandet tremujore të kapaciteteve do të jetë e barabartë me:

$$A - C + D$$

Ku:

A është kapaciteti teknik i operatorit të sistemit të transmetimit për secilin nga produktet e kapacitetit standard;

C është kapaciteti teknik i shitur më parë, i rregulluar nga kapaciteti i cili rrofrohet në përputhje me procedurat e zbatueshme të menaxhimit të kongestionit;

D është kapacitet shtesë, për një tremujor të tillë, nëse ka.

6. Një javë përpara fillimit të ankandeve, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të njoftojnë përdoruesit e rrjetit për sasinë e kapacitetit që do të ofrohet për secilin tremujor për ankandin e ardhshëm tremujor të kapacitetit.

7. Raundet e ofertave të secilit ankand, do të zhvillohen në orën 8.00 UTC deri në 17.00 UTC (koha e dimrit) ose 7.00 UTC deri në 16.00 UTC (ora dimërore) për të gjitha ditët përkatëse të gazit. Raundet e ofertave duhet të hapen dhe të mbyllen brenda çdo dite të gazit, siç përcaktohet në nenin 17 (2).

8. Rezultatet e alokimit të ankandit do të publikohen, sa më shpejt të jetë e mundur dhe jo

më vonë se ditën e ardhshme të punës pas mbylljes së raundit të ofertave, njëkohësisht për përdoruesit individual të rrjetit që marrin pjesë në ankandin përkatës.

9. Informacioni i grumbulluar për rezultatet e ankandit do të publikohet në treg.

Neni 13

Ankandet mujore të kapaciteteve (*rolling monthly auctions*)

1. Ankandi mujor i kapacitetit do të mbahet një herë në muaj.

2. Kapaciteti për secilin produkt mujor të kapacitetit standard do të vihet në ankand përmes ankandit mujor të kapacitetit të linjës duke përdorur algoritmin e ankandit të çmimit në rritje, sipas nenit 17. Çdo muaj, produkti mujor i kapacitetit të standardit për muajin vijues kalendarik do të bëhet në ankand.

3. Gjatë zhvillimit të ankandit mujor të kapacitetit, përdoruesit e rrjetit duhet të jenë në gjendje të aplikojnë për një produkt mujor të kapacitetit standard.

4. Ankandet mujor të kapacitetit do të fillojnë në të hënën e tretë të çdo muaji për produktin e ardhshëm mujor të kapacitetit standard, përveç nëse specifikohen ndryshe në kalendarin e ankandit.

5. Kapaciteti që do të ofrohet në ankandin mujor të kapacitetit do të jetë çdo muaj i barabartë me:

$$A - C + D$$

Ku:

A është kapaciteti teknik i operatorit të sistemit të transmetimit për secilin nga produktet e kapacitetit standard;

C është kapaciteti teknik i shitur më parë, i rregulluar nga kapaciteti i cili riefrohet në përputhje me procedurat e aplikueshme të menaxhimit të kongestionit;

D është kapacitet shtesë, për një muaj të tillë, nëse ka.

6. Një javë para fillimit të ankandit, operatorët e sistemit të transmetimit do të njoftojnë përdoruesit e rrjetit për sasinë e kapacitetit që do të ofrohet për ankandin e ardhshëm mujor të kapacitetit.

7. Raundet e ofertave të secilit ankand do të zhvillohen në orën 8.00 UTC deri në 17.00 UTC (koha e dimrit) ose nga ora 7.00 UTC deri në orën

16.00 UTC (ora dimërore) për të gjitha ditët gazit. Raundet e ofertave duhet të hapen dhe të mbyllen brenda çdo dite të gazit, siç përcaktohet në nenin 17 (2).

8. Rezultatet e alokimit të ankandit do të publikohen, sa më shpejt të jetë e mundur dhe jo më vonë se ditën e ardhshme të punës pas mbylljes së raundit të ofertave, njëkohësisht për përdoruesit individual të rrjetit që marrin pjesë në ankandin përkatës.

9. Informacioni i grumbulluar për rezultatet e ankandit do të publikohet në treg.

Neni 14

Ankandet e kapaciteteve i ditës në avancë

1. Ankandi i kapacitetit i ditës në avancë do të mbahet një herë në ditë.

2. Çdo ditë, një produkt i kapacitetit standard për ditën e ardhshme të gazit do të vihet në ankand përmes ankandit të kapacitetit të ditës në avancë.

3. Kapaciteti për çdo produkt të kapacitetit standard ditor do të bëhet në ankand nëpërmjet ankandit të kapacitetit të ditës në avancë duke përdorur një algoritëm ankandi të çmimeve uniforme sipas nenit 18. Çdo ditë, produkti ditor i kapacitetit standard për ditën e nesërme të gazit do të bëhet në ankand.

4. Gjatë përdorimit të rrjetit të ankandit për ditën e ardhshme, përdoruesit e rrjetit duhet të jenë në gjendje të aplikojnë për kapacitet standard ditor.

5. Raundi i ofertave do të hapet çdo ditë në ora 15:30 UTC (ora e dimrit) ose 14:30 UTC (ora dimërore)

6. Një ofertë e kapacitetit për produktin ditor të kapacitetit standard për ankandin e kapacitetit të ditor do të trajtohet si më poshtë: dorëzimi, tërheqja ose ndryshimi nga ora 15.30 UTC deri në orën 16.00 UTC (ora dimërore) ose 14.30 UTC deri në orën 15.00 UTC (ora dimërore).

7. Kapaciteti që do të ofrohet në ankandin e kapacitetit të ditës në avancë do të jetë, çdo ditë, i barabartë me:

$$A - C + D$$

Ku:

A është kapaciteti teknik i operatorit të sistemit të transmetimit për secilin nga produktet e kapacitetit standard;

C është kapaciteti teknik i shitur më parë, i rregulluar nga kapaciteti i cili riefrohet në përputhje

me procedurat e aplikueshme të menaxhimit të kongestionit;

D është kapacitet shtesë, për një ditë të tillë, nëse ka.

8. Në kohën kur hapet raundi i ofertave, operatorët e sistemit të transmetimit do të njoftojnë përdoruesit e rrjetit për sasinë e kapacitetit që do të ofrohet për ankandin e kapacitetit të ditës në avancë.

9. Rezultatet e alokuara të ankandit do të publikohen, jo më vonë se 30 minuta pas mbylljes së raundit të ofertave, në të njëjtën kohë të përdoruesit individual të rrjetit që marrin pjesë në ankandin përkatës.

10. Informacioni i grumbulluar për rezultatet e ankandit do të publikohet në treg.

Neni 15

Ankandet brenda ditës të kapaciteteve

1. Me kusht që kapaciteti të vihet në dispozicion, një ankand brenda ditës do të mbahet çdo orë gjatë ditës së gazit duke përdorur një algoritëm të çmimeve uniforme në ankand, në përputhje me nenin 18.

2. Raundi i parë i ofertave do të hapet drejtpërsëdrejti në orën e ardhshme pas botimit të rezultateve të ankandit të fundit të ditës në avancë (përfshirë kapacitetin e ndërprerë nëse ofrohet) në pajtim me nenin 14. Raundi i parë i ofertave mbyllet në 1.30 UTC (ora dimërore) ose 0.30 UTC (ora dimërore) para ditës së gazit. Alokimi i ofertave të suksesshme do të jetë në fuqi nga ora 5.00 UTC (ora e dimrit) ose 4.00 UTC (ora dimërore) në ditën përkatëse të gazit.

3. Raundi i fundit i ofertave do të mbyllet në orën 0.30 UTC (ora dimërore) ose 23.30 UTC (ora dimërore) në ditën përkatëse të gazit.

4. Përdoruesit e rrjetit do të kenë të drejtë të vendosin, tërheqin apo ndryshojnë ofertat nga hapja e çdo raundi të ofertimit deri në mbylljen e atij raundi të ofertimit.

5. Çdo orë në ditën përkatëse të gazit, kapaciteti i efektshëm nga ora + 4 do të bëhet në ankand si kapacitet brenda ditës.

6. Çdo raund oferta duhet të hapet në fillim të çdo ore në ditën përkatëse të gazit.

7. Kohëzgjatja e çdo raundi oferte do të jetë 30 minuta nga hapja e raundit të ofertimit.

8. Kapaciteti që do të ofrohet në ankandin e kapacitetit brenda ditës do të jetë, çdo orë, i barabartë me:

$$A - C + D$$

Ku:

A është kapaciteti teknik i operatorit të sistemit të transmetimit për secilin nga produktet e kapacitetit standard;

C është kapaciteti teknik i shitur më parë, i rregulluar nga kapaciteti i cili riefrohet në përputhje me procedurat e aplikueshme të menaxhimit të kongestionit;

D është kapacitet shtesë, nëse ka.

9. Operatorët e sistemit të transmetimit do të publikojnë sasinë e disponueshme të kapacitetit brenda ditës që është në ofertë, pas mbylljes së ankandit të fundit të ditës në avancë dhe në përputhje me nenin 32 (9).

10. Operatorët e sistemit të transmetimit do t'u sigurojnë përdoruesve të rrjetit të cilët ofrojnë në ankandet e ditës në avancë oferta të vlefshme të pasuksesshme, të futen automatikisht në ankandin pasues brenda ditës.

11. Kapaciteti do të alokohet brenda 30 minutave nga mbyllja e raundit të ofertave me kusht që ofertat të pranohen dhe operatori i sistemit të transmetimit të kryejë procesin e alokimit.

12. Rezultatet e ankandit do të bëhen të disponueshme njëkohësisht për përdoruesit individual të rrjetit.

13. Informacioni i grumbulluar për rezultatet e ankandit do të publikohet së paku në fund të çdo dite.

Neni 16

Algoritmi i ankandit

1. Nëse ofrohen disa produkte të kapacitetit standard gjatë një ankandi, algoritmi përkatës i alokimit do të zbatohet veçmas për çdo produkt të kapacitetit standard kur të jetë alokuar. Ofertat për produkte të ndryshme të kapacitetit standard do të konsiderohen të pavarura nga njëri-tjetri në zbatimin e algoritmit të ankandit.

2. Për ankandet vjetore, tremujore dhe mujore të kapacitetit, do të zbatohet një algoritëm i ankandit të çmimit në rritje, me raunde të shumta të ofertimit, siç parashikohet në nenin 17.

3. Për ankandet e kapacitetit të ditës në avancë dhe ankandet e kapaciteteve brenda ditës, një algoritëm me ankande me çmime uniforme, me një raund të vetëm oferte do të zbatohet në përputhje me nenin 18.

Neni 17

Algoritmi e ankandit të çmimit në rritje

1. Ankandet e çmimit në rritje duhet t'u mundësojnë përdoruesve të rrjetit të vendosin oferta vëllimi kundrejt çmimeve të shkallëzuara të shpallura në raundin e ofertës së radhës, duke filluar nga çmimi rezervë P0.

2. Raundi i parë i ofertimit, me një çmim të barabartë me çmimin e rezervimit P0, duhet të ketë një kohëzgjatje prej 3 orësh. Raundet e ofertimit të mëvonshëm do të kenë një kohëzgjatje prej 1 ore. Do të ketë një periudhë prej 1 ore ndërmjet raundeve të ofertimit.

3. Një ofertë duhet të specifikojë:

- a) identitetin e përdoruesit të rrjetit që aplikon;
- b) pika përkatëse e interkonjeksionit dhe drejtimi i rrjedhës;
- c) produkti standard i kapacitetit për të cilin aplikohet kapaciteti;
- d) çmimet për çdo hap, sasinë e kapacitetit për produktin përkatës të kapacitetit standard të aplikuar;
- e) ku ofrohet kapacitet rritës, niveli i ofertës në fjalë.

4. Një ofertë do të konsiderohet e vlefshme nëse paraqitet nga një përdorues rrjeti dhe është në përputhje me të gjitha dispozitat e këtij neni.

5. Në mënyrë që përdoruesit e rrjetit të marrin pjesë në një ankand, do të jetë e detyrueshme për përdoruesit e rrjetit që të vendosin një ofertë sasiore në raundin e parë të ofertave.

6. Operatorët e sistemit të transmetimit u ofrojnë përdoruesve të rrjetit mundësinë për të hyrë automatikisht në oferta, kundrejt çdo hapi të çmimeve.

7. Pasi mbyllet raundi përkatës i ofertave, nuk do të pranohet modifikimi, tërheqja ose ndryshimi i ofertave të vlefshme. Të gjitha ofertat e vlefshme do të bëhen angazhime detyruese të një përdoruesi të rrjetit për të ruajtur kapacitetin në shumën e kërkuar për çmimin e shpallur, me kusht që çmimi i ekuilibër (*clearing price*) i ankandit është ai që shpallet në raundin përkatës të ofertimit.

8. Oferta e sasisë në çdo raund të ofertës për përdorues të rrjetit duhet të jetë e barabartë ose më e vogël me kapacitetin e ofruar në një ankand të veçantë. Oferta e sasisë për përdoruesit e rrjetit me një çmim të caktuar do të jetë e barabartë ose më e vogël se oferta e volumit e vendosur nga ky përdorues i rrjetit në raundin e mëparshëm, përveç rasteve kur zbatohet paragrafi 16.

9. Ofertat mund të dorëzohen, modifikohen dhe tërhiqen lirisht gjatë një raundi oferte, duke siguruar që të gjitha ofertat janë në përputhje me paragrafin 8. Ofertat e vlefshme do të mbeten të vlefshme derisa të modifikohen ose të tërhiqen.

10. Hapi i çmimit të madh dhe hapi i çmimit të vogël duhet të përcaktohen për pikë interkonjeksive dhe për produktin e kapacitetit standard dhe duhet të publikohen përpara ankandit përkatës. Hapi i çmimit të vogël duhet të vendoset në mënyrë të tillë që një rritje me një numër të plotë të hapave të çmimeve të vogla është e barabartë me një rritje të një hapi të çmimeve të mëdha.

11. Përcaktimi i hapit të çmimit të madh do të kërkojë të minimizojë, deri në sa të jetë e mundur, kohëzgjatjen e procesit të ankandit. Përcaktimi i hapit të çmimit të vogël do të kërkojë të minimizojë, sa të jetë e mundur, nivelin e kapacitetit të pushpallur kur ankandi mbyllet me një çmim më të lartë se çmimi i rezervimit.

12. Nëse kërkesa agregate për të gjithë përdoruesit e rrjetit është më e vogël ose e barabartë me kapacitetin e ofruar në fund të raundit të parë të ofertimit, ankandi do të mbyllet.

13. Nëse kërkesa agregate për të gjithë përdoruesit e rrjetit është më e madhe se kapaciteti i ofruar në fund të raundit të parë të ofertimit ose në një raund tjetër të ofertimit, një raund tjetër i ofertave do të hapet me një çmim të barabartë me çmimin në raundin e mëparshëm të ofertimit, plus hapin e çmimit të madh.

14. Nëse kërkesa agregate për të gjithë përdoruesit e rrjetit është e barabartë me kapacitetin e ofruar në fund të raundit të dytë të ofertimit ose në një raund tjetër të ofertimit, ankandi do të mbyllet.

15. Nëse ndodh një fenomen i kërkesës më të ulët se oferta, do të bëhet një ulje e çmimeve dhe do të hapet një raund tjetër i ofertimit. Raundi i mëtejshëm i ofertave do të ketë një çmim të barabartë me çmimin e aplikueshëm në raundin e ofertës, në momentin e kërkesës më të ulët se

oferta, plus hapin e çmimit të vogël. Do të hapen raunde të tjera të ofertave me hapa të çmimeve të vogla derisa kërkesa agregate për të gjithë përdoruesit e rrjetit të jetë më e vogël ose e barabartë me kapacitetin e ofruar, në çastin kur ankandi do të mbyllet.

16. Oferta e sasisë për përdoruesit e rrjetit në të gjitha raundet e ofertimit ku zbatohen hapa të çmimeve të vogla do të jetë e barabartë ose më e vogël se oferta e sasisë e vendosur nga ky përdorues i rrjetit në raundin e ofertimit, në kohën e kërkesës më të ulët se oferta. Oferta e sasisë për përdoruesin e rrjetit për një hap të caktuar të çmimit të vogël duhet të jetë i barabartë ose më i vogël se oferta e sasisë e vendosur nga ky përdorues i rrjetit në raundin e mëparshëm të ofertave të hapave të çmimeve të vogla. Oferta e sasisë për përdoruesit e rrjetit në të gjitha raundet e ofertimit ku zbatohen hapa të vogla të çmimeve do të jetë e barabartë ose më e madhe se oferta e sasisë e vendosur nga ky përdorues i rrjetit gjatë raundit të ofertimit në të cilin ndodhi në kohën e kërkesës më të ulët se oferta.

17. Nëse kërkesa agregate për të gjithë përdoruesit e rrjetit është më e madhe se kapaciteti i ofruar në raundin e ofertave me një çmim të barabartë me atë që rezultoi në kohën e kërkesës më të ulët se oferta, minus një hap të çmimit të vogël, ankandi do të mbyllet. Çmimi ekuilibër do të jetë çmimi që ka rezultuar në kohën e kërkesës më të ulët se oferta dhe ofertat e suksesshme do të jenë ato të dorëzuara gjatë raundit të ofertimit fillestar në të cilin ndodhi në kohën e kërkesës më të ulët se oferta.

18. Pas çdo raundi oferte, kërkesa e të gjithë përdoruesve të rrjetit në një ankand specifik do të publikohet sa më shpejt të jetë e mundur në një formë të përmblodhur.

19. Çmimi i shpallur për raundin e fundit të ofertës në të cilin mbyllet ankandi do të konsiderohet si çmimi ekuilibër i ankandit specifik, përveç rasteve kur zbatohet paragrafi 17.

20. Të gjithë përdoruesit e rrjetit të cilët kanë dhënë oferta të vlefshme sasiore në çmimin ekuilibër do të shpërndahen në kapacitetin sipas ofertës së sasisë të tyre në çmimin e ekuilibër. Kur ofrohet kapaciteti rritës, alokimi i kapacitetit rritës i nënshtrohet rezultatit të testit ekonomik sipas nenit 22. Përdoruesit e suksesshëm të rrjetit paguajnë çmimin ekuilibër të ankandit specifik, i cili mund të

jetë një metodë fikse ose variabël e çmimeve të pagueshme të përcaktuara në nenin 24 të rregullores (BE) 2017/460, dhe çdo detyrim tjetër të mundshëm të zbatueshëm në kohën kur mund të përdoret kapaciteti i alokuar për ta.

21. Pas çdo ankandi të mbyllur, publikohet rezultati përfundimtar i ankandit, duke përfshirë edhe grumbullimin e kapaciteteve të alokuara dhe çmimin ekuilibër. Përdoruesit e suksesshëm të rrjetit duhet të informohen për sasinë e kapaciteteve që ata i ndajnë, informacioni individual duhet t'u komunikohen vetëm palëve të interesuara. Kur shpërndahet kapaciteti rritës, ky paragraf zbatohet vetëm për rezultatet e ankandit të nivelit të ofertës që ofron sasinë më të madhe të kapacitetit që ka rezultuar në një test pozitiv ekonomik sipas nenit 22 (3).

22. Nëse një ankand i çmimit në rritje nuk ka përfunduar me pikën e planifikuar të nisjes (sipas kalendarit të ankandit) të ankandit të ardhshëm për kapacitetin që mbulon të njëjtën periudhë, ankandi i parë do të mbyllet dhe asnjë kapacitet nuk do të ndahet. Kapaciteti do të ofrohet në ankandin tjetër përkatës.

Neni 18

Algoritmi i ankandit me çmime uniforme

1. Në një ankand me çmime uniforme, ekziston një raund i vetëm i ofertimit, në të cilin përdoruesi i rrjetit oferton çmimin, si dhe sasinë.

2. Gjatë raundit të tenderimit të një ankandi të caktuar, përdoruesit e rrjetit mund të dorëzojnë deri në 10 oferta. Çdo ofertë do të trajtohet në mënyrë të pavarur nga ofertat e tjera. Pas mbylljes së raundit të ofertave, ofertat e mbetura nuk mund të modifikohen ose të tërhiqen.

3. Një ofertë duhet të specifikojë:

- a) identitetin e përdoruesit të rrjetit që aplikon;
- b) pika përkatëse e interkonjeksionit dhe drejtimi i rrjedhës;
- c) produkti standard i kapacitetit për të cilin aplikohet;
- d) sasinë e kapacitetit për produktin përkatës të kapacitetit standard të aplikuar, i cili është i barabartë ose më i vogël se kapaciteti i ofruar në një ankand specifik;

e) shuma minimale e kapacitetit për produktin përkatës të kapacitetit standard të cilin përdoruesi i rrjetit është i gatshëm të ndajë sipas algoritmit

përkatës në rast se shfrytëzuesi i rrjetit nuk është alokuar shuma e kërkuar është në përputhje me pikën (d);

f) çmimet e ofertës, të cilat nuk duhet të jenë më të ulëta se çmimi rezervë i aplikueshëm për produktin përkatës të kapacitetit standard, të cilin përdoruesi i rrjetit është i gatshëm të paguajë në lidhje me kapacitetin e kërkuar. Ofertat me një çmim ofertimi nën çmimin e rezervimit nuk do të pranohen.

4. Operatori i Sistemit të Transmetimit do të rendisë të gjitha ofertat që kanë të bëjnë me një produkt të kapacitetit standard të dhënë sipas çmimit të ofertës, çmimi më i lartë i vendoset i parë.

5. Të gjitha ofertat e mbetura në kohën e mbylljes së ofertimit do të konsiderohen si të detyrueshme për ata përdorues të rrjetit që kanë ndarë të paktën sasinë minimale të kapacitetit të kërkuar në përputhje me pikën (e) të paragrafit 3.

6. Pas renditjes së ofertave në pajtim me paragrafin 4, dhe në pajtim me paragrafët 7 deri në 10, kapaciteti i alokohet ofertave në funksion të rankimit të tyre të çmimeve. Të gjitha ofertat për të cilat është alokuar kapaciteti do të konsiderohen si të suksesshme. Pas shpërndarjes së kapacitetit, kapaciteti i mbetur i pakontestuar do të reduktohet nga një sasi e tillë.

7. Pas zbatimit të paragrafit 6 dhe sipas paragrafit 9, kur shuma e ofertës për kapacitet nga një përdorues i rrjetit e tejkalon kapacitetin e mbetur të pa alokuar (pasi kapaciteti është alokuar për përdoruesit e rrjetit që vendosin oferta më të larta), këtij përdorues të rrjetit do t'i alokohet kapaciteti në mënyrë të barabartë në kapacitetin e mbetur të pa alokuar.

8. Pas zbatimit të paragrafit 7 dhe në pajtim me paragrafin 9, kur secila nga dy ose më shumë ofertat specifikon të njëjtin çmim të ofertës dhe shuma e kapacitetit përkatës që mbetet në total sipas ofertave të tilla tejkalon shumën e mbetur të pa alokuar, shuma e mbetur e pa alokuar do të ndahet proporcionalisht me shumën e aplikuar në secilën ofertë të tillë.

9. Kur shuma që duhet alokuar në lidhje me një ofertë sipas paragrafëve 6, 7 ose 8 është më e vogël se shuma minimale e kapacitetit sipas pikës (e) të paragrafit 3, oferta do të konsiderohet e pasuksesshme dhe një alokim i rishikuar do të bëhet ndërmjet ofertave të barabarta të çmimit të

mbetur sipas paragrafit 8, ose do të bëhet një alokim në lidhje çmimin e ofertës së ardhshme, në përputhje me paragrafin 6.

10. Kur shuma e mbetur që do të alokohet në lidhje me çdo ofertë në përputhje me paragrafët 6, 7, 8 ose 9 është e barabartë me zero, nuk do të alokohen kapacitete të tjera për ofertat e mbetura. Këto oferta do të konsiderohen të pasuksesshme.

11. Çmimi ekuilibër do të definohet si çmimi i ofertës më të ulët të suksesshme, nëse kërkesa tejkalon ofertën me çmim rezervimi. Në të gjitha rastet e tjera, çmimi ekuilibër do të jetë i barabartë me çmimin e rezervimit. Përdoruesit e suksesshëm të rrjetit duhet të paguajnë çmimin ekuilibër të ankandit specifik, i cili mund të jetë një qasje fikse ose e ndryshueshme e çmimeve të pagueshme siç përcaktohet në nenin 24 të rregullores (BE) 2017/460 dhe çdo detyrim tjetër të aplikueshëm në kohën kur kapaciteti i alokuar për ta mund të përdoret.

KREU IV

LIDHJA E KAPACITETEVE NË PIKAT INTERKONEKTIVE

Neni 19

Produktet me kapacitet të lidhur

Operatorët e sistemit të transmetimit fqinje do të ofrojnë bashkë kapacitete të lidhura të produkteve, sipas parimeve të mëposhtme:

1. Në të dyja anët e një pike interkonjeksioni, të gjitha kapacitetet e garantuara do të ofrohen si një kapacitet i lidhur, për aq sa ky kapacitet është i disponueshëm dhe i qëndrueshëm ose në rritje në të dyja anët e pikës së interkonjeksionit;

2. Operatorët e sistemit të transmetimit do të ofrojnë kapacitet për produktin e kapacitetit standard përkatës në një platformë rezervimi, në përputhje me nenin 37 dhe në përputhje me procedurën e alokimit të aplikueshme, siç përcaktohet në kreun III;

3. Kapaciteti i lidhur që do të ofrohet nga operatorët e sistemit të transmetimit në fjalë në një pikë interkonjeksioni do të kontraktohet nëpërmjet një procedure të vetme alokimi;

4. Përdoruesit e rrjetit duhet të jenë në pajtueshmëri me kushtet dhe afatet e zbatueshme të kontratave të transportit të operatorëve të

sistemit të transmetimit, që nga momenti kur nënshkruhet kontrata e kapacitetit të transportit;

5. Atëherë kur ka më shumë kapacitete të disponueshme të garantuara në një anë të një pike të interkonjeksionit sesa në anën tjetër për çdo periudhë të konsideruar, operatori i sistemit të transmetimit me kapacitetin më të disponueshëm të garantuar mund të ofrojë një kapacitet të tillë shtesë për përdoruesit e rrjetit si një produkt i ndarë në përputhje me kalendarin e ankandit dhe rregullat e mëposhtme:

a) aty ku ekziston një kontratë ekzistuese e veçuar e transportit në anën tjetër të pikës së interkonjeksionit, kapaciteti mund të ofrohet i ndarë, duke mos tejkaluar sasinë dhe kohëzgjatjen e kontratës ekzistuese të transportit në anën tjetër;

b) kur një kapaciteti i tillë shtesë nuk përfshihet në pikën (a) të paragrafit 5, mund të ofrohet për një periudhë maksimale prej 1 viti;

6. Çdo kapacitet i lidhur i alokuar në përputhje me paragrafin 5 mund të përdoret dhe të emërohet si i tillë. Gjithashtu, mund të tregtohet në tregun sekondar;

7. Operatorët e sistemit të transmetimit fqinje do të krijojnë një procedurë të përbashkët nominimi për kapacitetin e lidhur duke u ofruar përdoruesve të rrjetit mjetet për të emëruar rrjedhat e kapacitetit të tyre të lidhur nëpërmjet një nominimi të vetëm;

8. Detyrimet për të ofruar kapacitete të lidhur gjithashtu zbatohen, në masën që ato janë të përshtatshme, në tregjet e mesme të kapaciteteve. Pa paragjykim për paragrafin 1, kapaciteti i alokuar fillimisht si kapacitet i lidhur mund të rishitet vetëm si kapacitet i lidhur në tregun sekondar;

9. Aty ku dy ose më shumë pika të interkonjeksionit lidhin të dyja sistemet e bashkuara të hyrje-daljes, operatorët e sistemit të transmetimit fqinje duhet të ofrojnë kapacitetet e disponueshme në pikat e interkonjeksionit në një pikë virtuale të interkonjeksionit. Në rast se janë përfshirë më shumë se dy operatorë të sistemit të transmetimit, sepse kapaciteti në një ose të dyja sistemet hyrëse-dalëse tregtohet nga më shumë se një operator i sistemit të transmetimit, pika virtuale e interkonjeksionit do të përfshijë të gjithë këta operatorë të sistemit të transmetimit, për aq sa është e mundur. Në të gjitha rastet, një pikë virtuale interkonjeksioni do të krijohet vetëm nëse plotësohen kushtet e mëposhtme:

a) kapaciteti i përgjithshëm teknik në pikat virtuale të interkonjeksionit është i barabartë ose më i lartë se shumica e kapaciteteve teknike në secilën nga pikat e interkonjeksionit që kontribuojnë në pikat virtuale të interkonjeksionit;

b) ato lehtësojnë përdorimin ekonomik dhe efikas të sistemit duke përfshirë por jo kufizuar në rregullat e përcaktuara në nenin 16 të rregullores (KE) nr. 715/2009.

Operatorët e sistemit të transmetimit fqinje do të fillojnë analizat e nevojshme dhe do të krijojnë pikat virtuale funksionale të ndërlidhjes jo më vonë se 1 nëntori 2021.

Neni 20

Përafrimi i afateve dhe kushteve për produktet e kapacitetit të lidhur

Operatorët e sistemit të transmetimit, në varësi të miratimit të autoritetit kombëtar rregullator, mund të aplikojnë termat dhe kushtet e përcaktuara në skicën e publikuar në faqen e internetit të ENTSGO duke përfshirë dispozita kontraktuale të cilat nuk preken nga dallimet themelore në parimet e ligjit kombëtar ose legjislacionit, për ofrimin e produkteve të kapacitetit të lidhur në rastin e produkteve të kapacitetit të lidhur me kontratë të re.

Neni 21

Lidhja e kapacitetit në rastin e kontratave ekzistuese të transportit

1. Përdoruesit e rrjetit, të cilët janë palë në kontratat e transportit të ndara në pikat përkatëse të interkonjeksionit, synojnë të arrijnë një marrëveshje mbi lidhjen e kapacitetit nëpërmjet marrëveshjeve kontraktuale (marrëveshja e lidhjes), në përputhje me dispozitat e përcaktuara në nenin 19. Këto përdorues rrjeti dhe operatorët e sistemit të transmetimit raportojnë tek autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore të gjitha marrëveshjet e lidhjes së kontratave ekzistuese të transportit.

2. Operatorët e sistemit të transmetimit të cilët janë palë në kontratat ekzistuese të transportit mund të marrin pjesë në diskutimet lidhur me marrëveshjen e lidhjes në çdo kohë, me ftesë të përdoruesve të rrjetit që janë palë në kontratat ekzistuese të transportit.

3. Nëntë muaj pas skadimit të afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje, operatorët e sistemit të transmetimit duhet t'u ofrojnë përdoruesve të rrjetit që kanë kapacitet të ndare të pakompensuar në njërin anë të një pike interkonjektive një shërbim të konvertimit të kapacitetit pa pagesë. Një shërbim i tillë i konvertimit të kapacitetit do të zbatohet për produktet vjetore, tremujore ose mujore të kapacitetit për kapacitetin e lidhur të garantuar në atë pikë interkonjeksioni që përdoruesi i rrjetit duhet të marrë për shkak se kapaciteti i pamjaftueshëm i alokuar në anën tjetër të pikës së interkonjeksionit ishte ofruar nga një operator i sistemit të transmetimit kufitar. Ky shërbim do të ofrohet në baza jodiskriminuese dhe do të parandalojë që tarifat shtesë të aplikohen për përdoruesit e rrjetit për kapacitetin që ata tashmë mbajnë. Në veçanti, pagesat për pjesën e kapacitetit të lidhur të kontraktuar që përdoruesit e rrjetit tashmë e konsiderojnë si kapacitet të ndare të pakompensuar do të kufizohen në prim ankandit të mundshëm. Ky shërbim do të bazohet në modelin e konvertimit të hartuar nga ENTSG. Zbatimi mund të lehtësohet nga platforma / platformat e rezervimit të kapaciteteve të përmendura në nenin 37. Përdorimi i këtij shërbimi duhet të raportohet çdo vit tek autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore.

4. Kur një marrëveshje e lidhjes është rënë dakord ndërmjet përdoruesve përkatës të rrjetit, operatorët e sistemit të transmetimit të përfshirë në pikën e interkonjeksionit duhet të informohen nga palët për një marrëveshje të lidhur të tillë të synuar pa vonesa të panevojshme dhe transferimi i kapacitetit në fjalë do të zbatohet. Sidoqoftë, marrëveshja e lidhjes do të zbatohet në varësi të kushteve të aplikueshme të kontratave ekzistuese të transportit. Pasi të zbatohet marrëveshja e lidhjes, kapaciteti përkatës do të trajtohet si kapacitet lidhur.

5. Sidoqoftë, kohëzgjatja e marrëveshjeve të lidhjes në lidhje me kapacitetin e lidhur sipas ndryshimit të kontratave ekzistuese nuk duhet të tejkalojë kohëzgjatjen e kontratave origjinale të transportit.

6. Të gjitha kapacitetet duhet të lidhen në rastin më të parë. Kontratat ekzistuese të transportit për kapacitetet e ndara nuk mund të rinovohen, zgjaten ose shtyhen pas datës së skadimit të tyre. Një

kapaciteti i tillë do të bëhet kapacitet i disponueshëm nga data e skadimit të kontratave të transportit.

KREU V PROCESI I RITJES SE KAPACITETIT

Neni 22 Testi ekonomik

1. Testi ekonomik i përcaktuar në këtë nen do të kryhet nga operatori i sistemit të transmetimit ose nga autoriteti rregullator kombëtar, siç është vendosur nga autoriteti kombëtar rregullator, për secilin nivel të ofertës së një projekti kapaciteti shtesë pasi janë marrë angazhimet e detyrueshme të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin kontraktues nga operatorët e sistemit të transmetimit të përfshirë dhe do të përbëhen nga parametrat e mëposhtëm:

a) vlera aktuale e angazhimeve të detyrueshme të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin kontraktues, e cili llogaritet si shuma e skontuar sipas parametrave të mëposhtëm:

i. shuma e çmimeve të referencës përkatëse të parashikuara dhe një prim i mundshëm e ankandit dhe një premium minimal i detyrueshëm i shumëzuar me vlerën e kapacitetit shtesë të kontraktuar

ii. shuma e një primi të mundshëm të ankandit dhe një minimum primi potencial i detyrueshëm i shumëzuar me shumën e kapacitetit në dispozicion që është kontraktuar në kombinim me kapacitetin në rritje

b) vlerën aktuale e rritjes, parashikuar në të ardhurat e lejuara ose të synuara të operatorit të sistemit të transmetimit që shoqërohet me kapacitetin rritës të përfshirë në nivelin përkatës të ofertës, të miratuar nga autoriteti përkatës kombëtar rregullator në përputhje me nenin 28 (2);

c) faktori f.

2. Rezultati i aplikacionit për testimin ekonomik do të jetë:

a) pozitive, kur vlera e parametrat të përcaktuar në paragrafin 1 (a) është të paktën e barabartë me pjesën e parametrat të përcaktuar në paragrafin 1 (b) siç përcaktohet nga faktori f;

b) negative, ku vlera e parametrat të paraqitur në paragrafin 1 (a) është më e ulët se pjesa e parametrat

të përcaktuar në paragrafin 1 (b) siç përcaktohet nga faktori f.

3. Projekti i kapacitetit rritës do fillojë nëse testi ekonomik ka rezultat pozitiv në të dyja anët e pikës së interkonjeksionit për të paktën një nivel oferte që përfshin kapacitetin rritës. Në rastet kur më shumë se një nivel i ofertës ka rezultat pozitiv të testit ekonomik, niveli i ofertës me sasinë më të madhe të kapacitetit që ka rezultuar me një rezultat pozitiv do të përdoret për të vazhduar me projektin e kapacitetit rritës drejt komisionimit. Në rastet kur asnjë nivel i ofertave nuk rezulton me rezultat pozitiv, procesi i rritjes së kapaciteteve specifike do të ndërpritet.

Neni 23 Faktori F

1. Gjatë zbatimit të testit ekonomik, përmendur në nenin 22, autoriteti kombëtar rregullator do vendosi nivelin e faktorit f për një nivel të caktuar të ofertave, duke marrë parasysh si më poshtë:

a) Sasia e kapacitetit teknik, vendosur në përputhje me nenin 8 (8) dhe (9);

b) ekstremitetet pozitive të projektit të kapacitetit rritës në treg ose në rrjetin e transmetimit, ose të dyja;

c) kohëzgjatja e angazhimeve të detyrueshme të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin kontraktues në krahasim me jetën ekonomike të asetit;

d) shkalla në të cilën kërkesa për kapacitetin e vendosur në projektin e kapacitetit rritës mund të pritët të vazhdojë pas përfundimit të horizontit kohor të përdorur në testin ekonomik

2. Nëse testi ekonomik ka një rezultat pozitiv, atëherë kostot e investimit në lidhje me kapacitetin rritës do të pasqyrohen në një rritje të të ardhurave të lejuara apo të synuara në përputhje me rregullat kombëtare në fuqi.

Neni 24 Kombinimi në një test të vetëm ekonomik

1. Për të lehtësuar ofertën e produkteve të kapacitetit të lidhur, parametrat individuale të testimit ekonomik të operatorëve të sistemit të transmetimit të përfshirë për një nivel oferte të caktuar do të kombinohen në një provë të vetme ekonomike.

2. Testi i vetëm ekonomik përbëhet nga parametrat e mëposhtëm:

a) vlera e sotme të angazhimeve të detyrueshme të përdoruesve të rrjetit të përbashkët për kontraktimin e kapacitetit, e cila është shuma e vlerave sipas nenit 22 (1) (a) të operatorëve të sistemit të transmetimit të përfshirë;

b) shuma e vlerave individuale të sotme të rritjes së parashikuar në të ardhurat e lejuara ose të synuara të operatorëve të sistemit të transmetimit të përfshirë që i atribuohet kapacitetit rritës të një niveli përkatës të ofertës;

c) faktori f që përcakton pjesën e parametratit të përcaktuar në pikën (b) që duhet të mbulohet nga parametri i përcaktuar në pikën (a) dhe lejon të gjithë operatorët e përfshirë të sistemit të transmetimit të mbulojnë individualisht pjesët përkatëse të përcaktuara.

3. Rezultati i aplikimit për testimin e vetëm ekonomik është pozitiv, kur të gjitha testet ekonomike themelore ofrojnë rezultate pozitive të përcaktuara në nenin 22 (2) (a), duke marrë parasysh një rishpërndarje të mundshme të të ardhurave sipas paragrafëve 4 dhe 5. Përndryshe, rezultati i aplikimit të vetëm për testimin ekonomik do jetë negativ.

4. Në rast se një rishpërndarje e të ardhurave potencialisht mund të çojë në një ulje të nivelit të angazhimeve të detyrueshme të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin kontraktues të kërkuar për rezultat pozitiv të testit ekonomik, operatorët e sistemit të transmetimit mund të dorëzojnë tek autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore për miratimet e koordinuara mekanizmat një rishpërndarje të të ardhurave nga kapaciteti në rritje.

5. Rishpërndarja e të ardhurave mund të kryhet si më poshtë:

a) gjatë procesit të integritetit të parametrave individual të testit ekonomik në një provë të vetme ekonomike;

b) në rast se testi i vetëm ekonomik ofron rezultat negativ ndërsa në të njëjtën kohë niveli i angazhimit të detyrueshëm të përdoruesve të rrjetit për kapacitetin kontraktues tejkalon minimumin e kërkuar për të mbuluar vlerën aktuale individuale të rritjes së të ardhurave të lejuara ose të synuara për të paktën një prej operatorët e sistemit të transmetimit të përfshirë.

Neni 25

Kërkesat e publikimit në lidhje me testin ekonomik

1. Për një projekt të caktuar të kapacitetit rritës, operatori i sistemit të transmetimit duhet të dorëzojë për miratim tek autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore informacionin e mëposhtëm për çdo nivel të ofertës:

a) çmimet e referencës të vlerësuara për kohëzgjatjen e ofertës fillestare të kapacitetit rritës që përdoren për llogaritjen e parametrut të përcaktuar në nenin 22 (1) (a) dhe 24 (2) (a), përkatësisht në rast të veçantë ose aplikohet një provë e vetme ekonomike;

b) parametrat e përcaktuar në nenin 22 (1)(b) deri në (c) dhe 24(2)(b) deri (c), respektivisht në rast të veçantë ose kur zbatohet një test i vetëm ekonomik;

c) nëse është e aplikueshme, gamën e nivelit të primit minimal të detyrueshëm të referuar në nenin 33 (4) të rregullores (BE) 2017/460 për secilën nivel të ofertës dhe pikës së interkonjeksionit të aplikuar në ankandin e parë dhe ndoshta në ankandet e mëvonshme në të cilat rritja e kapacitetit është ofruar siç përcaktohet në nenin 33 (3) të rregullores (BE) 2017/460.

2. Pas miratimit nga autoriteti përkatës rregullator kombëtar, informacionet e paraqitura në paragrafin 1 publikohen nga operatori i sistemit të transmetimit të përfshirë siç përcaktohet në nenin 28 (3).

Neni 26

Vlerësimi i kërkesës së tregut

1. Menjëherë pas fillimit të ankandit vjetor të kapacitetit, të paktën në çdo vit me numër tek, operatorët e sistemit të transmetimit bashkëpunojnë në proceset e vlerësimit të kërkesës së tregut për kapacitet në rritje dhe kryerjes së studimeve teknike për projekte të kapaciteteve në rritje për pikat e tyre të përbashkëta të interkonjeksionit. Vlerësimi i parë i kërkesës do të bëhet në vitin 2021.

2. Jo më vonë se 8 javë pas fillimit të ankandit vjetor të kapacitetit, të paktën në çdo vit me numër tek, operatorët përkatës të sistemit të transmetimit në secilën anë të kufirit të sistemit hyrje-dalje do të prodhojnë raporte të vlerësimit të kërkesës së

tregut të përbashkët, secila që mbulon të gjitha pikat e interkonjeksionit e së paku një kufiri të sistemit hyrje-dalje. Raporti i vlerësimit të tregut do të vlerësojë kërkesën e ardhshme për kapacitet në rritje të të gjithë përdoruesve të rrjetit në përputhje me paragrafin 8 dhe do të përcaktojë nëse do të fillohet një projekt për rritje të kapacitetit.

3. Raporti i vlerësimit të kërkesës së tregut do të publikohet në një ose më shumë gjuhë zyrtare të Palës Kontraktore dhe mundësisht në anglisht në faqet e internetit të operatorëve të sistemit të transmetimit, jo më vonë se 16 javë pas fillimit të ankandit vjetor të kapacitetit të paktën në çdo vit tek.

4. Operatorët e sistemit të transmetimit, duhet të plotësojnë raportet e vlerësimit të kërkesës bazuar në modelin standard të hartuar nga ENTSOG dhe të publikojnë raportet në faqen e tyre të internetit.

5. Nëse kërkesa për kapacitet rritës shprehet nga përdoruesit e rrjetit jo më vonë se 8 javë pas fillimit të ankandit vjetor në vite me numër çift, operatorët përkatës të sistemit të transmetimit mund të bien dakord që të bëjnë vlerësimin e kërkesës së tregut gjithashtu në një vit me numër çift, me kusht që:

a) procesi i përcaktuar në nenet 26–30 mund të përfundojë para fillimit të ciklit të ardhshëm të vlerësimit të kërkesave të përmendur në paragrafin 1; dhe

b) kalendari i ankandit është respektuar.

6. Operatorët e sistemit të transmetimit do të marrin parasysh indikacionet jo të detyrueshme të kërkesave të dorëzuara jo më vonë se 8 javë pas fillimit të ankandit vjetor në vlerësimin e vazhdueshëm të kërkesës së tregut.

7. Operatorët e sistemit të transmetimit mund të marrin parasysh indikacionet jo të detyrueshme të kërkesave të dorëzuara pas afatit të përcaktuar në paragrafin 6 në vlerësimin e kërkesës së tregut në vijim, ose t'i përfshijnë ato në vlerësimin e ardhshëm të kërkesës së tregut.

8. Treguesit e kërkesës jo të detyrueshme të referuara në paragrafët 6 dhe 7 duhet të përmbajnë së paku informacionin e mëposhtëm:

a) dy ose më shumë sisteme të hyrjes-daljeve fqinje midis të cilave shprehet kërkesa për kapacitet rritës - në një ose të dyja anët e një pike interkonjeksioni dhe drejtimi i kërkuar;

b) vitet e gazit për të cilin shprehet një kërkesë për kapacitet rritës;

c) sasia e kapacitetit të kërkuar midis sistemeve përkatëse hyrëse-dalëse;

d) informacion mbi indikacionet jo të detyrueshme të kërkesave të cilat janë apo do t'u dorëzohen operatorëve të tjerë të sistemit të transmetimit, në rast se indikacionet e tilla janë të lidhura me njëra-tjetrën, siç është kërkesa për kapacitete në disa pika të interkonjeksionit;

9. Përdoruesit e rrjetit duhet të tregojnë nëse kërkesa e tyre i nënshtrohet ndonjë kushti në lidhje me pikat (a) deri (d) të paragrafit 8.

10. Operatorët e sistemit të transmetimit i përgjigjen indikacioneve jo të detyrueshme të kërkesës brenda 16 javëve pas fillimit të ankandevë vjetore ose brenda 8 javëve nga marrja e indikacioneve të kërkesës në përputhje me paragrafin 7. Përgjigja duhet të sigurojë të paktën sa më poshtë:

a) nëse kërkesa e treguar mund të konsiderohet nga operatori i sistemit të transmetimit në procesin në vazhdim; ose

b) nëse, në rastin e indikacioneve të kërkesës në përputhje me paragrafin 7, ato janë të mjaftueshme për të konsideruar fillimin e një procesi kapaciteti rritës sipas paragrafit 5; ose

c) në të cilën raporti i vlerësimit të kërkesës së tregut, sipas paragrafit 3, kërkesa e treguar do të vlerësohet, me kusht që kërkesa e treguar nuk mund të konsiderohet sipas pikës (a) ose (b), e cila duhet të justifikohet.

11. Një operator i sistemit të transmetimit mund të ngarkojë tarifa për aktivitetet që rezultojnë nga paraqitja e indikacioneve jo të detyrueshme të kërkesës. Këto tarifa do të pasqyrojnë kostot administrative për paraqitjen e indikacioneve të kërkesës dhe do të jenë subjekt i miratimit nga autoriteti përkatës kombëtar rregullator dhe të publikohen në faqen e internetit të operatorit të sistemit të transmetimit. Tarifat e tilla do të rimbursohen të përdoruesit përkatës i rrjetit nëse testi ekonomik për të paktën një nivel oferte që përfshin kapacitetin rritës në pikën përkatëse të interkonjeksionit është pozitive.

12. Raporti i vlerësimit të kërkesës së tregut duhet të marrë parasysh të gjitha kriteret e mëposhtme:

a) nëse plani 10-vjeçar i zhvillimit të rrjetit, aty ku është e aplikueshme, identifikon hendekun fizik të kapaciteteve ku një rajon i veçantë nuk është i siguruar në një skenar të arsyeshëm të pikut dhe

kur ofrimi i kapacitetit rritës në pikën e interkonjeksionit në fjalë mund të mbyllë hendekun; ose një plan zhvillimor i rrjetit kombëtar identifikon një kërkesë konkrete dhe të qëndrueshme të transportit fizik;

b) nëse asnjë produkt vjetor i kapaciteteve standarde që lidh dy sisteme të hyrjes-daljes fqinje nuk është në dispozicion në ankandin vjetor të kapacitetit vjetor për vitin në të cilin kapaciteti rritës mund të ofrohet për herë të parë dhe në 3 vitet pasuese, sepse të gjitha kapacitetet janë kontraktuar;

c) nëse përdoruesit e rrjetit kanë paraqitur indikacione jo-detyruese të kërkesës që kërkojnë kapacitet rritës për një numër të qëndrueshëm vjetësh dhe të gjitha mjetet e tjera efikase ekonomike për të maksimizuar disponueshmërinë e kapacitetit ekzistues janë harxhuar.

13. Raporti i vlerësimit të kërkesës së tregut duhet të përfshijë të paktën sa më poshtë:

a) një konkluzion nëse do të iniciojë një projekt kapaciteti në rritje;

b) indikacionet agregate të kërkesave jo të detyrueshme të pranuar jo më vonë se 8 javë pas fillimit të ankandit vjetor të kapacitetit vjetor në vitin e publikimit të raportit përkatës të vlerësimit të kërkesës;

c) indikacionet e agreguara të kërkesës jo të detyrueshme të dorëzuara pas afatit të përmendur në paragrafin 6 gjatë procesit të mëparshëm të kapacitetit rritës në rast se këto indikacione të kërkesës nuk janë marrë në konsideratë për vlerësimin e kërkesës së mëparshme;

d) indikacionet e agreguara të kërkesave jo të detyrueshme të paraqitura në përputhje me paragrafin 7, kur operatorët e sistemit të transmetimit kanë vendosur të marrin në konsideratë ato në vlerësimin e vazhdueshëm të kërkesës së tregut;

e) një vlerësim të sasisë së pritshme, drejtimit dhe kohëzgjatjen e kërkesës për kapacitet në rritje në pikat e interkonjeksionit me çdo sistem të hyrjes-daljes fqinje ose interkonektive;

f) një përfundim nëse do të kryhen studime teknike për projektet e kapaciteteve në rritje, duke specifikuar për cilat pika të interkonjeksionit dhe për çfarë niveli të pritshëm të kërkesës;

g) afatet e përkohshme për projektin e kapacitetit rritës, studimet teknike dhe konsultimet e përmendura në nenin 27 (3);

h) një konkluzion mbi çfarë tarifash, nëse ka, do të futet, sipas paragrafit 10;

i) llojet dhe, kur është e mundur, madhësinë e agreguar të treguesve të kërkesës së kushtëzuar sipas paragrafit 9;

j) si operatorët e sistemit të transmetimit synojnë të aplikojnë nenin 11 (3) në lidhje me kufizimin e numrit të viteve që ofrohen në ankandet vjetore të kapacitetit vjetor gjatë procesit rritës.

14. Operatorët e sistemit të transmetimit dhe autoritetet relevante kombëtare rregullatore do të publikojnë pikat përkatëse të kontaktit për projektet e kapaciteteve në rritje të iniciuara në publikimin e raportit të vlerësimit të kërkesës së tregut dhe të përditësojnë këtë informacion në mënyrë të rregullt gjatë gjithë projektit.

Neni 27

Faza e projektimit

1. Një ditë pas publikimit të raportit të vlerësimit të kërkesës së tregut, faza e projektimit do të fillojë, nëse raporti i vlerësimit të kërkesës identifikon kërkesën për projekte në rritje të kapaciteteve.

2. Operatorët e sistemit të transmetimit që veprojnë në pikën përkatëse të interkonjeksionit duhet të kryejnë studime teknike për projektet e kapaciteteve në rritje me qëllim të projektimit të projektit të kapacitetit rritës dhe niveleve të ofertës së koordinuar bazuar në fizibilitetin teknik dhe raportet e vlerësimit të kërkesës së tregut.

3. Jo më vonë se 12 javë pas fillimit të fazës së projektimit, operatorët përkatës të sistemit të transmetimit do të kryejnë një konsultim të përbashkët publik mbi projekt propozimin në një ose më shumë gjuhë zyrtare të Palës Kontraktore dhe për aq sa është e mundur në gjuhën angleze për një minimum prej 1 muaj dhe jo më shumë se 2 muaj. Këta operatorë duhet të marrin të gjitha hapat e arsyeshëm për të siguruar koordinimin ndërkufitar. Konsultimi duhet të përfshijë të paktën elementët e mëposhtëm:

a) një përshkrim të projektit të kapacitetit rritës, duke përfshirë një vlerësim të kostos;

b) nivelet e ofertës për produktet e kapacitetit të lidhur në pikën e interkonjeksionit;

c) ku është e përshtatshme, bazuar në indikacionet e kërkesës së kushtëzuar të pranuar,

mekanizmi alternativ i propozuar nga operatorët e sistemit të transmetimit duke përfshirë arsyetimin e tij;

d) afatet e përkohshme të projektit të kapacitetit rritës;

e) rregullat dhe kushtet e përgjithshme që përdoruesit e rrjetit duhet të pranojnë për të marrë pjesë dhe të kenë akses në ofertimin e kapacitetit në fazën e alokimit të procesit të kapacitetit rritës, duke përfshirë çdo kolateral që do të ofrohet nga përdoruesit e rrjetit dhe si vonesat e mundshme në sigurimin e kapacitetit ose rast të prishjes së projektit trajtohen në mënyrë kontraktuale;

f) ku ndiqet një qasje e çmimeve fikse për projektin e kapacitetit rritës, elementet IND dhe RP përshkruar në nenin 24 (b) të rregullores (BE) 2017/460.

g) niveli i angazhimeve të përdoruesit, i shprehur si një vlerësim i faktorit f siç zbatohet në përputhje me nenin 23, i cili pas konsultimit me operatorët e sistemit të transmetimit, propozohet dhe miratohet më pas nga autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore;

h) çdo tregues shtesë të kërkesës të marrë në përputhje me nenin 26 (7);

i) nëse kapaciteti rritës ka të ngjarë të rezultojë në një rënie të qëndrueshme dhe të konsiderueshme të shfrytëzimit të infrastrukturës tjetër jo të amortizuar të gazit në sistemet e njëjta dhe të afërta hyrëse-dalëse ose përgjatë së njëjtës rrugë të transportit të gazit.

4. Në procesin e hartimit të niveleve të ofertës së koordinuar, operatorët e sistemit të transmetimit bashkëpunojnë ngushtë me autoritetet rregullatore kombëtare të përfshira dhe koordinojnë kufijtë në mënyrë që të mundësojnë oferta të kapacitetit rritës si produkte të lidhura (*bundled*). Propozimi i projektit dhe dizenjimi i niveleve të ofertës së koordinuar duhet të marrin parasysh rezultatet e konsultimit të parashikuara në paragrafin 3.

Neni 28

Miratimi dhe publikimi

1. Pas konsultimit dhe finalizimit të fazës së projektimit për një projekt të kapaciteteve në rritje në përputhje me nenin 27, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të dorëzojnë projekt propozimin për një projekt të kapacitetit rritës tek autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore për

miratimet e koordinuara. Propozimi i projektit gjithashtu do të publikohet nga operatorët e sistemit të transmetimit të përfshirë në një ose më shumë gjuhë zyrtare të Palës Kontraktore dhe mundësisht në gjuhën angleze dhe duhet të përfshijë së paku informacionin e mëposhtëm:

a) të gjitha nivelet e ofertës, duke reflektuar gamën e kërkesës së pritur për kapacitet në rritje në pikat përkatëse të interkonjeksionit si rezultat i proceseve të parashikuara në paragrafin 3 të nenit 27 dhe nenit 26;

b) rregullat dhe kushtet e përgjithshme që një përdorues i rrjetit duhet të pranojë për të marrë pjesë dhe të ketë akses në kapacitet në fazën e ndarjes së kapacitetit procesin e kapacitetit rritës, duke përfshirë çdo kolateral që do të ofrohet nga përdoruesit e rrjetit dhe si vonesat e mundshme në sigurimin e kapacitetit ose ngjarja e ndërprerjes të projektit trajtohen me kontratë;

c) afatet kohore të projektit të kapacitetit rritës, përfshirë çdo ndryshim që nga konsultimi i përshkruar në paragrafin 3 të nenit 27 dhe masat për të parandaluar vonesat dhe minimizuar ndikimin e vonesave;

d) parametrat e përcaktuar në nenin 22 (1);

e) nëse mund të kërkohej një afat kohor jashtëzakonisht i zgjatur për kapacitetin kontraktues për një periudhë shtesë deri në 5 vjet përtej ndarjes deri në 15 vjet pas fillimit të përdorimit operacional, në përputhje me nenin 30;

f) ku është e aplikueshme, mekanizmin e propozuar alternativ të alokimit duke përfshirë një arsyetim të tij në pajtim me nenin 30 (2), si dhe kushtet e miratuara nga operatori i sistemit të transmetimit për fazën detyruese në pajtim me nenin 30 (3);

g) ku ndjek një qasje të çmimit fiks për projektin e kapacitetit rritës, elementet e përshkruara në nenin 24 (b) të rregullores (BE) 2017/460.

2. Brenda 6 muajve nga marrja e propozimit të plotë të projektit nga autoritetet relevante rregullatore, autoritetet kombëtare rregullatore do të botojnë vendimet e koordinuara mbi propozimin e projektit të përcaktuar në paragrafin 1 në një ose më shumë gjuhë zyrtare të Palës Kontraktore dhe mundësisht në anglisht. Vendimet duhet të përfshijnë arsyeime. Autoritetet kombëtare rregullatore do të informojnë njëra-tjetrën për pranimin e propozimit të projektit dhe

plotësimin e tij me qëllim të përcaktimit të fillimit të periudhës 6 mujore.

Gjatë përgatitjes së vendimit të autoritetit rregullator kombëtar, çdo autoritet kombëtar rregullator do të marrë parasysh pikëpamjet e autoriteteve të tjera rregullatore kombëtare të përfshira. Në çdo rast, autoritetet kombëtare rregullatore do të marrin parasysh çdo efekt dëmtes mbi konkurrencën ose funksionimin efektiv të tregut të brendshëm të gazit që shoqërohet me projektet e kapaciteteve shtesë në fjalë.

Nëse një autoritet kombëtar rregullator kundërshton propozimin e projektit të paraqitur, ai duhet të informojë autoritetet e tjera rregullatore kombëtare të përfshira sa më shpejt që të jetë e mundur. Në një situatë të tillë, të gjitha autoritetet kombëtare rregullatore të përfshira do të ndërmarrin të gjitha hapat e arsyeshëm për të punuar së bashku dhe për të arritur një marrëveshje të përbashkët.

Kur autoritetet rregullatore kombëtare relevante nuk mund të arrijnë një marrëveshje mbi mekanizmin e propozuar alternativ të alokimit brenda periudhës 6 mujore të përmendur në nënparagrafin e parë, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të vendosë mbi mekanizmin alternativ të alokimit që do të zbatohet, duke ndjekur procesin e përcaktuar në neni 6 (2a) të kësaj rregulloreje.

3. Me publikimin e vendimeve të autoriteteve rregullatore kombëtare në përputhje me paragrafin 2 dhe jo më vonë se dy muaj përpara ofertës së kapacitetit rritës në ankandin vjetor të kapacitetit vjetor, operatorët e sistemit të transmetimit publikojnë së bashku një njoftim në një ose më shumë gjuhë zyrtare të Palës Kontraktore dhe mundësisht në gjuhën angleze duke përfshirë informacionin e mëposhtëm minimal:

a) informacioni i përcaktuar në paragrafin 1 të miratuar nga autoritetet rregullatore kombëtare;

b) një format i kontratës në lidhje me kapacitetin e ofruar.

Neni 29

Hedhja në ankand i kapacitetit rritës

1. Në varësi të përfundimit të hapave të parashikuara në nenin 27, operatorët e përfshirë të sistemit të transmetimit duhet të ofrojnë kapacitetin

rritës së bashku me kapacitetin përkatës në dispozicion në ankandin vjetor të kapacitetit, si produkte standarde të lidhura në ankandet e çmimit në rritje sipas nenit 17 si standard dhe në përputhje me nenin 8 (8) dhe (9) dhe nenin 19.

2. Ankandet për nivelet përkatëse të ofertave kryhen paralelisht dhe në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra në përputhje me nenin 17 dhe në pajtim me nenin 8 (2). Vetëm nivelet e ofertës së koordinuar do të hidhen në ankand.

3. Për të minimizuar primin potencial të ankandit dhe për të arritur një rezultat pozitiv të testit ekonomik për nivelin më të lartë të mundshëm të ofertës, një ankand i ri mund të fillohet një herë dhe vetëm nëse:

a) ka pasur të paktën dy nivele të ofertave të vendosura nga operatorët e sistemit të transmetimit para fillimit të ankandeve të përshkruara në paragrafin 2; dhe

b) të paktën një nivel i ofertës ishte i pasuksesshëm dhe rezultoi në një test ekonomik negativ; dhe

c) niveli tjetër i ofertës më të vogël i ofertës më të ulët të pasuksesshme rezulton në një test pozitiv ekonomik dhe u ekuilibrua me një prim ankand për të paktën një produkt të kapacitetit standard vjetor.

Nëse këto kushte janë plotësuar, ankandi i ri mund të iniciohet për nivelin më të ulët të ofertës së pasuksesshme të referuar në pikën (b).

4. Nëse ankandi i ri nuk rezulton me një rezultat pozitiv të testit ekonomik, rezultatet e alokimit të ankandit original të përmendur në pikën (c) do të mbizotërojnë në përputhje me nenin 17 (20) dhe (21).

Neni 30

Parimet për mekanizmat e alternative të alokimit

1. Një mekanizëm alternativ i alokimit mbulon një maksimum prej 15 vjetësh pas fillimit të përdorimit operacional. Nëse testi ekonomik nuk mund të miratohet në bazë të rezervimeve prej 15 vjetësh, autoritetet kombëtare rregullatore mund të zgjasin në mënyrë të veçantë kohëzgjatjen deri në 5 vjet shtesë.

2. Mund të përdoret një mekanizëm alternativ i alokimit të kapaciteteve, në varësi të miratimit të autoriteteve kombëtare rregullatore, kur është e arsyeshme të përfundohet nga vlerësimi i kërkesës

së tregut në pajtim me nenin 26 ose konsultimi i përcaktuar në nenin 27 (3), që ankandi i çmimit në rritje nuk është i përshtatshëm dhe se projekti i kapacitetit rritës plotëson të dyja këto kushte:

a) përfshin më shumë se dy sisteme hyrësdalëse dhe kërkohet oferta përgjatë disa pikave të interkonjeksionit gjatë procedurës së alokimit;

b) kërkohen oferta me kohëzgjatje më shumë se një vit;

3. Në një mekanizëm alternativ të alokimit përdoruesit e rrjetit mund të paraqesin oferta të detyrueshme të kushtëzuara për kapacitetin kontraktues, subjekt i një ose më shumë kushteve të mëposhtme të përcaktuara nga operatorët e sistemit të transmetimit në propozimin e miratuar të projektit, në përputhje me nenin 28 (1):

a) angazhimet që lidhin ose përjashtojnë angazhimet në pikat e tjera të interkonjeksionit;

b) angazhimet në një numër të produkteve të ndryshme vjetore të kapacitetit standard në një pikë interkonjeksioni;

c) angazhimet e kushtëzuara me alokimin e një sasi të caktuar ose minimale të kapacitetit.

4. Mekanizmi alternativ i alokimit i nënshtrohet miratimit nga autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore sipas nenit 28 (2). Mekanizmi duhet të jetë transparent dhe jo-diskriminues, por mund të lejojë përcaktimin e prioritetit të kohëzgjatjes së rezervimit ose ofertat për sasi më të larta të kapacitetit për një produkt vjetor të kapacitetit standard.

5. Nëse afatet e rezervimit ose të ofertave për sasi më të larta të kapacitetit janë prioritet, autoritetet kombëtare rregullatore vendosin të lënë mënjane një shumë prej të paktën 10% dhe deri në 20% të kapacitetit teknik në secilën pikë të interkonjeksionit, kur zbaton nenin 8 (8). Kapaciteti i caktuar në këtë mënyrë do të ofrohet në përputhje me nenin 8 (7).

Neni 31

Rregullimet tranzitore

Në rastin e projekteve të kapaciteteve në rritje të iniciuara përpara skadimit të afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje, do të zbatohen nenet 26 deri në 30, përveç nëse projekteve të tilla janë dhënë miratimet e aplikueshme për alokimin e kapaciteteve nga autoritetet përkatëse kombëtare

rregullatore para [4 muaj pas skadimit e afatit për transpozim].

KREU VI KAPACITETI I NDËRPRERË

Neni 32

Alokimi i shërbimeve të ndërprera

1. Që nga [9 muaj pas mbarimit të afatit të transpozimit], operatorët e sistemit të transmetimit mund të ofrojnë vetëm produkte të kapacitetit standard për kapacitete të ndërprere me një kohëzgjatje më të gjatë se një ditë nëse produkti i kapacitetit të standardit mujor, tremujor ose vjetor për kapacitetin e garantuar është shitur në një çmim ankandi, ishte ezauruar ose nuk ishte ofruar.

2. Operatorët e sistemit të transmetimit do të ofrojnë një produkt të kapacitetit ditor për kapacitetin e ndërprere në të dyja drejtimet në pikat e interkonjeksionit ku produkti përkatës i kapacitetit standard për kapacitetin e garantuar ishte ezauruar ditën në avancë ose nuk ishte ofruar. Në pikat e interkonjeksionit me një drejtim ku kapaciteti i garantuar ofrohet vetëm në një drejtim, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të ofrojnë së paku një produkt ditor për kapacitetin e ndërprerë në drejtimin tjetër.

3. Nëse ofrohet kapaciteti i ndërprere, ai nuk do të cenojë sasinë e kapacitetit të garantuar në ofertë. Operatorët e sistemit të transmetimit nuk do të lënë mënjane kapacitetet që mund të ofrohen si kapacitet i garantuar për ta ofruar atë si kapacitet të ndërprerë.

4. Në masën që ofrohen produkte të kapacitetit të ndërprere, përveç produkteve ditore, të njëjtat produkte të kapacitetit standard për kapacitetin e garantuar do të aplikohen gjithashtu për kapacitetin e ndërprerë, në lidhje me kohëzgjatjen e produkteve.

5. Në masën që ofrohet kapaciteti i ndërprerë, ai do të ndahet nëpërmjet një procesi ankandi me përjashtim të kapacitetit të ndërprerë brenda ditës.

6. Kapaciteti i ndërprere brenda ditës do të ndahet me anë të një procedure mbi-nominim.

7. Kapaciteti i ndërprere brenda ditës alokohet vetëm kur kapaciteti i garantuar, qoftë kapacitet teknik ose kapacitet shtesë, është shitur.

8. Kur ankandet për çdo produkt të ndërprerë më të gjatë se brenda ditës, operatorët e sistemit të transmetimit, nëse njihen, publikojnë sasitë e

kapacitetit të ndërprere që ofrohet përpara fillimit të procesit të ankandit.

9. Nëse ofrohet, kapaciteti i ndërprere do të ndahet me anë të një ankandi të veçantë pasi të jetë alokuar kapaciteti i garantuar me kohëzgjatje të barabartë, por para se të fillojë ankandi i kapacitetit të garantuar me një kohëzgjatje më të shkurtër, me përjashtim të kapacitetit të ndërprerë brenda ditës.

10. Nëse ofrohen, ankandet e kapacitetit të ndërprere duhet të kryhen në përputhje me parimet e njëjta të projektimit dhe afatet kohore që aplikohen për kapacitetin e garantuar. Datat e sakta të ankandit që do të përdoren për ankandet e kapacitetit të ndërprere duhet të detajohen brenda kalendarit të ankandit me përjashtim të kapacitetit të ndërprerë brenda ditës. Për çdo vit vjetor, të gjitha ankandet tremujore vjetore dhe gjithsej të linjës mujore të kapacitetit, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të njoftojnë përdoruesit e rrjetit për sasinë e kapacitetit të ndërprerë që do të ofrohet një javë para fillimit të ankandit. Kur ankandi i kapacitetit të garantuar nuk është mbyllur në ditën e planifikuar të fillimit për ankandet e kapacitetit të ndërprerë, ankandet e kapacitetit të ndërprerë duhet të çelen jo më vonë se ditën tjetër të punës pas mbylljes së ankandeve përkatëse të kapacitetit të garantuar. Në raste të tilla, çdo ndryshim në shumat e ofruara do të njoftohet së paku 12 orë para fillimit të ankandit përkatës të kapacitetit të ndërprere.

Neni 33

Kohët minimale të ndërprerjeve

1. Kapacitetet e ndërprera do të kenë afat minimale të ndërprerjeve, të cilat do të vendosen bashkërisht nga operatorët e sistemit të transmetimit fqinje.

2. Kohëzgjatja minimale e ndërprerjes për një orë të caktuar të gazit duhet të jetë 45 minuta pas fillimit të ciklit të rinominimit për atë orë të gazit. Kur dy operatorët e sistemit të transmetimit dëshirojnë të shkurtojnë kohën e kalimit për ndërprerje, çdo marrëveshje e lidhur ndërmjet operatorëve të sistemit të transmetimit i nënshtrohet miratimit të autoritetit kombëtar kompetent rregullator.

Neni 34

Koordinimi i procesit të ndërprerjes

Operatori i sistemit të transmetimit që fillon ndërprerjen, duhet të njoftojë operatorin përkatës të sistemit të transmetimit. Operatorët e sistemit të transmetimit fqinje duhet të njoftojnë përdoruesit e rrjetit të tyre përkatës sa më shpejt që të jetë e mundur, por duke pasur parasysh besueshmërinë e informacionit.

Neni 35

Sekuenca e përcaktuar e ndërprerjeve

1. Urdhri në të cilin do të kryhen ndërprerjet, nëse shuma e nominimeve tejkalon sasinë e gazit që mund të rrjedhë në një pikë të caktuar interkonjeksioni, do të përcaktohet në bazë të vulës kohore kontraktuale të kontratave respektive të transportit në bazë të ndërprerjes. Në rast të një ndërprerje, kontrata e transportit që hyn në fuqi më herët do të prevalojë mbi kontratën e transportit që hyn në fuqi më vonë.

2. Nëse, pas zbatimit të procedurës të parashikuar në paragrafin 1, dy ose më shumë nominimet të cilat janë renditur në të njëjtin pozicion brenda urdhrit të ndërprerjes dhe operatori i sistemit të transmetimit nuk i ndërpret të gjitha ato, zbatohet një reduktim proporcional i këtyre nominimeve specifike.

3. Për të akomoduar dallimet ndërmjet shërbimeve të ndryshme të kapacitetit të ndërprerjes brenda Komunitetit të Energjisë, operatorët e sistemit të transmetimit fqinje duhet të zbatojnë dhe bashkërendojnë procedurat e përbashkëta të parashikuara në këtë nen në një pikë interkonjeksioni me bazë pikat e interkonjeksionit.

Neni 36

Arsyet për ndërprerje

Operatorët e sistemit të transmetimit duhet të përfshijnë arsyet e ndërprerjeve qoftë drejtpërdrejt në kontratat e tyre të ndërprerjes së transportit ose në termat dhe kushtet e përgjithshme që rregullojnë këto kontrata. Arsyet për ndërprerje mund të përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në cilësinë e gazit, presionin, temperaturën, modelet e rrjedhjes, përdorimin e kontratave të garantuara, mirëmbajtjen, kufizimet në *upstream* apo *downstream*, detyrimet e shërbimit publik dhe menaxhimin e

kapaciteteve që rrjedhin nga procedurat e menaxhimit të konxhestionit.

KREU VII

**PLATFORMA E REZERVIMIT
TË KAPACITETEVE**

Neni 37

Platforma për rezervimin e kapaciteteve

1. Operatorët e sistemit të transmetimit do zbatojnë këtë rregullore duke ofruar kapacitete me anë të një numri të kufizuar të platformave të përbashkëta të rezervimit *online*. Operatorët e sistemit të transmetimit mund të përdorin platforma të tilla vetë ose nëpërmjet një pale të dakorduar që, kur është e nevojshme, vepron në emër të tyre drejt përdoruesve të rrjetit.

2. Platforma e përbashkët e rezervimit duhet të zbatojë rregullat e mëposhtme:

a) do të zbatohen rregullat dhe procedurat për ofertën dhe alokimin e të gjithë kapaciteteve në përputhje me kreun III;

b) do të ketë prioritet krijimi i një procesi për të ofruar kapacitet të lidhur në mënyrë të garantuar në përputhje me kreun IV;

c) do të sigurohen funksionalitetet për përdoruesit e rrjetit për të ofruar dhe marrë kapacitete sekondare;

d) Për shfrytëzimin e shërbimeve të përdoruesve të rrjetit të platformave të rezervimit, përdoruesit duhet të aderojnë në dhe të jenë në përputhje me të gjitha kërkesat e aplikueshme ligjore dhe kontraktuale, të cilat u mundësojnë atyre të kontabilizojnë dhe shfrytëzojnë kapacitetin në rrjetin përkatës të operatorëve të sistemit të transmetimit sipas kontratës së transportit;

e) kapaciteti në çdo pikë interkonjeksioni ose pikë virtuale interkonektive do të ofrohet në jo më shumë se një platformë rezervimi, por një operator i sistemit të transmetimit mund të ofrojë kapacitete në pikat e interkonjeksionit të ndryshëm ose virtual të interkonjeksionit përmes platformave të ndryshme të rezervimit.

3. Brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi i afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje, të gjithë operatorët e sistemit të transmetimit duhet të arrijnë një marrëveshje kontraktuale për të përdorur një platformë të vetme rezervimi për të ofruar kapacitet në të dyja anët e pikave përkatëse të interkonjeksionit ose pikave virtuale të

interkonjeksionit. Nëse nuk arrihet marrëveshje nga operatorët e sistemit të transmetimit brenda asaj periudhe, çështja i referohet menjëherë operatorëve të sistemit të transmetimit tek autoritetet përkatëse kombëtare rregullatore. Autoritetet kombëtare rregullatore më pas, brenda një afati 6-muajor nga data e kërkesës, së bashku zgjedhin platformën e vetme të rezervimit për një periudhë jo më të gjatë se 3 vjet. Nëse autoritetet rregullatore kombëtare nuk janë në gjendje të zgjedhin së bashku një platformë të vetme rezervimi brenda 6 muajve nga data e referimit, zbatohet neni 2(a) i kësaj rregulloreje. Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të vendosë për platformën e rezervimit për t'u përdorur, për një periudhë jo më të gjatë se 3 vjet, në pikën specifike të interkonjeksionit ose pikën virtuale të interkonjeksionit.

4. Në rast se përzgjedhja e platformës së rezervimit në një pikë interkonjeksioni ose pikë virtuale interkonjeksioni është bërë nga autoritetet kombëtare rregullatore ose nga Bordi Rregullativ i Komunitetit të Energjisë, operatorët e sistemit të transmetimit duhet të arrijnë një marrëveshje kontraktuale mbi përdorimin e një platforme rezervimi jo më vonë se periudha e përmendur në fjalinë e fundit të paragrafit 3, për të cilën përzgjedhja është bërë nga autoritetet kombëtare rregullatore ose Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë. Nëse nuk arrihet një marrëveshje kontraktuale, procedura e paraqitur në paragrafin 3 do të rifillojë.

5. Krijimi i një platforme ose i një numri të kufizuar të platformave të përbashkëta rezervimi do të lehtësojë dhe thjeshtëzojë rezervimin e kapaciteteve në pikat e interkonjeksionit në Komunitetin e Energjisë për benefitet e përdoruesve të rrjetit.

6. Për rritjen e kapacitetit teknik, rezultatet e alokimit do të publikohen në platformën e rezervimit e cila përdoret për ankandin e kapacitetit ekzistues dhe për kapacitetin e ri të krijuar aty ku aktualisht nuk ekziston, në një platformë të përbashkët të rezervimit të dakorduar nga operatorët përkatës të sistemit të transmetimit.

KREU VIII

DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 38

Monitorimi i zbatimit

Në kontekst të zbatimit të përgjegjësiave të monitorimit të zbatimit, Sekretariati do të monitorojë dhe analizojë se si operatorët e sistemit të transmetimit kanë zbatuar këtë rregullore 2. Operatorët e sistemit të transmetimit duhet t'i dorëzojnë Sekretariatit të gjitha informacionet e kërkuara nga Sekretariati për të përmbushur detyrimet e tij sipas paragrafit 1, jo më vonë se [9 muaj] pas skadimit të afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje 3. Konfidencialiteti i informacionit komercialisht të ndjeshëm ruhet nga Sekretariati 4. Jo më vonë se dy vjet pas skadimit të afatit për transpozimin e kësaj rregulloreje, Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të raportojë mbi kushtet e parashikuara në kontratat për produkte të kapacitetit standard për kapacitetin e garantuar, duke pasur parasysh efektet e tyre në përdorimin efikas të rrjetit dhe integrimin e tregjeve të gazit të Komunitetit të Energjisë. Bordi Rregullator i Komunitetit të Energjisë do të mbështetet në vlerësimin e tij nga autoritetet kombëtare rregullatore dhe operatorët e sistemit të transmetimit.

[Për vendim nga GPNL]

1. Deri në [9] muaj nga data e miratimit, çdo Palë Kontraktore do të transpozojë rregulloren (BE) nr. 2017/460, të përshtatur me këtë vendim.

2. Ky vendim do të bëhet i detyrueshëm për të gjithë pjesëmarrësit e tregut. Transpozimi do të bëhet pa ndryshime në strukturën e tekstit të rregullores (EU) nr. 2017/460 përveç përkthimit dhe përshtatjes të bërë sipas këtij vendimi..

3. Pa paragykim të nenit 11(4), 19(9), 26(1), 31, 32 dhe 37(3) çdo Palë Kontraktore do të zbatojë rregulloren (EU) nr. 2017/460, siç është përshtatur me këtë vendim, deri në [15] muaj nga data e miratimit.

4. Çdo Palë Kontraktore do të njoftojë Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë për transpozimin e plotësuar brenda dy javësh pas miratimit të këtyre masave.

5. Në transpozimin e këtij vendimi, Palët Kontraktore do t'i kryejnë autoritetet rregullatore kombëtare monitorimin dhe zbatimin e pajtueshmërisë me këtë vendim.

II

(Non-legislative acts)

REGULATIONS

COMMISSION REGULATION (EU) 2017/459

of 16 March 2017

**establishing a network code on capacity allocation mechanisms in gas transmission systems and
repealing Regulation (EU) No 984/2013***(Text with EEA relevance)*

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 ⁽¹⁾, and in particular Article 6(11) and 7(3) thereof,

Whereas:

- (1) Regulation (EC) No 715/2009 sets non-discriminatory rules for access conditions to natural gas transmission systems with a view to ensuring the proper functioning of the internal market in gas.
- (2) Duplication of gas transmission systems is in most cases neither economic nor efficient. Competition in natural gas markets therefore requires a transparent and non-discriminatory access to gas infrastructure for all network users. However, in large parts of the Union the lack of equal and transparent access to transmission capacity remains a major obstacle for achieving effective competition on the wholesale market. Furthermore, the fact that national rules differ from one Member State to another hampers the creation of a well-functioning internal market for gas.
- (3) Inefficient use of and limited access to the Union's high-pressure gas pipelines lead to suboptimal market conditions. A more transparent, efficient and non-discriminatory system of allocation of scarce transmission capacities needs to be implemented for the Union's gas transmission systems, so that cross-border competition can further develop and market integration can progress. Developing such rules has been consistently supported by stakeholders.
- (4) Bringing about effective competition between suppliers from inside and outside the Union requires that they are able to flexibly use the existing transmission systems to ship their gas according to price signals. Only a well-functioning network of interconnected transmission grids, offering equal access conditions to all, allows gas to flow freely across the Union. That in turn attracts more suppliers, increasing liquidity at the trading hubs and contributing to efficient price discovery mechanisms and consequently fair gas prices that are based on the principle of demand and supply.
- (5) Commission Regulation (EU) No 984/2013 ⁽²⁾ establishing a network code on capacity allocation mechanism in gas transmission systems aimed to achieve the necessary degree of harmonisation across the Union. The effective implementation of that Regulation furthermore relied on the introduction of tariff systems which are consistent with the capacity allocation mechanisms proposed in this Regulation, to ensure the implementation without detrimental effect on the revenues and cash flow positions of transmission system operators.

⁽¹⁾ OJ L 211, 14.8.2009, p. 36.⁽²⁾ Commission Regulation (EC) No 984/2013 of 14 October 2013 establishing a Network Code on Capacity Allocation Mechanisms in Gas Transmission Systems and supplementing Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council (OJ L 273, 15.10.2013, p. 5).

- (6) This Regulation has wider scope than Regulation (EU) No 984/2013 principally in terms of the rules for the offer of incremental capacity and clarifies certain provisions related to the definition and offer of firm and interruptible capacities and to improving the alignment of contractual terms and conditions of respective transmission system operators for the offer of bundled capacity. Provisions in this Regulation relative to the coordination of maintenance and the standardisation of communication should be interpreted in the context of Commission Regulation (EU) 2015/703 ⁽¹⁾.
- (7) In order to allow network users to benefit from capacity allocation mechanisms harmonised to the widest extent in an integrated market, this Regulation should apply to non-exempted capacities in major new infrastructures which have received an exemption from Article 32 of Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council ⁽²⁾, to the extent the application of this Regulation does not undermine such an exemption and taking into account the specific nature of interconnectors when bundling capacity.
- (8) This Regulation should be without prejudice to application of Union and national competition rules, in particular the prohibitions of restrictive agreements (Article 101 of the Treaty on the Functioning of the European Union) and of abuse of a dominant position (Article 102 of the Treaty on the Functioning of the European Union). The capacity allocation mechanisms put in place should be designed in such a way as to avoid foreclosure of downstream supply markets.
- (9) In order to ensure that the offer of firm capacity is maximised by transmission system operators, a hierarchy of products should be observed by which yearly, quarterly and monthly interruptible capacity is only offered if firm capacity is not available.
- (10) Where the respective terms and conditions applicable to the offer of bundled capacity products by transmission system operators on two sides of an interconnection point differ substantially, the value and usefulness for network users of booking bundled capacity may be limited. A process should therefore be launched, guided by the Agency for the Cooperation of Energy Regulators ('the Agency') and the European Network of Transmission System Operators for Gas ('ENTSOG'), by which such terms and conditions of transmission system operators across the Union for bundled capacity products should be assessed and aligned to the extent possible, with a view to creating a common template of terms and conditions.
- (11) A streamlined and harmonised Union-wide process for the offer of incremental capacity is necessary to react to possible market demand for such capacity. Such a process should consist of regular demand assessments followed by a structured phase of design and allocation, based on effective cooperation between transmission system operators and national regulatory authorities across Union borders. Any investment decision to be taken further to the assessment of market demand for capacity should be subject to an economic test to determine the economic viability. This economic test should in turn ensure that network users demanding capacity assume the corresponding risks associated with their demand to avoid captive customers from being exposed to the risk of such investments.
- (12) Capacity allocation in the context of standard incremental projects should be undertaken in the form of the standard auction allocation process in order to guarantee the highest level of transparency and non-discrimination. In the case of large and complex projects affecting several Member States, transmission system operators should however be allowed to use alternative allocation mechanisms. Those mechanisms should provide the necessary flexibility to enable the investment in case there is genuine market demand, but they should still be aligned across borders. In case an alternative allocation mechanism is allowed, market foreclosure must be prevented by requiring a higher quota of capacity to be set aside for short-term bookings.
- (13) In implementing complex entry-exit regimes, particularly with physical gas flows — destined for other markets — across those zones, transmission system operators have implemented and national regulatory authorities have approved different contractual approaches to firm capacity products the effect of which should be assessed in an Union-wide context.

⁽¹⁾ Commission Regulation (EU) 2015/703 of 30 April 2015 establishing a network code on interoperability and data exchange rules (OJ L 113, 1.5.2015, p. 13).

⁽²⁾ Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (OJ L 211, 14.8.2009, p. 94).

- (14) National regulatory authorities and transmission system operators should have regard to best practices and endeavours to harmonise processes for the implementation of this Regulation. Acting in accordance with Article 7 of Regulation (EC) No 713/2009 of the European Parliament and of the Council ⁽¹⁾, the Agency and the national regulatory authorities should ensure that capacity allocation mechanisms are implemented at the applicable interconnection points across the Union in the most effective way.
- (15) The measures provided for in this Regulation are in accordance with the opinion of the Committee established pursuant to Article 51 of Directive 2009/73/EC,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

CHAPTER I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Subject matter

This Regulation establishes a network code setting up capacity allocation mechanisms in gas transmission systems for existing and incremental capacity. This Regulation shall set out how adjacent transmission system operators cooperate in order to facilitate capacity sales, having regard to general commercial as well as technical rules related to capacity allocation mechanisms.

Article 2

Scope

1. This Regulation shall apply to interconnection points. It may also apply to entry points from and exit points to third countries, subject to the decision of the relevant national regulatory authority. This Regulation shall not apply to exit points to end consumers and distribution networks, entry points from 'liquefied natural gas' (LNG) terminals and production facilities, and entry points from or exit points to storage facilities.
2. The standardised capacity allocation mechanisms set up in accordance with this Regulation shall include an auction procedure for relevant interconnection points within the Union and the standard capacity products to be offered and allocated. Where incremental capacity is offered, alternative allocation mechanisms may also be used, subject to the conditions set out in Article 30(2).
3. This Regulation shall apply to all technical and interruptible capacity at interconnection points as well as to additional capacity in the meaning of point 2.2.1 of Annex I of Regulation (EC) No 715/2009 and to incremental capacity. This Regulation shall not apply to interconnection points between Member States where one of these Member States holds a derogation on the basis of Article 49 of Directive 2009/73/EC.
4. Where an alternative capacity allocation mechanism according to Article 30 is applied, Article 8(1) to (7), Articles 11 to 18, Article 19(2) and Article 37 shall not be applicable to the offer levels, unless decided otherwise by the relevant national regulatory authorities.
5. Where implicit capacity allocation methods are applied, national regulatory authorities may decide not to apply Articles 8 to 37.
6. In order to prevent foreclosure of downstream supply markets, national regulatory authorities may, after consulting network users, decide to take proportionate measures to limit up-front bidding for capacity by any single network user at interconnection points within a Member State.

⁽¹⁾ Regulation (EC) No 713/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 establishing an Agency for the Cooperation of Energy Regulators (OJ L 211, 14.8.2009, p. 1).

Article 3

Definitions

For the purposes of this Regulation, the definitions in Article 2 of Regulation (EC) No 715/2009, Article 3 of Commission Regulation (EU) 2017/460 ⁽¹⁾ and Article 2 Directive 2009/73/EC shall apply. In addition, the following definitions shall apply:

1. 'incremental capacity' means a possible future increase via market-based procedures in technical capacity or possible new capacity created where none currently exists that may be offered based on investment in physical infrastructure or long-term capacity optimisation and subsequently allocated subject to the positive outcome of an economic test, in the following cases:
 - (a) at existing interconnection points;
 - (b) by establishing a new interconnection point or points;
 - (c) as physical reverse flow capacity at an interconnection point or points, which has not been offered before;
2. 'interconnection point' means a physical or virtual point connecting adjacent entry-exit systems or connecting an entry-exit system with an interconnector, in so far as these points are subject to booking procedures by network users;
3. 'alternative allocation mechanism' means an allocation mechanism for offer level or incremental capacity designed on a case-by-case basis by the transmission system operators, and approved by the national regulatory authorities, to accommodate conditional demand requests;
4. 'standard capacity product' means a certain amount of transport capacity over a given period of time, at a specified interconnection point;
5. 'offer level' means the sum of the available capacity and the respective level of incremental capacity offered for each of the yearly standard capacity products at an interconnection point;
6. 'implicit allocation method' means a capacity allocation method where, possibly by means of an auction, both transmission capacity and a corresponding quantity of gas are allocated at the same time;
7. 'bidding round' means the period of time during which network users can submit, amend and withdraw bids;
8. 'large price step' means a fixed or variable amount that is defined per interconnection point and standard capacity product;
9. 'incremental capacity project' means a project to increase the amount of technical capacity at an existing interconnection point or to establish a new interconnection point based on capacity allocation in the preceding incremental capacity process;
10. 'economic test' means a test applied to assess the economic viability of incremental capacity projects;
11. 'incremental capacity process' means a process to assess the market demand for incremental capacity that includes a non-binding phase, in which network users express and quantify their demand for incremental capacity, and a binding phase, in which binding commitments for contracting capacity are requested from network users by one or more transmission system operators;
12. 'bundled capacity' means a standard capacity product offered on a firm basis which consists of corresponding entry and exit capacity at both sides of every interconnection point;
13. 'interconnection agreement' means an agreement entered into by adjacent transmission system operators, whose systems are connected at a particular interconnection point, which specifies terms and conditions, operating procedures and provisions, in respect of delivery and/or withdrawal of gas at the interconnection point with the purpose of facilitating efficient interoperability of the interconnected transmission networks, as set out in Chapter II of Regulation (EU) 2015/703;

⁽¹⁾ Commission Regulation (EU) 2017/460 of 16 March 2017 establishing a network code on harmonised transmission tariff structures for gas (see page 29 of this Official Journal).

14. 'competing capacities' means capacities for which the available capacity at one point of the network cannot be allocated without fully or partly reducing the available capacity at another point of the network;
15. 'auction calendar' means a table displaying information relating to specific auctions which is published by ENTSOG by January of every calendar year for auctions taking place during the period of March until February of the following calendar year and consisting of all relevant timings for auctions, including starting dates and standard capacity products to which they apply;
16. 'gas day' means the period from 5.00 to 5.00 UTC the following day for winter time and from 4.00 to 4.00 UTC the following day when daylight saving is applied;
17. 'within-day capacity' means capacity offered and allocated after the closure of the day-ahead capacity auctions with respect to that day;
18. 'ascending clock auction' means an auction in which a network user places requested quantities against defined price steps, which are announced sequentially;
19. 'uniform-price auction' means an auction in which the network user in a single bidding round bids price as well as quantity and all network users, who are successful in gaining capacity, pay the price of the lowest successful bid;
20. 'reserve price' means the eligible floor price in the auction;
21. 'small price step' means a fixed or variable amount that is defined per interconnection point and standard capacity product which is smaller than the large price step;
22. 'first-time undersell' means an occurrence where the aggregate demand across all network users is less than the capacity offered at the end of the second bidding round or a subsequent bidding round;
23. 'virtual interconnection point' means two or more interconnection points which connect the same two adjacent entry-exit systems, integrated together for the purposes of providing a single capacity service;
24. 'f-factor' means the share of the present value of the estimated increase in the allowed or target revenue of the transmission system operator associated with the incremental capacity included in the respective offer level as set out in Article 22(1)(b) to be covered by the present value of binding commitments of network users for contracting capacity calculated as set out in Article 22(1)(a);
25. 'over-nomination' means the entitlement of network users who fulfil minimum requirements for submitting nominations to request interruptible capacity at any time within-day by submitting a nomination which increases the total of their nominations to a level higher than their contracted capacity.

CHAPTER II

PRINCIPLES OF COOPERATION

Article 4

Coordination of maintenance

Where maintenance of a pipeline or part of a transmission network has an impact on the amount of transmission capacity which can be offered at interconnection points, the transmission system operator(s) shall fully cooperate with their adjacent transmission system operator(s) regarding their respective maintenance plans in order to minimise the impact on potential gas flows and capacity at an interconnection point.

Article 5

Standardisation of communication

1. Transmission system operators shall coordinate the implementation of standard communication procedures, coordinated information systems and compatible electronic on-line communications, such as shared data exchange formats and protocols, as well as agree principles as to how this data is treated.
2. Standard communication procedures shall include, in particular, those relating to network users' access to the transmission system operators' auction system or a relevant booking platform and the review of auction information provided. The timing and content of the data to be exchanged shall be compliant with the provisions set out in Chapter III.

3. The standard communication procedures adopted by transmission systems operators shall include an implementation plan and duration of applicability, which shall be in line with the development of booking platform(s) as set out in Article 37. Transmission systems operators shall ensure confidentiality of commercially sensitive information.

Article 6

Capacity calculation and maximisation

1. The maximum technical capacity shall be made available to network users, taking into account system integrity, safety and efficient network operation.

(a) In order to maximise the offer of bundled capacity through the optimisation of the technical capacity transmission system operators shall take the following measures at interconnection points, giving priority to those interconnection points where there is contractual congestion pursuant to point 2.2.3(1) of Annex I to Regulation (EC) No 715/2009: the transmission system operators shall establish and apply a joint method, setting out the specific steps to be taken by the respective transmission system operators to achieve the required optimisation:

(1) the joint method shall include an in-depth analysis of the technical capacities, including any discrepancies therein on both sides of an interconnection point, as well as the specific actions and detailed timetable — including possible implications and containing the regulatory approvals required to recover costs and adjust the regulatory regime — necessary to maximise the offer of bundled capacity. Such specific actions shall not be detrimental to the offer of capacity at other relevant points of the concerned systems and points to distribution networks relevant for security of supply to final customers, such as those to storage facilities, LNG terminals and protected customers as defined in Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council ⁽¹⁾;

(2) the calculation methodology and the rules of making available the capacity, adopted by the transmission system operators, shall address specific situations where competing capacities across systems involve interconnection points and exit points to storage facilities;

(3) this in-depth analysis shall take into account assumptions made in the Union-wide 10-year network development plan pursuant to Article 8 of Regulation (EC) No 715/2009, national investment plans, relevant obligations under the applicable national laws and any relevant contractual obligations;

(4) the relevant transmission system operators shall apply a dynamic approach to re-calculating technical capacity, where appropriate in conjunction with the dynamic calculation applied for additional capacity on the basis of point 2.2.2.2 of Annex I to Regulation (EC) No 715/2009, jointly identifying the appropriate frequency for re-calculation per interconnection point and having regard to the particular specificities thereof;

(5) in the joint method, adjacent transmission system operators shall consult other transmission system operators specifically affected by the interconnection point;

(6) transmission system operators shall have regard to information that network users may provide with regard to expected future flows when re-calculating the technical capacity.

(b) the transmission system operators shall jointly assess at least the following parameters and where appropriate adjust them:

(1) pressure commitments;

(2) all relevant demand and supply scenarios, including details on reference climatic conditions and network configurations associated with extreme scenarios;

(3) calorific value.

⁽¹⁾ Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 concerning measures to safeguard security of gas supply and repealing Council Directive 2004/67/EC (OJ L 295, 12.11.2010, p. 1).

2. Where the optimisation of technical capacity causes costs to the transmission system operators, particularly costs that unevenly impact transmission system operators on either side of an interconnection point, transmission system operators shall be allowed to recover such efficiently incurred costs via the regulatory framework established by the relevant regulatory authorities in accordance with Article 13 of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 42 of Directive 2009/73/EC. Article 8(1) of the Regulation (EC) No 713/2009 shall apply.
3. Where appropriate, national regulatory authorities shall consult network users on the applied calculation method and joint approach.
4. Changes in the amount of bundled capacity offered at interconnection points as a result of the process pursuant to paragraph 1 shall be included in the report of the Agency published pursuant to point 2.2.1(2) of Annex I to Regulation (EC) No 715/2009.

Article 7

Exchange of information between adjacent transmission system operators

1. Adjacent transmission system operators shall exchange nomination, re-nomination, matching and confirmation information at relevant interconnection points on a regular basis.
2. Adjacent transmission system operators shall exchange information about the maintenance of their individual transmission network in order to contribute to the decision making process with regard to the technical use of interconnection points. The procedures to exchange data between transmission system operators shall be integrated in their respective interconnection agreement.

CHAPTER III

ALLOCATION OF FIRM CAPACITY PRODUCTS

Article 8

Allocation methodology

1. Auctions shall be used for the allocation of capacity at interconnection points, except where the alternative allocation methodology pursuant to Article 30 is applied.
2. At all interconnection points the same auction design shall apply. The relevant auction processes shall start simultaneously for all concerned interconnection points. Each auction process, relating to a single standard capacity product, shall allocate capacity independently of every other auction process except where incremental capacity is offered or where, subject to the agreement of the directly involved transmission system operators and the approval of relevant national regulatory authorities, competing capacity is allocated. The national regulatory authority of any adjacent and affected Member State may provide a position which shall be considered by the relevant national regulatory authority. In case incremental capacity is offered, the independent allocation shall not apply to the simultaneous auction processes for the respective offer levels, since these are dependent on each other, as only one offer level can be allocated.
3. The standard capacity products shall follow a logical order by which products covering yearly capacity shall be offered first, followed by the product with the next shortest duration for use during the same period. The timing of the auctions provided for in Articles 11 to 15 shall be consistent with this principle.
4. The rules on standard capacity products as set out in Article 9 and auctions as set out in Articles 11 to 15 shall apply to bundled capacity and unbundled capacity at an interconnection point.
5. For a given auction, the availability of the relevant standard capacity products shall be communicated in accordance with Articles 11 to 15 and according to the auction calendar.
6. An amount at least equal to 20 % of the existing technical capacity at each interconnection point shall be set aside and offered in accordance with paragraph 7. If the available capacity is less than the proportion of technical capacity to be set aside, the whole of any available capacity shall be set aside. This capacity shall be offered in accordance with point (b) of paragraph 7, while any remaining capacity set aside shall be offered in accordance with point (a) of paragraph 7.

7. Any capacity set aside pursuant to paragraph 6 shall be offered, subject to the following provisions:
- (a) an amount at least equal to 10 % of the existing technical capacity at each interconnection point shall be offered no earlier than in the annual yearly capacity auction as provided for in Article 11 held in accordance with the auction calendar during the fifth gas year preceding the start of the relevant gas year; and
 - (b) a further amount at least equal to 10 % of the existing technical capacity at each interconnection point shall first be offered no earlier than the annual quarterly capacity auction as provided for in Article 12, held in accordance with the auction calendar during the gas year preceding the start of the relevant gas year.
8. In the case of incremental capacity, an amount at least equal to 10 % of the incremental technical capacity at the concerned interconnection point shall be set aside and offered no earlier than the annual quarterly capacity auction as provided for in Article 12, held in accordance with the auction calendar during the gas year preceding the start of the relevant gas year.
9. The exact proportion of capacity to be set aside pursuant to paragraphs 6 and 8 shall be subject to a stakeholder consultation, alignment between transmission system operators and approval by national regulatory authorities at each interconnection point. National regulatory authorities shall in particular consider setting aside higher shares of capacity with a shorter duration to avoid foreclosure of downstream supply markets.
10. Capacity created via non-market based procedures and for which the final investment decision has been taken without prior commitments from network users shall be offered and allocated as available standard capacity products as set out in this Regulation.

Article 9

Standard capacity products

1. Transmission system operators shall offer yearly, quarterly, monthly, daily and within-day standard capacity products.
2. Yearly standard capacity products shall be the capacity which may be applied for, in a given amount, by a network user for all gas days in a particular gas year (starting on 1 October).
3. Quarterly standard capacity products shall be the capacity which may be applied for, in a given amount, by a network user for all gas days in a particular quarter (starting on 1 October, 1 January, 1 April or 1 July respectively).
4. Monthly standard capacity products shall be the capacity which may be applied for, in a given amount, by a network user for all gas days in a particular calendar month (starting on the first day of each month).
5. Daily standard capacity products shall be the capacity which may be applied for, in a given amount, by a network user for a single gas day.
6. Within-day standard capacity products shall be the capacity which may be applied for, in a given amount, by a network user from a start time within a particular gas day until the end of the same gas day.

Article 10

Applied capacity unit

The capacity offered shall be expressed in energy units per unit of time. The following units shall be used: kWh/h or kWh/d. In case of kWh/d a flat flow rate over the gas day is assumed.

Article 11

Annual yearly capacity auctions

1. The yearly capacity auctions shall be held once a year.

2. Capacity for each yearly standard capacity product shall be auctioned through the annual yearly capacity auction using an ascending-clock auction algorithm in accordance with Article 17.

3. The auction process shall offer capacity at least for the upcoming 5 gas years and for no longer than the upcoming 15 gas years for existing capacity. When offering incremental capacity, the offer levels may be offered in yearly capacity auctions for a maximum of 15 years after the start of operational use.

4. As from 2018, annual yearly capacity auctions shall start on the first Monday of July each year unless otherwise specified in the auction calendar.

5. During the annual yearly capacity auction network users shall be able to participate in one or several concurrent auctions in relation to each interconnection point in order to apply for standard capacity products.

6. The capacity to be offered during the annual yearly capacity auction shall be equal to:

$$A - B - C + D + E - F$$

Where:

A is the transmission system operator's technical capacity for each of the standard capacity products;

B for annual yearly auctions offering capacity for the next 5 years, is the amount of technical capacity (A) set aside in accordance with Article 8(7); for annual yearly auctions for capacity beyond the first 5 years, is the amount of technical capacity (A) set aside in accordance with Article 8(7);

C is the previously sold technical capacity, adjusted by the capacity which is re-offered in accordance with applicable congestion management procedures;

D is additional capacity, for such year, if any.

E is the incremental capacity for such year included in a respective offer level, if any;

F is the amount of incremental capacity (E), if any, set aside in accordance with Article 8(8) and (9).

7. The capacity to be offered may be either bundled capacity or unbundled capacity in accordance with Article 19. This also applies to all other auctions as set out in Articles 12 to 15.

8. At least 1 month before the auction starts, transmission system operators shall notify network users about the amount of firm capacity to be offered for each year for the upcoming annual yearly capacity auction.

9. The bidding rounds of each auction shall take place between 8.00 UTC to 17.00 UTC (winter time) or 7.00 UTC to 16.00 UTC (daylight saving) on all relevant gas days. Bidding rounds shall be opened and closed within each gas day, as specified in Article 17(2).

10. The allocation results of the auction shall be made available, as soon as reasonably possible, and no later than the next business day after the closing of the bidding round, simultaneously to individual network users participating in the respective auction.

In case of incremental capacity, the binding commitments of network users for contracting capacity, including whether the conditions for a repeated auction pursuant to Article 29(3) are met, shall be made available no later than the next business day after the closing of the bidding round, simultaneously to individual network users participating in the respective auction. The results of the economic tests shall be made available no later than 2 business days after the closing of the bidding round, simultaneously to individual network users participating in the respective auction.

11. Aggregated information on auction results shall be published to the market.

Article 12

Annual quarterly capacity auctions

1. Four annual quarterly capacity auctions shall be held during each gas year.

2. Capacity for each quarterly standard capacity product shall be auctioned through the annual quarterly capacity auctions using an ascending-clock auction algorithm in accordance with Article 17.

3. Capacity for quarters of the upcoming gas year shall be auctioned via concurrent auctions for each quarter and in relation to each interconnection point as follows:

- (a) for quarters one (October-December) through four (July-September) in the first annual quarterly capacity auction;
- (b) for quarters two (January-March) through four (July-September) in the second annual quarterly capacity auction;
- (c) for quarters three (April-June) through four (July-September) in the third annual quarterly capacity auction;
- (d) for the last quarter (July-September) in the fourth annual quarterly capacity auction.

For each annual quarterly auction network users shall be able to participate in all of the concurrent auctions.

4. Each gas year the annual quarterly capacity auctions shall start on the following days, unless otherwise specified in the auction calendar:

- (a) the first annual quarterly capacity auctions shall start on the first Monday of August;
- (b) the second annual quarterly capacity auctions shall start on the first Monday of November;
- (c) the third annual quarterly capacity auctions shall start on the first Monday of February;
- (d) the fourth annual quarterly capacity auction shall start on the first Monday of May.

5. The capacity to be offered in all annual quarterly capacity auctions shall be equal to:

$$A - C + D$$

Where:

A is the transmission system operator's technical capacity for each of the standard capacity products;

C is the previously sold technical capacity, adjusted by the capacity which is re-offered in accordance with applicable congestion management procedures;

D is additional capacity, for such quarter, if any.

6. Two weeks before the auctions start, transmission system operators shall notify network users about the amount of capacity to be offered for each quarter for the upcoming annual quarterly capacity auction.

7. The bidding rounds of each auction, shall take place between 8.00 UTC to 17.00 UTC (winter time) or 7.00 UTC to 16.00 UTC (daylight saving) on all relevant gas days. Bidding rounds shall be opened and closed within each gas day, as specified in Article 17(2).

8. The allocation results of the auction shall be published, as soon as reasonably possible, and no later than the next business day after the closing of the bidding round, simultaneously to individual network users participating in the respective auction.

9. Aggregated information on the auction results shall be published to the market.

Article 13

Rolling monthly capacity auctions

1. The rolling monthly capacity auction shall be held once a month.

2. Capacity for each monthly standard capacity product shall be auctioned through the rolling monthly capacity auction using an ascending-clock auction algorithm according to Article 17. Each month, the monthly standard capacity product for the following calendar month shall be auctioned.

3. During the rolling monthly capacity auction network users shall be able to apply for one monthly standard capacity product.

4. Rolling monthly capacity auctions shall start on the third Monday of each month for the following monthly standard capacity product unless otherwise specified in the auction calendar.

5. The capacity to be offered in the rolling monthly capacity auction shall be, each month, equal to:

$$A - C + D$$

Where:

A is the transmission system operator's technical capacity for each of the standard capacity products;

C is the previously sold technical capacity, adjusted by the capacity which is re-offered in accordance with applicable congestion management procedures;

D is additional capacity, for such month, if any.

6. One week before the auction starts, transmission system operators shall notify network users about the amount of capacity to be offered for the upcoming rolling monthly capacity auction.

7. The bidding rounds of each auction shall take place between 8.00 UTC to 17.00 UTC (winter time) or 7.00 UTC to 16.00 UTC (daylight saving) on all relevant gas days. Bidding rounds shall be opened and closed within each gas day, as specified in Article 17(2).

8. The allocation results of the auction shall be published, as soon as reasonably possible, and no later than the next business day after the closing of the bidding round, simultaneously to individual network users participating in the respective auction.

9. Aggregated information on the auction results shall be published to the market.

Article 14

Rolling day-ahead capacity auctions

1. The rolling day-ahead capacity auction shall be held once a day.

2. Every day, a standard capacity product for the following gas day shall be auctioned through the rolling day-ahead capacity auction.

3. Capacity for each daily standard capacity product shall be auctioned through the rolling day-ahead capacity auction using a uniform price auction algorithm according to Article 18. Each day, the daily standard capacity product for the following gas day shall be auctioned.

4. During the rolling day-ahead capacity auction network users shall be able to apply for capacity for one daily standard capacity product.

5. The bidding round shall open every day at 15.30 UTC (winter time) or 14.30 UTC (daylight saving).

6. A capacity bid for the daily standard capacity product for the rolling day-ahead capacity auction shall be handled as follows: submission, withdrawal or amendment from 15.30 UTC to 16.00 UTC (winter time) or 14.30 UTC to 15.00 UTC (daylight saving).

7. The capacity to be offered in the rolling day-ahead capacity auction shall be, each day, equal to:

$$A - C + D$$

Where:

A is the transmission system operator's technical capacity for each of the standard capacity products;

C is the previously sold technical capacity, adjusted by the capacity which is re-offered in accordance with applicable congestion management procedures;

D is additional capacity, for such day, if any.

8. At the time the bidding round opens, transmission system operators shall notify network users about the amount of capacity to be offered for the upcoming rolling day-ahead capacity auction.

9. The allocation results of the auction shall be published, no later than 30 minutes after the closing of the bidding round, simultaneously to individual network users participating in the respective auction.

10. Aggregated information on the auction results shall be published to the market.

Article 15

Within-day capacity auctions

1. Subject to capacity being made available, a within-day capacity auction shall be held every hour during gas day using a uniform price auction algorithm in accordance with Article 18.

2. The first bidding round shall open directly on the next hour bar following the publication of results of the last day-ahead auction (including interruptible capacity if offered) in accordance with Article 14. The first bidding round closes at 1.30 UTC (winter time) or 0.30 UTC (daylight saving) before the gas day. The allocation of successful bids shall be effective from 5.00 UTC (winter time) or 4.00 UTC (daylight saving) on the relevant gas day.

3. The last bidding round shall close at 0.30 UTC (winter time) or 23.30 UTC (daylight saving) on the relevant gas day.

4. Network users shall be entitled to place, withdraw or amend bids from the opening of each bidding round until closure of that bidding round.

5. Each hour on the relevant gas day, capacity effective from the hour + 4 shall be auctioned as within-day capacity.

6. Each bidding round shall open at the start of every hour on the relevant gas day.

7. The duration of each bidding round shall be 30 minutes as of the opening of the bidding round.

8. The capacity to be offered in the within-day capacity auction shall be, each hour, equal to:

$$A - C + D$$

Where:

A is the transmission system operator's technical capacity for each of the standard capacity products;

C is the previously sold technical capacity, adjusted by the capacity which is re-offered in accordance with applicable congestion management procedures;

D is additional capacity, if any.

9. Transmission system operators shall publish the available amount of within-day firm capacity on offer, after closure of the last day-ahead auction and in accordance with Article 32(9).

10. Transmission system operators shall provide network users who bid in the day-ahead auctions with the option to have valid unsuccessful bids automatically entered into the subsequent within-day auction.

11. The capacity shall be allocated within 30 minutes of the closure of the bidding round provided that the bids are accepted and the transmission system operator runs the allocation process.

12. The results of the auction shall be made available simultaneously to individual network users.

13. Aggregated information on the auction results shall be published at least at the end of each day.

Article 16

Auction algorithms

1. If several standard capacity products are offered during an auction, the respective allocation algorithm shall be applied separately for each standard capacity product when it is being allocated. Bids for the different standard capacity products shall be considered independently from each other in the application of the auction algorithm.

2. For annual yearly, annual quarterly and rolling monthly capacity auctions, an ascending clock auction algorithm, with multiple bidding rounds, as provided for in Article 17, shall be applied.
3. For rolling day-ahead capacity auctions and within-day capacity auctions, a uniform-price auction algorithm, with a single bidding round, shall be applied in accordance with Article 18.

Article 17

Ascending clock auction algorithm

1. Ascending clock auctions shall enable network users to place volume bids against escalating prices announced in consecutive bidding rounds, starting at the reserve price P_0 .
2. The first bidding round, with an associated price equal to the reserve price P_0 , shall have a duration of 3 hours. Subsequent bidding rounds shall have a duration of 1 hour. There shall be a period of 1 hour between bidding rounds.
3. A bid shall specify:
 - (a) the identity of the network user applying;
 - (b) the concerned interconnection point and direction of the flow;
 - (c) the standard capacity product for which the capacity is applied for;
 - (d) per price step, the amount of capacity for the respective standard capacity product applied for;
 - (e) where incremental capacity is offered, the concerned offer level.
4. A bid shall be considered valid if it is submitted by a network user and complies with all provisions of this Article.
5. In order for network users to participate in an auction, it shall be mandatory for network users to place a volume bid in the first bidding round.
6. Transmission system operators shall provide network users with the option to enter bids automatically against any price step.
7. Once the relevant bidding round closes, no modification, withdrawal or variation to valid bids shall be accepted. All valid bids shall become binding commitments of a network user to book capacity to the amount requested per announced price, provided the clearing price of the auction is that which is announced in the relevant bidding round.
8. The volume bid in any bidding round per network user shall be equal or smaller to the capacity offered in a specific auction. The volume bid per network user at a specific price shall be equal to or less than the volume bid placed by this network user in the previous round, except where paragraph 16 applies.
9. Bids may be freely entered, modified and withdrawn during a bidding round, providing all bids comply with paragraph 8. Valid bids shall remain valid until modified or withdrawn.
10. A large price step and a small price step shall be defined per interconnection point and per standard capacity product and shall be published in advance of the relevant auction. The small price step shall be set such that an increase by an integer number of small price steps is equal to an increase by a large price step.
11. The determination of the large price step shall seek to minimise, as far as reasonably possible, the length of the auction process. The determination of the small price step shall seek to minimise, as far as reasonably possible, the level of unsold capacity where the auction closes at a price higher than the reserve price.
12. If the aggregate demand across all network users is less than or equal to the capacity offered at the end of the first bidding round, the auction shall close.
13. If the aggregate demand across all network users is greater than the capacity offered at the end of the first bidding round or a subsequent bidding round, a further bidding round shall be opened with a price equal to the price in the previous bidding round, plus the large price step.

14. If the aggregate demand across all network users is equal to the capacity offered at the end of the second bidding round or a subsequent bidding round, the auction shall close.
15. If a first-time undersell occurs, a price reduction shall take place and a further bidding round shall be opened. The further bidding round will have a price equal to the price applicable in the bidding round preceding the first-time undersell, plus the small price step. Further bidding rounds with increments of the small price step shall then be opened until the aggregate demand across all network users is less than or equal to the capacity offered, at which point the auction shall close.
16. The volume bid per network user in all bidding rounds where small price steps are applied shall be equal to or less than the volume bid placed by this network user in the bidding round which preceded the first-time undersell. The volume bid per network user for a specific small price step shall be equal to or smaller than the volume bid placed by this network user in the previous bidding round of small price steps. The volume bid per network user in all bidding rounds where small price steps are applied shall be equal to or greater than the volume bid placed by this network user during the bidding round in which the first-time undersell occurred.
17. If the aggregate demand across all network users is greater than the capacity offered in the bidding round with a price equal to that which led to the first-time undersell, minus one small price step, the auction shall close. The clearing price shall be the price that led to the first-time undersell and the successful bids shall be those submitted during the original bidding round in which the first-time undersell occurred.
18. After each bidding round, the demand of all network users in a specific auction shall be published as soon as reasonably possible in an aggregated form.
19. The price announced for the last bidding round in which the auction closes shall be considered as the clearing price of the specific auction, except cases where paragraph 17 applies.
20. All network users who have placed valid volume bids at the clearing price shall be allocated the capacity according to their volume bids at the clearing price. Where incremental capacity is offered, the allocation of incremental capacity shall be subject to the outcome of the economic test according to Article 22. Successful network users shall pay the clearing price of the specific auction, which may be a fixed or a floating payable price approach set out in Article 24 of Regulation (EU) 2017/460, and any other possible charges applicable at the time when the capacity allocated to them can be used.
21. Following every closed auction, the final auction result including the aggregation of allocated capacities and the clearing price shall be published. Successful network users shall be informed about the amount of capacities they are allocated, individual information shall be communicated only to concerned parties. Where incremental capacity is allocated, this paragraph shall only apply to the auction results of the offer level offering the largest amount of capacity that resulted in a positive economic test according to Article 22(3).
22. If an ascending clock auction has not ended by the scheduled starting point (according to the auction calendar) of the next auction for capacity covering the same period, the first auction shall close and no capacity shall be allocated. The capacity shall be offered in the next relevant auction.

Article 18

Uniform-price auction algorithm

1. In a uniform-price auction, there is a single bidding round in which the network user bids price as well as quantity.
2. During the bidding round of a given auction, network users may submit up to 10 bids. Each bid shall be treated independently from other bids. After the closure of the bidding round, remaining bids may not be modified or withdrawn.
3. A bid shall specify:
 - (a) the identity of the network user applying;
 - (b) the concerned interconnection point and direction of the flow;

- (c) the standard capacity product for which the capacity is applied for;
 - (d) the amount of capacity for the respective standard capacity product applied for, which shall be equal to or smaller than the capacity offered in a specific auction;
 - (e) the minimum amount of capacity for the respective standard capacity product which the network user is willing to be allocated according to the relevant algorithm in case the network user is not allocated the amount requested in accordance with point (d);
 - (f) the bid prices, which shall not be less than the reserve price applicable for the relevant standard capacity product, which the network user is willing to pay in respect of the capacity applied for. Bids with a bid price below the reserve price shall not be accepted.
4. The transmission system operator shall rank all bids relating to a given standard capacity product according to their bid price, the highest price ranking first.
5. All remaining bids at bidding round closing time shall be considered as binding on those network users that are allocated at least the minimum amount of capacity requested in accordance with point (e) of paragraph 3.
6. Following the ranking of the bids in accordance with paragraph 4, and subject to paragraphs 7 to 10, capacity shall be allocated to the bids in function of their price ranking. All bids for which capacity is allocated shall be considered as successful. After the allocation of capacity, the remaining unallocated capacity shall be reduced by such quantity.
7. Following the application of paragraph 6 and subject to paragraph 9, where the amount of capacity bid for by a network user exceeds the remaining unallocated capacity (after capacity has been allocated to network users placing higher bids), this network user shall be allocated capacity equal to the remaining unallocated capacity.
8. Following the application of paragraph 7 and subject to paragraph 9, where each of two or more bids specifies the same bid price, and the amount of relevant capacity remaining applied for in aggregate under such bids exceeds the remaining unallocated amount, the remaining unallocated amount shall be allocated pro rata to the amounts applied for in each such bid.
9. Where the amount to be allocated in respect of a bid pursuant to paragraphs 6, 7 or 8 is less than the minimum amount of capacity according to point (e) of paragraph 3, the bid shall be considered unsuccessful, and a revised allocation shall be made between remaining equal price bid(s) under paragraph 8, or an allocation shall be made in respect of the next priced bid, pursuant to paragraph 6.
10. Where the remaining amount to be allocated in respect of any bid pursuant to paragraphs 6, 7, 8 or 9 is equal to zero, no further capacity shall be allocated to the remaining bids. Those bids shall be considered unsuccessful.
11. The clearing price shall be defined as the price of the lowest successful bid, if the demand exceeds the offer at the reserve price. In all other cases, the clearing price shall be equal to the reserve price. Successful network users shall pay the clearing price of the specific auction, which may be a fixed or floating payable price approach as set out in Article 24 of Regulation (EU) 2017/460 and any other possible charges applicable at the time when the capacity allocated to them can be used.

CHAPTER IV

BUNDLING OF CAPACITY AT INTERCONNECTION POINTS

Article 19

Bundled capacity products

Adjacent transmission system operators shall jointly offer bundled capacity products, according to the following principles:

1. on both sides of an interconnection point all firm capacity shall be offered as bundled capacity, in so far as there is available firm or incremental capacity on both sides of the interconnection point;

2. transmission system operators shall offer capacity for the relevant standard capacity product on a booking platform, in accordance with Article 37 and in accordance with the applicable allocation procedure, as set out in Chapter III;
3. the bundled capacity to be offered by the transmission system operators concerned at an interconnection point shall be contracted through a single allocation procedure;
4. network users shall comply with applicable terms and conditions of the transport contract(s) of the transmission system operators concerned as from the time the transport capacity is contracted;
5. where there is more available firm capacity on one side of an interconnection point than on the other side for any period considered, the transmission system operator with the most available firm capacity may offer such extra capacity to the network users as an unbundled product in accordance with the auction calendar and the following rules:
 - (a) where there is an existing unbundled transport contract at the other side of the interconnection point, capacity may be offered on an unbundled basis not exceeding the amount and duration of the existing transport contract at the other side;
 - (b) where such extra capacity does not fall under point (a) of paragraph 5, it may be offered for a maximum period of 1 year;
6. any unbundled capacity allocated in accordance with paragraph 5 may be used and nominated as such. It may also be traded on the secondary market;
7. adjacent transmission system operators shall establish a joint nomination procedure for bundled capacity, providing network users with the means to nominate the flows of their bundled capacity via a single nomination;
8. the obligations to offer bundled capacity also apply, to the extent that they are relevant, to secondary capacity markets. Without prejudice to paragraph 1, capacity originally allocated as bundled capacity can only be resold as bundled capacity on the secondary market;
9. where two or more interconnection points connect the same two adjacent entry-exit systems, the adjacent transmission system operators concerned shall offer the available capacities at the interconnection points at one virtual interconnection point. In case more than two transmission system operators are involved because capacity in one or both entry-exit systems is marketed by more than one transmission system operator, the virtual interconnection point shall include all of these transmission system operators, to the extent possible. In all cases a virtual interconnection point shall be established only if the following conditions are met:
 - (a) the total technical capacity at the virtual interconnection points shall be equal to or higher than the sum of the technical capacities at each of the interconnection points contributing to the virtual interconnection points;
 - (b) they facilitate the economic and efficient use of the system including but not limited to rules set out in Article 16 of Regulation (EC) No 715/2009.

Adjacent transmission system operators shall start the necessary analysis and shall establish functional virtual interconnection points no later than 1 November 2018.

Article 20

Alignment of main terms and conditions for bundled capacity products

1. Before 6 January 2018 ENTSOG shall, after consulting stakeholders, create a catalogue of the main terms and conditions in the transport contract(s) of the transmission system operators for bundled capacity products. ENTSOG shall analyse existing transport contracts, identifying and categorising differences in relation to the main terms and conditions and the reasons for such differences and publish its findings in a report.

2. On the basis of the report referred to in paragraph 1, ENTSOG, after consulting stakeholders, shall within 6 months after the publication of the report develop and publish a template for the main terms and conditions covering contractual provisions which are not affected by fundamental differences in principles of national law or jurisprudence, for the offer of bundled capacity products.
3. The Agency, having due regard to the opinions of the national regulatory authorities, shall provide an opinion on the template for the main terms and conditions within a further 3 months. Taking into account the opinion provided by the Agency, ENTSOG shall publish on its website the final template for the main terms and conditions no later than 3 months after receiving the Agency's opinion.
4. After the publication of the final template for the main terms and conditions, transmission system operators, subject to the approval of national regulatory authority, may apply the terms and conditions set out in the template in the case of newly contracted bundled capacity products.

Article 21

Bundling in case of existing transport contracts

1. The network users who are parties to unbundled transport contracts at respective interconnection points, shall aim to reach an agreement on the bundling of the capacity via contractual arrangements ('bundling arrangement'), in compliance with the provisions set out in Article 19. These network users and transmission system operators shall report to the relevant national regulatory authorities of all bundling arrangements reached by all parties to existing transport contracts.
2. The transmission system operators who are parties to the existing transport contracts may participate in the discussions regarding the bundling arrangement at any time, upon invitation of the network users who are parties to the existing transport contracts.
3. As from 1 January 2018, transmission system operators shall offer network users holding mismatched unbundled capacity at one side of an interconnection point a free-of-charge capacity conversion service. Such a capacity conversion service shall apply to annual, quarterly or monthly capacity products for bundled firm capacity at that interconnection point which the network user had to acquire because insufficient unbundled capacity on the other side of the interconnection point was offered by an adjacent transmission system operator. This service shall be offered on a non-discriminatory basis and shall prevent additional charges from being applied to network users for capacity they already hold. In particular, payments for the part of the contracted bundled capacity which network users already hold as mismatched unbundled capacity shall be limited to a possible auction premium. This service shall be based on the conversion model under development by ENTSOG and to be finalised at the latest by 1 October 2017 after consulting stakeholders and the Agency. The implementation may be facilitated by the capacity booking platform(s) referred to in Article 37. The use of this service shall be reported annually to the respective national regulatory authorities.
4. Where a bundling arrangement is agreed upon between respective network users, the transmission system operators involved at the interconnection point shall be informed by the parties of such intended bundling arrangement without undue delay and the transfer of the concerned capacity shall be implemented. In any case, the bundling arrangement shall be implemented subject to the applicable terms and conditions of existing related transport contracts. Once the bundling arrangement is implemented, the relevant capacity shall be treated as bundled capacity.
5. In any case, the duration of the bundling arrangements regarding the capacity bundled under the amendment of the existing contracts shall not exceed the duration of the original transport contracts.
6. All capacity shall be bundled at the earliest opportunity. Existing transport contracts for unbundled capacity cannot be renewed, prolonged or rolled over after their expiration date. Such capacity shall become available capacity as of the expiration date of the transport contracts.

CHAPTER V

INCREMENTAL CAPACITY PROCESS

Article 22

Economic test

1. The economic test set out in this Article shall be carried out by the transmission system operator(s) or by the national regulatory authority, as decided by the national regulatory authority, for each offer level of an incremental capacity project after binding commitments of network users for contracting capacity have been obtained by the involved transmission system operators and shall consist of the following parameters:

- (a) the present value of binding commitments of network users for contracting capacity, which is calculated as the discounted sum of the following parameters:
 - (i) the sum of the respective estimated reference prices and a potential auction premium and a potential mandatory minimum premium multiplied by the amount of contracted incremental capacity;
 - (ii) the sum of a potential auction premium and a potential mandatory minimum premium multiplied by the amount of available capacity that was contracted in combination with the incremental capacity;
- (b) the present value of the estimated increase in the allowed or target revenue of the transmission system operator associated with the incremental capacity included in the respective offer level, as approved by the relevant national regulatory authority in accordance with Article 28(2);
- (c) the f-factor.

2. The outcome of the economic test application shall be:

- (a) positive, where the value of the parameter set out in paragraph 1(a) is at least equal to the share of the parameter set out in paragraph 1(b) as defined by the f-factor;
- (b) negative, where the value of the parameter set out in paragraph 1(a) is lower than the share of the parameter set out in paragraph 1(b) as defined by the f-factor.

3. An incremental capacity project shall be initiated if the economic test has a positive outcome on both sides of an interconnection point for at least one offer level that includes incremental capacity. In case more than one offer level results in a positive outcome of the economic test, the offer level with the largest amount of capacity that resulted in a positive outcome shall be used for proceeding with the incremental capacity project towards commissioning. In case no offer level results in a positive outcome, the specific incremental capacity process shall be terminated.

Article 23

The f-factor

1. When applying the economic test referred to in Article 22, the national regulatory authority shall set the level of the f-factor for a given offer level, taking into account the following:

- (a) the amount of technical capacity set aside in accordance with Article 8(8) and (9);
- (b) positive externalities of the incremental capacity project on the market or the transmission network, or both;
- (c) the duration of binding commitments of network users for contracting capacity compared to the economic life of the asset;
- (d) the extent to which the demand for the capacity established in the incremental capacity project can be expected to continue after the end of the time horizon used in the economic test.

2. If the economic test has a positive outcome then the investment costs associated with the incremental capacity shall be reflected in an increase in the allowed or target revenue in accordance with the applicable national rules.

Article 24

Combination into single economic test

1. In order to facilitate the offer of bundled capacity products, individual economic test parameters of the involved transmission system operators for a given offer level shall be combined into a single economic test.
2. The single economic test shall consist of the following parameters:
 - (a) the present value of binding commitments of network users for contracting bundled capacity, which is the sum of the values according to Article 22(1)(a) of the involved transmission system operators;
 - (b) the sum of the individual present values of the estimated increase in the allowed or target revenue of the involved transmission system operators that is attributable to the incremental capacity of a respective offer level;
 - (c) the f-factor that defines the share of the parameter set out in point (b) that needs to be covered by the parameter set out in point (a) and allows all the involved transmission system operators individually to cover their upfront defined respective shares.
3. The outcome of the single economic test application shall be positive where all underlying economic tests result in positive outcomes as set out in Article 22(2)(a) taking into account a possible redistribution of revenues according to paragraphs 4 and 5. Otherwise, the outcome of the single economic test application shall be negative.
4. In case a redistribution of revenues could potentially lead to a decrease in the level of binding commitments of network users for contracting capacity required for a positive single economic test outcome, transmission system operators may submit to the relevant national regulatory authorities for coordinated approvals the mechanisms for a redistribution of revenues from incremental capacity.
5. A redistribution of revenues may be carried out as follows:
 - (a) during the process of integrating the individual economic test parameters into a single economic test;
 - (b) in case the single economic test has a negative outcome while at the same time the level of binding commitment of network users for contracting capacity exceeds the minimum required to cover the individual present value of the increase in the allowed or target revenue for at least one of the involved transmission system operators.

Article 25

Publication requirements relating to the economic test

1. For a given incremental capacity project, the transmission system operator(s) shall submit to the relevant national regulatory authority(-ies) for approval the following information for each offer level:
 - (a) the reference prices estimated for the time horizon of the initial offer of incremental capacity that are used for the calculation of the parameter set out in Article 22(1)(a) and 24(2)(a), respectively in case separate or a single economic test is applied;
 - (b) the parameters set out in Article 22(1)(b) to (c) and 24(2)(b) to (c), respectively in case separate or a single economic test is applied;
 - (c) if applicable, the range of the level for the mandatory minimum premium referred to in Article 33(4) of Regulation (EU) 2017/460 for each offer level and interconnection point applied in the first auction and possibly in subsequent auctions in which the incremental capacity is offered as defined in Article 33(3) of Regulation (EU) 2017/460.
2. Following the approval by the relevant national regulatory authority(-ies), the information set out in paragraph 1 shall be published by the involved transmission system operator(s) as set out in Article 28(3).

Article 26

Market demand assessment

1. Immediately after the start of the annual yearly capacity auction at least in each odd-numbered year, transmission system operators shall cooperate in the processes of assessing market demand for incremental capacity and of conducting technical studies for incremental capacity projects for their joint interconnection points. The first demand assessment shall be conducted in 2017 as from the entry into force of this Regulation.

2. No later than 8 weeks after the start of the annual yearly capacity auction at least in each odd-numbered year, the concerned transmission system operators on each side of an entry-exit system border shall produce common market demand assessment reports, each covering all interconnection points of at least one entry-exit system border. The market assessment report shall evaluate the prospective demand for incremental capacity of all network users pursuant to paragraph 8 and shall state whether an incremental capacity project is initiated.
3. The market demand assessment report shall be published in one or more official languages of the Member State and to the extent possible in English on the websites of the concerned transmission system operators no later than 16 weeks after the start of the annual yearly capacity auction at least in each odd-numbered year.
4. ENTSOG shall coordinate and assist the completion of the demand assessment reports including by providing a standard template and publishing the reports on ENTSOG's website.
5. If demand for incremental capacity is expressed by network users no later than 8 weeks after the start of the annual yearly auction in even-numbered years, the concerned transmission system operators may agree to conduct a market demand assessment also in an even-numbered year, provided that:
 - (a) the process set out in Articles 26-30 can be concluded before the start of the next demand assessment cycle referred to in paragraph 1; and
 - (b) the auction calendar is respected.
6. Transmission system operators shall consider non-binding demand indications submitted no later than 8 weeks after the start of the annual yearly auction in the ongoing market demand assessment.
7. Transmission system operators may consider non-binding demand indications submitted after the deadline set out in paragraph 6 in the ongoing market demand assessment, or introduce them into the next market demand assessment.
8. The non-binding demand indications referred to in paragraphs 6 and 7 shall contain at least the following information:
 - (a) the two or more adjacent entry-exit systems between which demand for incremental capacity — on one or both sides of an interconnection point — is expressed and the requested direction;
 - (b) the gas year(s) for which a demand for incremental capacity is expressed;
 - (c) the amount of capacity demanded between the respective entry-exit systems;
 - (d) information on non-binding demand indications which were or will be submitted to other transmission system operators, in case such indications are linked to each other, such as demand for capacities at several related interconnection points;
9. Network users shall indicate whether their demand is subject to any conditions in relation to points (a) to (d) of paragraph 8.
10. Transmission system operators shall respond to non-binding demand indications within 16 weeks after the start of the annual yearly auctions, or within 8 weeks of receipt of demand indications in accordance with paragraph 7. The response shall provide at least the following:
 - (a) whether the demand indicated can be considered by the transmission system operator in the ongoing process; or
 - (b) whether, in the case of demand indications in accordance with paragraph 7, they are sufficient to consider the initiation of an incremental capacity process according to paragraph 5; or
 - (c) in which market demand assessment report, according to paragraph 3, the indicated demand will be assessed, provided that the demand indicated cannot be considered under points (a) or (b), which is to be justified.
11. A transmission system operator may charge fees for activities resulting from the submission of non-binding demand indications. Such fees shall reflect the administrative costs for submitting demand indications, and shall be subject to approval by the relevant national regulatory authority and published on the transmission system operator's website. Such fees shall be reimbursed to the respective network user if the economic test for at least one offer level that includes incremental capacity at the respective interconnection point is positive.

12. The market demand assessment report shall take into account all of the following criteria:

- (a) whether the Union-wide 10-year network development plan identifies a physical capacity gap whereby a specific region is undersupplied in a reasonable peak scenario and where offering incremental capacity at the interconnection point in question could close the gap; or a national network development plan identifies a concrete and sustained physical transport requirement;
- (b) whether no yearly standard capacity product linking two adjacent entry-exit systems is available in the annual yearly capacity auction for the year in which incremental capacity could be offered for the first time and in the 3 subsequent years, because all the capacity has been contracted;
- (c) whether network users submitted non-binding demand indications requesting incremental capacity for a sustained number of years and all other economically efficient means for maximising the availability of existing capacity are exhausted.

13. The market demand assessment report shall include at least the following:

- (a) a conclusion on whether to initiate an incremental capacity project;
- (b) the aggregated non-binding demand indications received no later than 8 weeks after the start of the annual yearly capacity auction in the year of the publication of the respective demand assessment report;
- (c) the aggregated non-binding demand indications submitted after the deadline referred to in paragraph 6 during the previous incremental capacity process in case these demand indications were not considered for the previous demand assessment;
- (d) the aggregated non-binding demand indications submitted in accordance with paragraph 7 where the transmission system operators has decide to consider them in the ongoing market demand assessment;
- (e) an assessment of the expected amount, direction and duration of demand for incremental capacity at the interconnection points with each adjacent entry-exit system or interconnectors;
- (f) a conclusion on whether technical studies for incremental capacity projects will be conducted, specifying for which interconnection points and for which expected demand level;
- (g) provisional timelines for the incremental capacity project, technical studies and the consultation referred to in Article 27(3);
- (h) a conclusion on what fees, if any, will be introduced, according to paragraph 10;
- (i) the types and, where available the aggregated size of conditional demand indications according to point paragraph 9;
- (j) how transmission system operators intend to apply Article 11(3) with regards to limitation of the number of years being offered in the annual yearly capacity auctions during the incremental process.

14. Transmission system operators and the relevant national regulatory authorities shall publish respective points of contact for incremental capacity projects initiated at the publication of the market demand assessment report and update this information on a regular basis throughout the project.

Article 27

Design phase

1. The day after the publication of the market demand assessment report, the design phase shall start, if the demand assessment report identifies demand for incremental capacity projects.

2. Transmission system operators active at the respective interconnection point shall conduct technical studies for incremental capacity projects in order to design the incremental capacity project and coordinated offer levels based on technical feasibility and the market demand assessment reports.

3. No later than 12 weeks after the start of the design phase, the concerned transmission system operators shall conduct a joint public consultation on the draft project proposal in one or more official languages of the Member State and to the extent possible in English for a minimum of 1 month and no longer than 2 months. These operators shall take all reasonable steps to ensure cross-border coordination.

The consultation shall cover at least the following elements:

- (a) a description of the incremental capacity project, including a cost estimate;
- (b) the offer levels for bundled capacity products at the interconnection point;
- (c) where relevant, based on conditional demand indications received, the transmission system operators' proposed alternative allocation mechanism including its justification;
- (d) provisional timelines of the incremental capacity project;
- (e) general rules and conditions that a network users must accept to participate and access capacity in the binding capacity allocation phase of the incremental capacity process, including any collateral to be provided by network users and how possible delays in the provision of capacity or the event of a disruption to the project are dealt with contractually;
- (f) where a fixed price approach is followed for the incremental capacity project, the elements IND and RP described in Article 24(b) of Regulation (EU) 2017/460;
- (g) the level of user commitments, expressed as an estimate of the f-factor as applied in accordance with Article 23, which, after having consulted with the transmission system operators, is proposed and subsequently approved by the concerned national regulatory authorities;
- (h) any additional demand indications received in accordance with Article 26(7);
- (i) whether the incremental capacity is likely to result in a sustained, significant decrease in the utilisation of other non-depreciated gas infrastructure in the same and adjacent entry-exit systems or along the same gas transport route.

4. In the process of designing coordinated offer levels, the transmission system operators shall closely cooperate with the involved national regulatory authorities and coordinate across borders in order to enable offers of incremental capacity as bundled products. The project proposal and design of coordinated offer levels shall take into account the results of the consultation provided for in paragraph 3.

Article 28

Approval and publication

1. Following the consultation and finalisation of the design phase for an incremental capacity project in accordance with Article 27, the involved transmission system operators shall submit the project proposal for an incremental capacity project to the relevant national regulatory authorities for coordinated approvals. The project proposal shall also be published by the involved transmission system operators in one or more official languages of the Member State and to the extent possible in English and shall include at least the following information:

- (a) all offer levels, reflecting the range of expected demand for incremental capacity at the relevant interconnection points as a result of the processes provided for in paragraph 3 of Article 27 and Article 26;
- (b) the general rules and conditions that a network user must accept to participate and access capacity in the binding capacity allocation phase of the incremental capacity process, including any collaterals to be provided by network users and how possible delays in the provision of capacity or the event of a disruption to the project are dealt with contractually;
- (c) timelines of the incremental capacity project, including any changes since the consultation described in paragraph 3 of Article 27, and measures to prevent delays and minimise the impact of delays;
- (d) the parameters defined in Article 22(1);

- (e) whether an exceptionally extended time horizon for contracting capacity for an additional period of up to 5 years beyond the allocation of up to 15 years after the start of the operational use may be required, in accordance with Article 30;
- (f) where applicable, the proposed alternative allocation mechanism including its justification pursuant to Article 30(2) as well as the conditions approved by the transmission system operator for the binding phase pursuant to Article 30(3);
- (g) where a fixed price approach is followed for the incremental capacity project, the elements described in Article 24(b) of Regulation (EU) 2017/460.

2. Within 6 months of receipt of the complete project proposal by the last of the relevant regulatory authorities, those national regulatory authorities shall publish coordinated decisions on the project proposal defined in paragraph 1 in one or more official languages of the Member State and to the extent possible in English. The decisions shall include justifications. National regulatory authorities shall inform each other of the receipt of the project proposal and its completeness in order to determine the start of the 6 months period.

When preparing the national regulatory authority's decision, each national regulatory authority shall consider the views of the other national regulatory authorities involved. In any case national regulatory authorities shall take into account any detrimental effects on competition or the effective functioning of the internal gas market associated with the incremental capacity projects concerned.

If a relevant national regulatory authority objects to the submitted project proposal, it shall inform the other involved national regulatory authorities as soon as possible. In such a situation, all the national regulatory authorities involved shall take all reasonable steps to work together and reach a common agreement.

Where the relevant national regulatory authorities cannot reach an agreement on the proposed alternative allocation mechanism within the 6 months period referred to in the first subparagraph, the Agency shall decide on the alternative allocation mechanism to be implemented, following the process set out in Article 8(1) of Regulation (EC) No 713/2009.

3. Upon the publication of the decisions of the relevant national regulatory authorities pursuant to paragraph 2 and no later than 2 months before the offer of incremental capacity in the annual yearly capacity auction, the transmission system operators shall publish jointly a notice in one or more official languages of the Member State and to the extent possible in English including the following minimum information

- (a) the information defined in paragraph 1 as approved by the national regulatory authorities;
- (b) a template of the contract(s) related to the capacity offered.

Article 29

Auctioning of incremental capacity

1. Subject to the completion of the steps provided for in Article 27, the involved transmission system operators shall offer the incremental capacity together with the respective available capacity in the annual yearly capacity auction as standard bundled products in ascending clock auctions according to Article 17 as a default and in accordance with Article 8(8) and (9) and Article 19.

2. The auctions for the respective offer levels shall be conducted in parallel and independently from each other in accordance with Article 17 and subject to Article 8(2). Only coordinated offer levels shall be auctioned.

3. In order to minimise potential auction premia and to achieve a positive economic test outcome for the highest possible offer level, a new auction may be initiated once and only if:

- (a) there were at least two offer levels set by the transmission system operators before the start of the auctions described in paragraph 2; and

- (b) at least one offer level was unsuccessful and resulted in a negative economic test; and
- (c) the next smaller offer level of the lowest unsuccessful offer level resulted in a positive economic test, and cleared with an auction premium for at least one yearly standard capacity product.

If these conditions are met, the new auction may be initiated for the lowest unsuccessful offer level referred in point (b).

4. If the new auction does not result in a positive economic test outcome, the allocation results of the original auction referred to in point (c) shall prevail in accordance with Articles 17(20) and (21).

Article 30

Principles for alternative allocation mechanisms

1. An alternative allocation mechanism covers a maximum of 15 years after the start of operational use. If the economic test could not be passed based on the 15 years' bookings, national regulatory authorities may exceptionally extend the time horizon by up to 5 additional years.

2. An alternative capacity allocation mechanism can be used, subject to national regulatory authorities' approval, where it is reasonable to conclude from the market demand assessment pursuant to Article 26 or the consultation defined in Article 27(3) that the ascending clock auction is not suitable and that the incremental capacity project fulfils both of the following conditions:

- (a) it involves more than two entry-exit systems and bids are requested along several interconnection points during the allocation procedure;
- (b) bids with a duration of more than 1 year are requested.

3. In an alternative allocation mechanism network users may submit binding conditional bids for contracting capacity subject to one or more of the following conditions specified by the transmission system operators in the approved project proposal pursuant to Article 28(1):

- (a) commitments linking or excluding commitments at other interconnection points;
- (b) commitments across a number of different yearly standard capacity products at an interconnection point;
- (c) commitments conditional on the allocation of a specific or minimum amount of capacity.

4. The alternative allocation mechanism is subject to approvals by the concerned national regulatory authorities according to Article 28(2). The mechanism shall be transparent and non-discriminatory but may allow for the prioritisation of booking duration or bids for higher amounts of capacity for a yearly standard capacity product.

5. If either booking duration or bids for higher amounts of capacity are prioritised, national regulatory authorities shall decide on setting aside an amount of at least 10 % and up to 20 % of the technical capacity at each interconnection point when applying Article 8(8). Capacity set aside in this manner shall be offered in accordance with Article 8(7).

Article 31

Transitional arrangements

In the case of incremental capacity projects initiated before the entry into force of this Regulation, Articles 26 to 30 shall apply unless such projects have been granted the applicable approvals for capacity allocation by the respective national regulatory authorities before 1 August 2017.

CHAPTER VI

INTERRUPTIBLE CAPACITY

*Article 32***Allocation of interruptible services**

1. As from 1 January 2018, transmission system operators may only offer standard capacity products for interruptible capacity of a duration longer than one day if the corresponding monthly, quarterly or yearly standard capacity product for firm capacity was sold at an auction premium, was sold out, or was not offered.
2. Transmission system operators shall offer a daily capacity product for interruptible capacity in both directions at interconnection points where the respective standard capacity product for firm capacity was sold out day-ahead or was not offered. At unidirectional interconnection points where firm capacity is offered only in one direction, transmission system operators shall offer at least a daily product for interruptible capacity in the other direction.
3. If interruptible capacity is offered, this shall not be detrimental to the amount of firm capacity on offer. Transmission system operators shall not set aside capacity that can be offered as firm capacity in order to offer it as interruptible capacity.
4. To the extent interruptible capacity products other than daily products are offered, the same standard capacity products for firm capacity shall also apply for interruptible capacity, in terms of duration of the products.
5. To the extent interruptible capacity is offered, it shall be allocated via an auction process with the exception of within-day interruptible capacity.
6. Within-day interruptible capacity shall be allocated by means of an over-nomination procedure.
7. Within-day interruptible capacity shall only be allocated when firm capacity, whether technical capacity or additional capacity, is sold out.
8. Where auctions are held for any interruptible products longer than within-day transmission system operators shall, if known, publish the amounts of interruptible capacity on offer before the start of the auction process.
9. If offered, interruptible capacity shall be allocated by means of a separate auction after firm capacity of equal duration has been allocated, but before the auction of firm capacity with a shorter duration starts, with the exception of within-day interruptible capacity.
10. If offered, interruptible capacity auctions shall be conducted in accordance with the same design principles and timescales as applied for firm capacity. The exact auction dates to be used for the interruptible capacity auctions shall be detailed within the auction calendar with the exception of within-day interruptible capacity. For the annual yearly, all annual quarterly and all rolling monthly capacity auctions, the transmission system operators shall notify network users about the amount of interruptible capacity to be offered one week before the auction starts. Where an auction of firm capacity has not closed on the scheduled start day for the interruptible auctions, the interruptible auctions shall open no later than the next business day after the closing of the respective auctions of firm capacity. In such cases, any change in the offered amounts shall be notified at least 12 hours before the start of the respective interruptible capacity auction.

*Article 33***Minimum interruption lead times**

1. Interruptible capacities shall have minimum interruption lead times, which shall be decided jointly by adjacent transmission system operators.
2. The default minimum interruption lead time for a given gas hour shall be 45 minutes after the start of the re-nomination cycle for that gas hour. Where two transmission system operators wish to shorten the lead time for interruptions, any related agreement entered into between the transmission system operators shall be subject to competent national regulatory authority approval.

*Article 34***Coordination of interruption process**

The transmission system operator that initiates the interruption shall notify the relevant adjacent transmission system operator. Adjacent transmission system operators shall notify their respective affected network users as soon as possible, but with due regard to the reliability of the information.

*Article 35***Defined sequence of interruptions**

1. The order in which interruptions shall be performed, if the total of nominations exceeds the quantity of gas that can flow at a certain interconnection point, shall be determined based on the contractual time stamp of the respective transport contracts on an interruptible basis. In case of an interruption, transport contract coming into force earlier shall prevail over transport contract coming into force later.
2. If, after applying the procedure provided for in paragraph 1, two or more nominations are ranked at the same position within the interruption order and the transmission system operator does not interrupt all of them, a pro rata reduction of these specific nominations shall apply.
3. To accommodate the differences between the various interruptible capacity services within the Union, the adjacent transmission system operators shall implement and coordinate the joint procedures provided for in this Article on an interconnection point by interconnection point basis.

*Article 36***Reasons for interruptions**

Transmission system operators shall include reasons for interruptions either directly in their interruptible transport contracts or in the general terms and conditions that govern these contracts. Reasons for interruptions can include but are not limited to gas quality, pressure, temperature, flow patterns, use of firm contracts, maintenance, up- or downstream constraints, public service obligations and capacity management deriving from congestion management procedures.

CHAPTER VII

CAPACITY BOOKING PLATFORMS*Article 37***Capacity booking platforms**

1. Transmission system operators shall apply this Regulation by offering capacity by means of one or a limited number of joint web-based booking platforms. Transmission system operators can operate such platforms themselves or via an agreed party that, where necessary, acts on behalf of them towards the network users.
2. Joint booking platforms shall apply the following rules:
 - (a) the rules and procedures for the offer and allocation of all capacity in accordance with Chapter III shall apply;
 - (b) the establishment of a process to offer firm bundled capacity in accordance with Chapter IV shall have priority;
 - (c) functionalities for network users to offer and obtain secondary capacity shall be provided;
 - (d) in order to use the services of the booking platforms network users shall accede to and be compliant with all applicable legal and contractual requirements that enable them to book and use capacity on the relevant transmission system operators' network under a transport contract;
 - (e) capacity at any single interconnection point or virtual interconnection point shall be offered at not more than one booking platform but a transmission system operator may offer capacity at different interconnection or virtual interconnection points through different booking platforms.

3. Within 6 months from entry into force of this Regulation all transmission system operators shall reach a contractual agreement to use a single booking platform to offer capacity on the two sides of their respective interconnection points or virtual interconnection points. If no agreement is reached by the transmission system operators within that period, the matter shall be referred immediately by the transmission system operators to the respective national regulatory authorities. The national regulatory authorities shall then, within a period of a further 6 months from the date of referral, jointly select the single booking platform for a period not longer than 3 years. If the national regulatory authorities are not able to jointly select a single booking platform within 6 months from the date of referral, Article 8(1) of the Regulation (EC) No 713/2009 shall apply. The Agency shall decide on the booking platform to be used, for a period not longer than 3 years, at the specific interconnection point or virtual interconnection point.

4. In case the selection of the booking platform at an interconnection point or virtual interconnection point was made either by the national regulatory authorities or by the Agency, the transmission system operators shall reach a contractual agreement on the use of a booking platform at the latest by the end of the period referred to in the last sentence of paragraph 3, for which the selection was made by the national regulatory authorities or the Agency. If no contractual agreement is reached, the procedure set out in paragraph 3 shall be resumed.

5. The establishment of one or a limited number of joint booking platforms shall facilitate and simplify capacity booking at interconnection points across the Union for the benefit of network users. Where appropriate, ENTSOG and the Agency shall facilitate this process.

6. For increases in technical capacity, the allocation results shall be published on the booking platform which is used for auctioning existing capacity, and for new capacity created where none currently exists, on a joint booking platform agreed by the relevant transmission system operators.

CHAPTER VIII

FINAL PROVISIONS

Article 38

Implementation monitoring

1. In order to assist the Agency in its monitoring duties pursuant to Article 9(1) of Regulation (EC) No 715/2009, ENTSOG shall monitor and analyse how transmission system operators have implemented this Regulation in accordance with Article 8(8) and (9) of Regulation (EC) No 715/2009. In particular, ENTSOG shall ensure the completeness and correctness of all relevant information from transmission system operators. ENTSOG shall submit to the Agency that information by 31 March 2019.

2. Transmission system operators shall submit to ENTSOG all information required by ENTSOG to comply with its obligations pursuant to paragraph 1 by 31 December 2018.

3. The confidentiality of commercially sensitive information shall be preserved by ENTSOG and the Agency.

4. Before 6 April 2019, the Agency shall, in the framework of its monitoring tasks, report on the conditionalities stipulated in contracts for standard capacity products for firm capacity, having regard to their effect on efficient network use and the integration of the Union gas markets. The Agency shall be supported in its assessment by the relevant national regulatory authorities and transmission system operators.

Article 39

Repeal

Regulation (EU) No 984/2013 is repealed.

References made to the repealed Regulation shall be construed as references to this Regulation.

Artide 40

Entry into force

This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

It shall apply as from entry into force.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Brussels, 16 March 2017.

For the Commission

The President

Jean-Claude JUNCKER

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2019

Adresa: Rr. “Nikolla Jorga”, Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 644 lekë